

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY OSTRÓWEK

NA LATA 2023-2030

Ostrówek 2023

Spis treści

WPROWADZENIE	4
Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	4
1. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	6
1.1. Powiązania z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym	6
1.2. Powiązania z dokumentami na poziomie ponadlokalnym i lokalnym	11
2. Diagnoza gminy i określenie obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji w gminie	14
2.2. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	14
2.2.1. Wyróżnione obszary porównawcze	15
2.2.2. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej	17
2.3. Wynik diagnozy – sfera społeczna	20
2.5. Podsumowanie diagnozy	43
2.6. Wyznaczenie Obszaru Rewitalizacji	45
3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	48
3.1. PODObszar Rewitalizacji <i>Ostrówek - Kolonia</i>	49
3.2. PODObszar Rewitalizacji <i>LESZKOWICE</i>	54
3.3. PODObszar Rewitalizacji <i>Żurawiec</i>	59
3.4. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych wynikająca z konsultacji społecznych	63
3.4. Potencjały obszaru rewitalizacji i ich wzajemne powiązania	68
4. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	71
5. Cele i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji	72
6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	75
6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	75
6.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	85
7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz podmiotami i ich działaniami realizowanymi na obszarze rewitalizacji	85
7.1. Komplementarność przestrzenna	86
7.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	89
7.4. Komplementarność międzyokresowa	90
7.5 Komplementarność źródeł finansowania	91
7.7. Podsumowanie komplementarności	93
8. Zarządzanie wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji	94
8.1. Szacunkowe ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz harmonogram ich wdrażania	94
8.2. System zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji	95
8.3. Koszty zarządzania realizacją Programu	97
9. System monitoringu, oceny skuteczności i wprowadzania modyfikacji do Gminnego Programu Rewitalizacji	98

9.1. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR	98
9.3. Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR	104
9.4 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	105
9.5. Aktualizacja GPR	105
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji	106
10.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji	107
10.2. Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji	111
11. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.....	115
12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach.....	116
12.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji	116
12.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	117
12.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	117
12.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	117
9. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	117
Spis tabel:.....	121
Spis map:.....	122

WPROWADZENIE

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji pod pojęciem rewitalizacji należy rozumieć: „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez działania kompleksowe (...) integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji”. Takimi zasadami kierowano się również opracowując Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek 2023-2030. Program został przygotowany i opracowany zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie

z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W rozdziale pierwszym opisano powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

Część druga Programu ma charakter diagnostyczny i opiera się na streszczeniu sytuacji społecznej gminy, a także sytuacji w innych sferach wymienionych w ustawie. Następnie przeprowadzono szczegółową analizę sytuacji, pozwalającą na określenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji – poszczególne dane analizowano już na poziomie wyodrębnionych miejscowości wiejskich gminy objętych Obszarem Rewitalizacji.

Część trzecia ma charakter projektowy i odnosi się do kształtu procesu rewitalizacji w gminie. Przede wszystkim wskazano wizję obszarów rewitalizacji po przeprowadzeniu tego procesu, a także cele i kierunki działań.

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zgłoszone przez podmioty z terenu gminy zostały uporządkowane w ramach dwóch list – przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających.

Następnie opisano mechanizmy zapewnienia komplementarności tych przedsięwzięć. Ostatnim elementem tej części był opis procesu partycypacji społecznej, który przeprowadzono na etapie opracowywania dokumentu, jak również zaproponowano możliwe formy włączania lokalnej społeczności na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Chodzi o utrzymanie zainteresowania mieszkańców realizowanymi przedsięwzięciami, bowiem bez współpracy z lokalną społecznością nie uda się osiągnąć pozytywnych efektów, zwłaszcza w wymiarze społecznym.

Ostatnia część dokumentu odnosi się do zarządzania wdrażaniem procesu Rewitalizacji. W sposób zbiorczy przedstawiono tu szacunkowe ramy finansowe zaproponowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych, a także harmonogram ich realizacji. Następnie opisano system zarządzania realizacją Programu, monitoringu, oceny skuteczności oraz wprowadzania zmian do niniejszego dokumentu.

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez **interesariuszy** (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Obszar może zostać wskazany jako **obszar zdegradowany**, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- ✓ **gospodarczych** (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- ✓ **środowiskowych** (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- ✓ **przestrzenno-funkcjonalnych** (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- ✓ **technicznych** (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów),

Natomiast **interesariuszami rewitalizacji** są w szczególności:

art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz pozostali mieszkańcy gminy,
- właściciele nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji,
- podmioty prowadzące na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe
- i grupy nieformalne,
- jednostki organizacyjne Gminy Ostrówek,
- organy władzy publicznej,
- podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa,

oraz art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej, w tym:

- partnerzy społeczno-gospodarczy,
- podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie,
- podmioty działające na rzecz ochrony środowiska,
- podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw
- podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego. Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy, tj. w taki sposób, który nie tylko rozwiązuje lub eliminuje wybrane zagrożenia i problemy, ale także w sposób pozwalający na wykorzystanie mocnych stron nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej gminy, jak również potencjału otoczenia zewnętrznego, traktowanych jako szanse rozwoju. Takie kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całej gminy i jej otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z gminą. Po drugie, proces rewitalizacji powinien być ukierunkowany na wieloaspektowe podejście

oraz rezultaty. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji powinien być poprzedzony rzetelną diagnozą. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze gminy, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całej gminy.

Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się, aby działania, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy.

Gminny Program Rewitalizacji

- ✓ inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.
- ✓ Gminny Program Rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 poz. 485).

1. POWIĄZANIA GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek 2023-2030 został poddany analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali makro i mikro. Zwrócić uwagę, należy na to, iż proces rewitalizacji, co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, a następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionu i kraju.

1.1. POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI NA POZIOMIE KRAJOWYM I REGIONALNYM

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym:

1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r.

Cele i zadania:

- ✓ Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

- ✓ Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne
- ✓ Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy
- ✓ Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów
- ✓ Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe
- ✓ Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na
- ✓ wszystkich szczeblach zarządzania
- ✓ Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
- ✓ Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli
- ✓ Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne- dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw
- ✓ Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego
- ✓ Cyfrowe państwo usługowe
- ✓ Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne
- ✓ Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe

Gminny Program Rewitalizacji jest spójny z celem głównym i celami strategicznymi Strategii, poprzez planowe interwencje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym zwiększenia poziomu partycypacji społecznej.

2. Strategia Europa 2020

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- ✓ rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji
- ✓ rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej
- ✓ rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną

Minimalizacja występowania zjawiska wykluczenia społecznego stanowi jedno z głównych założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek 2023-2030. Celem przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest wspieranie włączenia społecznego, integracji i aktywizacji oraz ograniczenie występowania problemów społecznych, w tym ubóstwa i bezrobocia.

3. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności

Dokument ten, określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Jego założeniem jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju.

Cele i zadania:

Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki:

- ✓ Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji
- ✓ Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym
- ✓ Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki
- ✓ Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
- ✓ Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”
- ✓ Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
- ✓ Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów:
- ✓ Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
- ✓ Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach
- ✓ Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego
- ✓ Efektywność i sprawność państwa:
- ✓ Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej
- ✓ Wzrost społecznego kapitału rozwoju

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek na lata 2023-2030 zakłada zapewnienie rozwoju poprzez wzmacnianie i wspieranie istniejącego kapitału oraz wykorzystywanie potencjałów obszaru rewitalizacji.

4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) jest dokumentem przyjętym przez Radę Ministrów we wrześniu 2019 r. i jest on w pełni komplementarny do zapisów SOR w wymiarze terytorialnym. KSRR przewiduje realizację trzech głównych celów:

- Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk publicznych.

W zakresie komplementarności z merytorycznymi celami KSRR, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ostrówek na lata 2023–2030 wykazuje najsilniejszą komplementarność z celami szczegółowymi:

- 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych;
- 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów;
- 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego;
- 2.2. Wsparcie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym;
- 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym;
- 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.

Samo opracowanie i wdrażanie zapisów GPR jest już spójne z założeniami KSRR 2030, w myśl celu 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych. Rewitalizacja jako proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, wykorzystywana jest do zapewnienia spójności terytorialnej i wyrównywania szans obszarów borykających się z problemami rozwojowymi. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają na celu ograniczenie występowania zjawiska wykluczenia społecznego

oraz niwelowanie nierówności pomiędzy obszarem rewitalizacji a innymi częściami gminy w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym:

1. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Cel strategiczny 2: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych

Cele operacyjne:

- ✓ Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej
- ✓ Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych)
- ✓ Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
- ✓ Ochrona walorów środowiska

Cel strategiczny 3: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu

Cele operacyjne:

- ✓ Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii
- ✓ Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw
- ✓ Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej
- ✓ Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

Cel strategiczny 4: Wzmacnianie kapitału społecznego

Cele operacyjne:

- ✓ Rozwijanie kapitału ludzkiego
- ✓ Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych
- ✓ Włączenie i integracja społeczna
- ✓ Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej
- ✓ Bezpieczeństwo publiczne
- ✓ Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania

Wśród założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek na lata 2023-2030 znajduje się wyrównywanie potencjałów społecznych, gospodarczych czy infrastrukturalnych pomiędzy obszarem rewitalizacji a innymi terenami gminy oraz wzrost kompetencji społecznych i zawodowych mieszkańców dotkniętych zjawiskiem wykluczenia społecznego. Wpłynie to na podniesienie poziomu spójności całego województwa, jako składowej większej liczby poszczególnych części, w aspektach związanych z gospodarką, zatrudnieniem oraz jakością życia mieszkańców.

2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Cele i zasady zagospodarowania przestrzennego:

Osadnictwo i infrastruktura społeczna

Cele szczegółowe:

- ✓ Poprawa dostępu do usług publicznych i infrastruktury społecznej.
- ✓ Rozwój usług i sieci ośrodków pomocy społecznej wynikającej z rosnącej liczby seniorów

Środowisko przyrodnicze

Cele szczegółowe:

- ✓ Harmonijne zagospodarowanie przestrzeni krajobrazowej
- ✓ Utrzymanie walorów obszarów wyróżniających się szczególnymi cechami przyrodniczymi i krajobrazowymi
- ✓ Przywrócenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarom zdegradowanym i o zniekształconych stosunkach ekologicznych.

Środowisko kulturowe

Cele szczegółowe:

- ✓ Identyfikacja, zachowanie i ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego oraz różnorodności krajobrazu kulturowego.
- ✓ Zachowanie przed zatarciem specyfiki kulturowej ukształtowanych historycznie struktur przestrzennych.
- ✓ Zachowanie i wzbogacanie zasobów dóbr kultury współczesnej.
- ✓ Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego

Gospodarka

Cele szczegółowe:

- ✓ Rozwój potencjału społeczno-ekonomicznego węzłów i ośrodków gospodarczych.
- ✓ Wykorzystywanie endogenicznych potencjałów i rozwój specjalizacji regionalnych.
- ✓ Zrównoważone wykorzystanie potencjałów rozwojowych tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym i zasobach naturalnych przestrzeni województwa.
- ✓ Dywersyfikacja działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.
- ✓ Zwiększenie konkurencyjności gospodarki rybackiej opartej na wysokiej jakości produktach akwakultury.
- ✓ Rozwój infrastruktury turystycznej.
- ✓ Zapewnienie sprawnej obsługi komunikacyjnej obszarów i terenów rekreacyjnych.
- ✓ Wzmocnienie oferty zatrudnienia i usług (publicznych i komercyjnych) w miastach z uwzględnieniem potrzeb obsługi okolicznych terenów wiejskich

Realizacja założeń GPR przyczyni się do realizacji ww. zamysłów poprzez realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych mających na celu m.in. kształtowanie przestrzeni publicznej oraz podnoszenie poziomu jakości życia mieszkańców przy wykorzystaniu lokalnych potencjałów.

3. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA LUBELSKIEGO 2021-2027

W związku z założeniami strategicznymi oraz w odpowiedzi na wyzwania, za cel główny Programu przyjęto: Wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu, sprzyjające zintegrowanemu, zrównoważonemu i inteligentnemu rozwojowi województwa lubelskiego, ukierunkowanemu na wysoką jakość życia i bezpieczeństwo jego mieszkańców.

Zostanie on osiągnięty przez interwencje w ramach 11 Priorytetów obejmujących 5 CP pakietu legislacyjnego UE.

Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie

2.1.11.1. Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów:

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych realizowana na podstawie GPR - Inwestycje będą obejmowały kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej. Inwestycje te będą obejmowały m.in. adaptację budynków do celów społecznych, kulturalnych, itp. wraz z możliwością zagospodarowania terenu funkcjonalnie związanego z obiektem, uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni na cele publiczne, kulturalne, turystyczne, itp., dostosowanie przestrzeni publicznych do nowych funkcji, wsparcie infrastrukturalne przedsiębiorstw społecznych.

Przedstawione zestawienie wskazuje na silne powiązanie pomiędzy celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ostrówek 2023-2030 a krajowymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi. W wielu z przytoczonych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane poprawą dostępu do usług publicznych i infrastruktury społecznej, rozwojem i efektywnym wykorzystaniem potencjału kulturowego oraz wykorzystywaniem endogenicznych potencjałów i rozwojem specjalizacji regionalnych. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się odpowiednie zapisy mające za zadanie realizację tego celu.

1.2. POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI NA POZIOMIE PONADLOKALNYM I LOKALNYM

Komplementarność z dokumentami na poziomie ponadlokalnym:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lubartowskim na lata 2021 -2027

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lubartowskim na lata 2021-2027 jest wyrazem komplementarnego i zintegrowanego planowania społecznego, którego celem jest identyfikacja i ukazanie problemów społecznych występujących w powiecie oraz podjęcie próby wskazania metod ich rozwiązania, zgodnie z możliwościami, wynikającymi z zadań nałożonych na samorząd powiatowy.

Wdrażanie strategii opierać się będzie na realizacji 4 celów strategicznych: I. Opieka nad dzieckiem

i rodziną, w tym nad rodzinami zastępczymi w powiecie lubartowskim. II. Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych w powiecie lubartowskim. III. Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego w powiecie lubartowskim. IV. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy domowej w powiecie lubartowskim.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpisywać będą się w założenia Strategii w zakresie aktywizacji społecznej osób wykluczonych (zwłaszcza seniorów i osób niepełnosprawnych), oraz ograniczenie występowania problemów społecznych, w tym ubóstwa i bezrobocia.

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym (Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy)

1. Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2030

Cel strategiczny I.5 Rozwój infrastruktury kulturalnej i poprawa jakości dziedzictwa kulturowego i historycznego

Cel operacyjny I.5.1: Budowa, przebudowa, modernizacja oraz wyposażenie obiektów służących działalności kulturalnej,

Cel strategiczny I.7 Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Cel operacyjny I.7.3 Wyznaczenie terenów publicznych i urządzenie ich jako tereny rekreacyjne dla społeczności lokalnej (m. in. miejsca do grillowania, skate park i inne formy aktywności sportowej i rekreacyjnej)

Cel strategiczny I.8 Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i pielęgnowanie dziedzictwa przyrodniczego

Cel operacyjny I.8.1 Zagospodarowanie i odnowienie parków i terenów zielonych

Cel operacyjny I.8.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie Gminy

Cel strategiczny II.1 Rozwój przedsiębiorczości i wzrost aktywności gospodarczej

Cel operacyjny II.1.3 Pomoc w organizacji seminariów i szkoleń dotyczących zakładania działalności gospodarczej oraz pozyskiwania zewnętrznego finansowania

Cel strategiczny II.2 Rozwój turystyki i poprawa atrakcyjności turystycznej Gminy poprzez wykorzystanie zasobów i dziedzictwa kulturowego

Cel operacyjny II.2.2 Budowa parkingów i miejsc postojowych w miejscach atrakcyjnych turystycznie

Cel operacyjny II.2.3 Wyznaczenie tras turystycznych

Cel strategiczny II.3 Poprawa atrakcyjności społecznej i gospodarczej obszaru Gminy poprzez odpowiednie kształtowanie ładu przestrzennego

Cel operacyjny II.3.3 Uporządkowanie stanu własności nieruchomości

Cel operacyjny II.3.4 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym centrum Ostrówka-Kolonii innych miejscowości

Cel strategiczny II.4 Wzrost kompetencji, wiedzy i kwalifikacji zawodowych lokalnej społeczności

Cel operacyjny II.4.1 Nabycie nowych kwalifikacji zawodowych poprzez pomoc w organizacji szkoleń i doradztwa zawodowego

Cel operacyjny II.4.3 Rozwój współpracy z instytucjami rynku pracy i okołobiznesowymi w realizacji wspólnych projektów i inicjatyw dla społeczności lokalnej: prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, staże i przygotowania zawodowe, szkolenia

Cel operacyjny II.4.5 Organizacja dodatkowych zajęć i kół zainteresowań dla dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez wykorzystanie istniejącej infrastruktury, w tym oświatowej

Cel strategiczny III.1: Rozwój oferty spędzania wolnego czasu dla społeczności lokalnej

Cel operacyjny III.1.2 Zwiększenie efektywności wykorzystania przez mieszkańców Gminy istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych

Cel strategiczny III.2: Zwiększenie aktywności społecznej oraz wykorzystanie potencjału lokalnej społeczności

Cel operacyjny III.2.1 Inicjowanie tworzenia zespołów sportowych, muzycznych i śpiewaczych
Cel operacyjny III.2.2 Inicjowanie tworzenia lokalnych organizacji społecznych, w tym stowarzyszeń rozwoju oraz organizacji hobbystycznych i samopomocowych
Cel operacyjny III.2.3 Promocja i rozwój działalności kół gospodyń wiejskich
Cel operacyjny III.2.4 Zachowanie i promowanie ginących zawodów (kowlstwo, garncarstwo, itp.)
Cel operacyjny III.2.5 Inicjowanie i organizacja wolontariatu
Cel operacyjny III.2.8 Tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju uzdolnień (artystycznych, sportowych, intelektualnych)
Cel strategiczny III.7: Przeciwdziałanie wykluczeniu
Cel operacyjny III.7.3 Stworzenie możliwości rozwoju i poprawy jakości życia dla mieszkańców w podeszłym wieku (Uniwersytet trzeciego wieku, kluby seniora)
Cel operacyjny III.7.9 Dostosowanie architektoniczne obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych

Istnieje bardzo silna korelacja pomiędzy działaniami zapisanymi w GPR a Strategią Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2030. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpisujące się w założenia Strategii Rozwoju w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju usług z zakresu turystyki i rekreacji, wsparcia działań z zakresu pomocy społecznej oraz wzrostu aktywności kulturalnej, oświatowej i sportowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez realizację działań mających na celu pobudzenie i umożliwienie rozwoju społeczno-gospodarczego.

2. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ostrówek

Cele strategiczne:

Budowa spójnego systemu oparcia społecznego, umożliwiającego rozwój społeczności gminy na miarę standardów europejskich wymaga określenia celów strategicznych w trzech zasadniczych obszarach:

1. Pomocy społecznej i polityki prorodzinnej: obejmujący profesjonalną pomoc społeczną, integrującą mieszkańców, wzmacniającą świadomość społeczną; w rezultacie wpływającą na poprawę jakości życia społeczności gminy,
2. Edukacji publicznej: prowadzącej do kształtowania mądrego oraz zamożnego społeczeństwa.
3. Rozwiązywania problemów uzależnień: minimalizowanie problemów uzależnień oraz związanych z nimi dysfunkcji w rodzinie, rodzących zagrożenia i patologie społeczne poprzez celowe i efektywne działania.

Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek na lata 2023-2030 mają na celu zapobieganie i minimalizację występowania problemów społecznych oraz zjawiska wykluczenia społecznego, w tym wykluczenia osób niepełnosprawnych, seniorów i osób chorych. Ponadto realizowane przedsięwzięcia będą miały na celu integrację, aktywizację oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji.

3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek

Studium określa podstawowe kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy. Zasady zrównoważonego rozwoju, ładu przestrzennego oraz nadrzędności interesu publicznego nad interesami indywidualnymi były fundamentem dla określenia głównych założeń studium.

Gminny Program Rewitalizacji jest kolejnym dokumentem strategicznym, który jest powiązany ze Studium zarówno pod względem uwarunkowań jak również kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie planując w GPR przedsięwzięcia, których realizacja wpłynie na zaspokojenie potrzeb interesariuszy w obszarze rewitalizacji i przyczyni się do niwelacji zidentyfikowanych problemów Program wskazuje zmiany niezbędne do wprowadzenia w Studium (jeżeli są wymagane).

Na poziomie lokalnym widać zbieżność pomiędzy zaproponowanymi w GPR celami i kierunkami działań, a postulatami w lokalnych dokumentach planistycznych. W lokalnych dokumentach takich jak strategia rozwoju gminy podkreśla się konieczność działań wpływających na wzrost jakości życia mieszkańców Gminy Ostrówek poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz zwiększenie aktywności społecznej oraz podniesienie jakości usług edukacyjno kulturalnych i społecznych.

2. DIAGNOZA GMINY I OKREŚLENIE OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH ORAZ REWITALIZACJI W GMINIE

2.2. METODYKA WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek na lata 2023-2030 jest dokumentem strategicznym i operacyjnym o charakterze lokalnym.

Z uwagi na charakter dokumentu, obszar objęty rewitalizacją winien być wyodrębniony w sposób szczegółowy w oparciu o wybrane wskaźniki odnoszące się do sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

Obszar, który zostanie poddany rewitalizacji powinien zostać wyodrębniony w sposób szczegółowy, w oparciu o katalog wskaźników odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej jednostki. Przyjęta w niniejszym opracowaniu metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji zakładała w głównej mierze oparcie się mierzalnych zmiennych dotyczących sytuacji społecznej (z zakresu demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej i rynku pracy), gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej na danym obszarze.

Obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji zostały wyznaczone w oparciu o zaproponowany katalog wskaźników, które odnoszą się do pięciu sfer wskazanych w ustawie o rewitalizacji – społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W trakcie wyznaczania obszarów kryzysowych i obszaru rewitalizacji zdecydowano się po pierwsze na wybór takich wskaźników, które są dostępne na poziomie gminy i obszarów analizy. Po drugie istotnym dla wyboru kryteriów był element pozwalający na obiektywizację danych, ich przeliczenie i odniesienie do realnych problemów gminy. Po trzecie wreszcie, wybrano wskaźniki, które stosunkowo łatwo można gromadzić i których wartości można porównywać w kolejnych latach. Metodologia przyjęta na potrzeby niniejszej diagnozy opierała się na szczegółowych, w większości mierzalnych, ilościowych zmiennych, analizowanych w podziale na wskazane sfery.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji wskazują, że obszar zdegradowany można wyznaczyć dla miejsc koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami ze sfer gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Obszar można uznać za zdegradowany w przypadku współwystępowania minimum jednego problemu ze sfery społecznej oraz problemów z pozostałych sfer.

Uznanie danego zjawiska za stan kryzysowy ma miejsce, jeśli dane negatywne zjawisko charakteryzuje się wartością wskaźników je oceniających, przekraczających średnią wartość notowaną w skali gminy. Istotne jest także obiektywne stwierdzenie, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska kryzysowego (np. poprzez odniesienie poziomu zjawiska do średnich notowanych na innych poziomach statystycznych).

Pierwszy etap opracowania diagnozy opierał się na analizie danych zastanych, tzw. analizie desk research, polegającej na zebraniu materiałów z różnych źródeł, a następnie przeanalizowaniu ich pod kątem rzetelności, jakości oraz przydatności na dalszym etapie opracowywania diagnozy. Po wyselekcjonowaniu materiałów, nastąpiła właściwa analiza desk research, która obejmowała dokumenty, opracowania oraz sprawozdania i dane, uznane jako istotne w procesie badawczym.

W trakcie opracowywania diagnozy obszaru zdegradowanego, zastosowano dwa podejścia, które bazowały na analizie danych zastanych: statystyczne i przestrzenne. W ujęciu statystycznym dane zostały zgromadzone, a następnie poddane analizie oraz przetworzone na potrzeby niniejszego opracowania. Natomiast, w ujęciu przestrzennym dane zostały odniesione do przyjętych obszarów porównawczych.

Opracowane dane zwizualizowano, przedstawiając je za pomocą kartogramów. Kolejny etap polegał na opracowaniu wskaźnika degradacji w sferze społecznej.

Delimitacja obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji obejmowała następujące etapy:

- 1) Podzielenie terenu Gminy Ostrówek na mniejsze jednostki – sołectwa.
- 2) Wybór kryteriów delimitacji.
- 3) Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe) – pozwoliło to na wskazanie obszarów o szczególnym nasileniu i koncentracji problemów w sferze społecznej.
- 4) Przeprowadzenie analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno- funkcjonalnej i technicznej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.
- 5) Zidentyfikowanie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni – maksymalnie 20% powierzchni gminy – oraz ludności – maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących Gminę Ostrówek.

2.2.1. WYRÓŻNIONE OBSZARY PORÓWNAWCZE

Na wstępnym etapie prac diagnostycznych zaproponowano, aby do celów agregacji danych opisujących stany kryzysowe dokonać podziału gminy na sołectwa/ miejscowości. Założono wstępnie, że działania rewitalizacyjne powinny rozwiązywać komplementarnie problemy obszarów spójnych przestrzennie i funkcjonalnie, dlatego też przy tworzeniu stref próbowano zachować podział gminy na takie obszary.

Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Udział ludności %	Powierzchni w ha	Udział powierzchni %
1.	Antoniówka	153	3,99	802,3058	9,05
2.	Babczyzna	59	1,54	191,2679	2,16

3.	Cegielnia	134	3,50	179,8988	2,03
4.	Dębica	311	8,12	877,2039	9,90
5.	Dębica-Kolonia	138	3,60	221,1629	2,50
6.	Jeleń	115	3,00	219,8083	2,48
7.	Kamienowola	280	7,31	498,2471	5,62
8.	Leszkowice	860	22,45	1840,3638	20,77
9.	Luszawa	298	7,78	851,6304	9,61
10.	Ostrówek	199	5,19	385,2394	4,35
11.	Ostrówek-Kolonia	340	8,87	311,5749	3,52
12.	Tarkawica	483	12,61	1026,3433	11,58
13.	Zawada	244	6,37	501,3732	5,66
14.	Żurawiniec	84	2,19	455,0189	5,14
15.	Żurawiniec -Kolonia	133	3,47	499,6483	5,64

Źródło: opracowanie własne

Mapa 1 Podział gminy na obszary porównawcze

Źródło: opracowanie własne

2.2.2. DOBÓR WSKAŹNIKÓW DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO W SFERZE SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, ŚRODOWISKOWEJ, FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ ORAZ TECHNICZNEJ

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych jednostek statystycznych konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które je w sposób istotny statystycznie różnicują. Ze względu na charakter gminy i występujące w niej zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno- funkcjonalne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę każdej ze sfer wskazanych w Ustawie o rewitalizacji. Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 2 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego

Lp.	Kategoria	Wskaźnik	Opis
1.	SFERA SPOŁECZNA	Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa	Wskaźnik obrazujący sytuację demograficzną danego sołectwa/obszaru. Wskaźnik obliczony został na podstawie danych GUS. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować sołectwa/miejscowości z największymi problemami związanymi z sytuacją demograficzną.
2.		Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa	Wskaźnik obrazujący sytuację demograficzną danego sołectwa/obszaru. Wskaźnik obliczony został na podstawie danych GUS. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować sołectwa/miejscowości z największymi problemami związanymi z sytuacją demograficzną.
3.		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej. Poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego obliczony został na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku. Jako wskaźnik go wyznaczający przyjęto liczbę osób korzystających z pomocy społecznej przeliczeniu na 100 mieszkańców. Przyjęty wskaźnik pozwolił zidentyfikować sołectwa/miejscowości z największymi problemami związanymi z wykluczeniem społecznym.
4.		Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Dane dotyczące bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Lubartowie. Założone w tym obszarze wskaźniki wskazały sołectwa/miejscowości z największym odsetkiem osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, co jest szczególnie istotne w przypadku analizy zjawiska jakim jest wykluczenie społeczne. Długotrwale bezrobocie znacząco zwiększa prawdopodobieństwo jego wystąpienia oraz stanowi odzwierciedlenie warunków życia i sytuacji ekonomicznej mieszkańców.
5.		Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Dane dotyczące bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Lubartowie. Założone w tym obszarze wskaźniki wskazały sołectwa/miejscowości z największym odsetkiem osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, co jest szczególnie istotne w przypadku analizy zjawiska jakim jest wykluczenie społeczne. Długotrwale bezrobocie znacząco zwiększa prawdopodobieństwo jego wystąpienia oraz stanowi odzwierciedlenie warunków życia i sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

6.		Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Dane potrzebne do obliczenia wskaźnika opisującego stopień przestępczości i naruszeń prawa pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie. Przystępczość znacząco negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców oraz postrzeganie atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania i inwestowania. Do wskazania poziomu przestępczości w poszczególnych sołectwach przyjęto liczbę przestępstw przeliczeniu na 100 mieszkańców.
7.		„Niebieskie karty” oraz interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Dane potrzebne do obliczenia wskaźnika opisującego stopień przestępczości i naruszeń prawa pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie. Przystępczość znacząco negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców oraz postrzeganie atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania i inwestowania. Do wskazania poziomu przestępczości w poszczególnych sołectwach przyjęto ilość założonych „niebieskich kart” oraz interwencji domowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.
8.		Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Ostrówek.
9.		Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2015-2018	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego – wskaźnik określa zaangażowanie lokalnych społeczności w pozyskiwanie środków w ramach funduszu społecznego. Dane pozyskano z UG w Ostrówek.
10.	SFERA GOSPODARCZA	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia przedsiębiorczości mieszkańców obszaru. Wskaźnikami wskazującymi na problemy natury gospodarczej są: poziom aktywności gospodarczej oraz kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Do obliczenia poziomu aktywności gospodarczej posłużono się liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w poszczególnych sołectwach/miejscowościach. Źródło danych: Urząd Gminy Ostrówek, rejestr CIDG.
11.	SFERA ŚRODOWISKOWA	Liczba gospodarstw w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprzez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz edukację ekologiczną, a także zapewnienie bezpieczeństwa i podwyższenia jakości środowiska życia mieszkańców Gminy Ostrówek
12.	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Dostępność do usług Kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 100 mieszkańców. Źródło: badania własne, dane z UG w Ostrówku, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ostrówek.
13.	SFERA TECHNICZNA	Obecność terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa	Wskaźnik opisujący poziom degradacji terenów w obrębie obszaru/sołectwa. Źródło danych: Urząd Gminy. Degradacja przestrzeni, w tym przestrzeni publicznej przejawia się m.in. w występowaniu zdegradowanych, zaniedbanych obiektów: pustostanów, budynków niewykorzystanych, które utraciły swoją funkcję. Z powodu występowania takich obiektów przestrzeń przestaje być reprezentacyjna, co przekłada się na atrakcyjność turystyczno-gospodarczą całej gminy. Źródłem danych dla oceny stopnia degradacji były informacje zawarte w dokumentach gminnych, a także informacje uzyskane od poszczególnych właścicieli i zarządców, jak również wizje w terenie.

2.3. WYNIK DIAGNOZY – SFERA SPOŁECZNA

Zaproponowany katalog wskaźników wybrany do analizy sfery społecznej, pozwolił na pokazanie stanu oraz zawansowania i wielkości problemów społecznych w poszczególnych obszarach, które wyodrębniono w gminie. Wykorzystanie wskaźników pozwoliło na zaprezentowanie poziomu natężenia negatywnych zjawisk społecznych, za pomocą syntetycznego wskaźnika degradacji. Do analizy sfery społecznej wykorzystano dane ilościowe, które pozyskano z Urzędu Gminy Ostrówek, Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku, Powiatowego Urzędu Pracy w Lubartowie.

Wskaźniki wymagają odpowiedniej standaryzacji. Dla porównania stopnia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych obszarach/sołectwach opracowano porównywalny wskaźnik. W pierwszym etapie powinno się znormalizować poszczególne zjawiska kryzysowe. Czynność ta polega na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe według wzoru:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{S_j}$$

gdzie:

- t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i
- x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i
- $\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,
- S_j – odchylenie standardowe wskaźnika j

Wartości wskaźników po normalizacji umożliwiają dalsze wyliczenia. W następnym etapie należy określić, czy dany wskaźnik jest stymulantą, czy destymulantą, tzn. czy wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki, czy też prowadzą do kryzysu.

Jeżeli wśród wskaźników znajdzie się stymulanta, uzyskane wartości należy przekształcić zgodnie ze wzorem:

$$z_{ij} = x_{ij} * (-1)$$

gdzie:

- z_{ij} – wartość wskaźnika (stymulanty) po przekształceniu
- x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

W przypadku, gdy dany wskaźnik jest destymulantą, otrzymane w procesie normalizacji wartości pozostawiamy bez zmian.

Ostatnim etapem jest wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego, który będzie sumą wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych. Wartość wskaźnika syntetycznego będzie świadczyć, czy dane pole podstawowe znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o dużym kryzysie, natomiast niskie ukazują pozytywny obraz zjawisk społecznych. Aby uzyskać wartość wskaźnika syntetycznego należy posłużyć się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

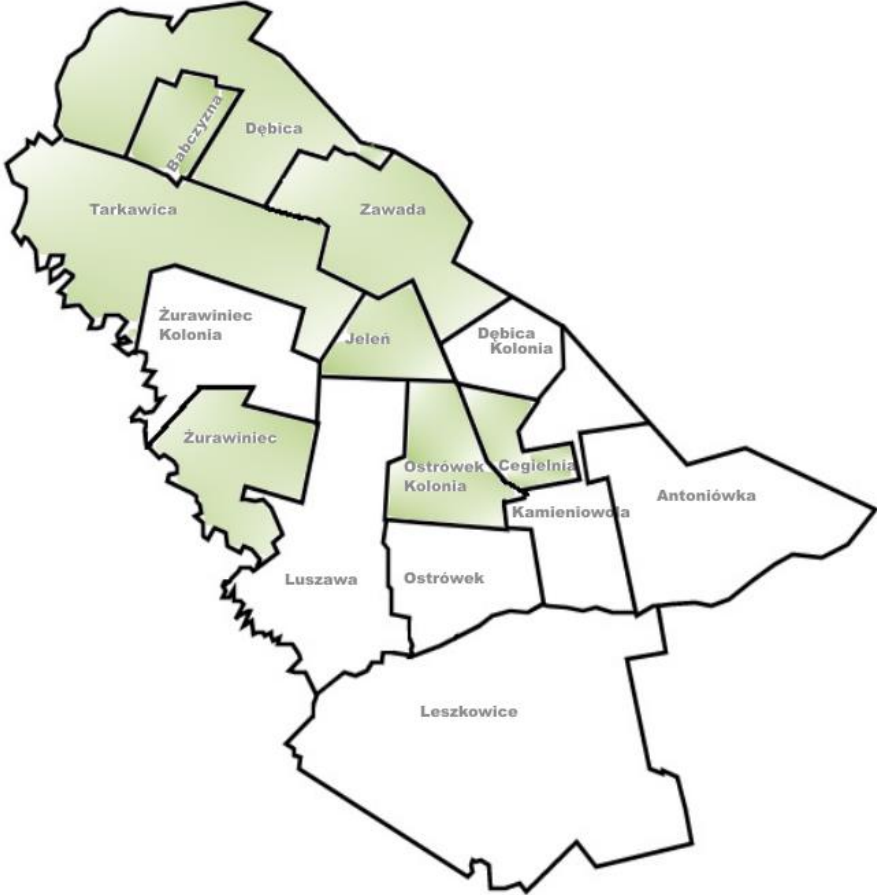
gdzie:

- P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk
- n – liczba wskaźników (cech)
- t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

Sfera społeczna:

Tabela 3 Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa w roku 2021 [%]

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	26,14
Babczyzna	11,86
Cegielnia	18,66
Dębica	16,72
Dębica-Kolonia	25,36
Jeleń	13,04
Kamienowola	24,29
Leszkowice	22,44
Luszawa	22,48
Ostrówek	20,10
Ostrówek-Kolonia	15,00
Tarkawica	18,01
Zawada	18,44
Żurawiniec	15,48
Żurawiniec -Kolonia	21,80
Średnia	19,32

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych Narodowy Spis Powszechny 2021

Tabela 4 Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa [%]

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	20,92
Babczyzna	28,81
Cegielnia	26,87
Dębica	25,72
Dębica-Kolonia	21,74
Jeleń	26,09
Kamienowola	17,14
Leszkowice	21,28
Luszawa	22,82
Ostrówek	19,60
Ostrówek-Kolonia	26,18
Tarkawica	25,88
Zawada	22,54
Żurawiniec	28,57
Żurawiniec -Kolonia	19,55
Średnia	23,58

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych Narodowy Spis Powszechny 2021

Tabela 5 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	17,65
Babczyzna	0,00
Cegielnia	8,96
Dębica	9,32
Dębica-Kolonia	6,52
Jeleń	7,83
Kamienowola	11,79
Leszkowice	8,37
Luszawa	14,77
Ostrówek	14,07
Ostrówek-Kolonia	3,53
Tarkawica	7,25
Zawada	5,74
Żurawiniec	9,52
Żurawiniec -Kolonia	12,78
Średnia	9,21

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku

Tabela 6 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	3,92
Babczyzna	0,00
Cegielnia	6,72
Dębica	3,54
Dębica-Kolonia	5,80
Jeleń	8,70
Kamienowola	5,71
Leszkowice	4,77
Luszawa	6,38
Ostrówek	4,02
Ostrówek-Kolonia	2,35
Tarkawica	6,00
Zawada	1,23
Żurawiniec	5,95
Żurawiniec -Kolonia	5,26
Średnia	4,69

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Lubartowie

Tabela 7 Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	1,31
Babczyzna	0,00
Cegielnia	5,97
Dębica	1,61
Dębica-Kolonia	3,62
Jeleń	6,96
Kamienowola	3,93
Leszkowice	3,37
Luszawa	4,70
Ostrówek	3,02
Ostrówek-Kolonia	1,47
Tarkawica	4,55
Zawada	0,82
Żurawiniec	4,76
Żurawiniec -Kolonia	2,26
Średnia	3,22

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Lubartowie

Tabela 8 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	3,92
Babczyzna	0,00
Cegielnia	0,75
Dębica	0,96
Dębica-Kolonia	0,72
Jeleń	4,35
Kamienowola	0,71
Leszkowice	0,93
Luszawa	2,68
Ostrówek	0,50
Ostrówek-Kolonia	1,76
Tarkawica	0,21
Zawada	0,41
Żurawiniec	0,00
Żurawiniec -Kolonia	0,00
Średnia	1,19

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie

Tabela 9 „Niebieskie karty” oraz interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	1,31
Babczyzna	0,00
Cegielnia	0,00
Dębica	0,32
Dębica-Kolonia	2,17
Jeleń	0,00
Kamienowola	2,14
Leszkowice	0,70
Luszawa	1,68
Ostrówek	0,00
Ostrówek-Kolonia	1,76
Tarkawica	0,00
Zawada	0,00
Żurawiniec	0,00
Żurawiniec -Kolonia	0,00
Średnia	0,67

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie

Tabela 10 Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	1,31
Babczyzna	0,00
Cegielnia	0,75
Dębica	0,64
Dębica-Kolonia	0,72
Jeleń	1,74
Kamienowola	0,71
Leszkowice	0,35
Luszawa	0,34
Ostrówek	1,01
Ostrówek-Kolonia	0,59
Tarkawica	0,41
Zawada	0,41
Żurawiniec	2,38
Żurawiniec -Kolonia	1,50
Średnia	0,86

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Ostrówek

Tabela 11 Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2015-2018

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	239,97
Babczyzna	480,39
Cegielnia	107,87
Dębica	222,65
Dębica-Kolonia	210,15
Jeleń	296,74
Kamienowola	198,86
Leszkowice	123,71
Luszawa	178,96
Ostrówek	181,40
Ostrówek-Kolonia	218,54
Tarkawica	172,87
Zawada	203,95
Żurawiniec	178,49
Żurawiniec -Kolonia	271,87
Średnia	219,09

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Ostrówek

Tabela 12 Wartości wskaźników dla sfery społecznej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” oraz interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2021
Antoniówka	26,14	20,92	17,65	3,92	1,31	3,92	1,31	1,31	239,97
Babczynna	11,86	28,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	480,39
Cegielnia	18,66	26,87	8,96	6,72	5,97	0,75	0,00	0,75	107,87
Dębica	16,72	25,72	9,32	3,54	1,61	0,96	0,32	0,64	222,65
Dębica-Kolonia	25,36	21,74	6,52	5,80	3,62	0,72	2,17	0,72	210,15
Jeleń	13,04	26,09	7,83	8,70	6,96	4,35	0,00	1,74	296,74
Kamienowola	24,29	17,14	11,79	5,71	3,93	0,71	2,14	0,71	198,86
Leszkowice	22,44	21,28	8,37	4,77	3,37	0,93	0,70	0,35	123,71
Luszawa	22,48	22,82	14,77	6,38	4,70	2,68	1,68	0,34	178,96
Ostrówek	20,10	19,60	14,07	4,02	3,02	0,50	0,00	1,01	181,40
Ostrówek- Kolonia	15,00	26,18	3,53	2,35	1,47	1,76	1,76	0,59	218,54
Tarkawica	18,01	25,88	7,25	6,00	4,55	0,21	0,00	0,41	172,87
Zawada	18,44	22,54	5,74	1,23	0,82	0,41	0,00	0,41	203,95
Żurawiniec	15,48	28,57	9,52	5,95	4,76	0,00	0,00	2,38	178,49
Żurawiniec - Kolonia	21,80	19,55	12,78	5,26	2,26	0,00	0,00	1,50	271,87
Średnia arytmetyczna	19,32	23,58	9,21	4,69	3,22	1,19	0,67	0,86	219,09
Odchylenie standardowe	3,75	2,74	5,59	3,88	4,13	4,76	4,00	2,55	22,05

Tabela 13 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery społecznej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Udział liczby ludności wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” oraz interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Kwota uzyskana na fundusz sołeczki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2021
Antoniówka	1,82	-0,97	1,51	-0,20	-0,46	0,57	0,16	0,18	0,95
Babczyzna	-1,99	1,91	-1,65	-1,21	-0,78	-0,25	-0,17	-0,34	11,85
Cegielnia	-0,18	1,20	-0,04	0,52	0,67	-0,09	-0,17	-0,04	-5,04
Dębica	-0,69	0,78	0,02	-0,30	-0,39	-0,05	-0,09	-0,09	0,16
Dębica- Kolonia	1,61	-0,67	-0,48	0,29	0,10	-0,10	0,38	-0,05	-0,41
Jeleń	-1,67	0,92	-0,25	1,03	0,90	0,66	-0,17	0,35	3,52
Kamienowola	1,32	-2,35	0,46	0,26	0,17	-0,10	0,37	-0,06	-0,92
Leszkowice	0,83	-0,84	-0,15	0,02	0,04	-0,06	0,01	-0,20	-4,33
Luszawa	0,84	-0,28	0,99	0,44	0,36	0,31	0,25	-0,20	-1,82
Ostrówek	0,21	-1,45	0,87	-0,17	-0,05	-0,15	-0,17	0,06	-1,71
Ostrówek- Kolonia	-1,15	0,95	-1,01	-0,60	-0,42	0,12	0,27	-0,10	-0,03
Tarkawica	-0,35	0,84	-0,35	0,34	0,32	-0,21	-0,17	-0,18	-2,10
Zawada	-0,23	-0,38	-0,62	-0,89	-0,58	-0,16	-0,17	-0,18	-0,69
Żurawiniec	-1,02	1,82	0,06	0,32	0,37	-0,25	-0,17	0,60	-1,84
Żurawiniec - Kolonia	0,66	-1,47	0,64	0,15	-0,23	-0,25	-0,17	0,25	2,39

Tabela 14 Wartości wskaźników dla sfery społecznej po określeniu stymulanty i destymulanty

Nazwa obszaru/ sołectwa	Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności*	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” oraz interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców*	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2021*
Antoniówka	-1,82	-0,97	1,51	-0,20	-0,46	0,57	0,16	-0,18	-0,95
Babczyzna	1,99	1,91	-1,65	-1,21	-0,78	-0,25	-0,17	0,34	-11,85
Cegielnia	0,18	1,20	-0,04	0,52	0,67	-0,09	-0,17	0,04	5,04
Dębica	0,69	0,78	0,02	-0,30	-0,39	-0,05	-0,09	0,09	-0,16
Dębica- Kolonja	-1,61	-0,67	-0,48	0,29	0,10	-0,10	0,38	0,05	0,41
Jeleń	1,67	0,92	-0,25	1,03	0,90	0,66	-0,17	-0,35	-3,52
Kamienowola	-1,32	-2,35	0,46	0,26	0,17	-0,10	0,37	0,06	0,92
Leszkowice	-0,83	-0,84	-0,15	0,02	0,04	-0,06	0,01	0,20	4,33
Luszawa	-0,84	-0,28	0,99	0,44	0,36	0,31	0,25	0,20	1,82
Ostrówek	-0,21	-1,45	0,87	-0,17	-0,05	-0,15	-0,17	-0,06	1,71
Ostrówek- Kolonja	1,15	0,95	-1,01	-0,60	-0,42	0,12	0,27	0,10	0,03
Tarkawica	0,35	0,84	-0,35	0,34	0,32	-0,21	-0,17	0,18	2,10
Zawada	0,23	-0,38	-0,62	-0,89	-0,58	-0,16	-0,17	0,18	0,69
Żurawiniec	1,02	1,82	0,06	0,32	0,37	-0,25	-0,17	-0,60	1,84
Żurawiniec - Kolonja	-0,66	-1,47	0,64	0,15	-0,23	-0,25	-0,17	-0,25	-2,39

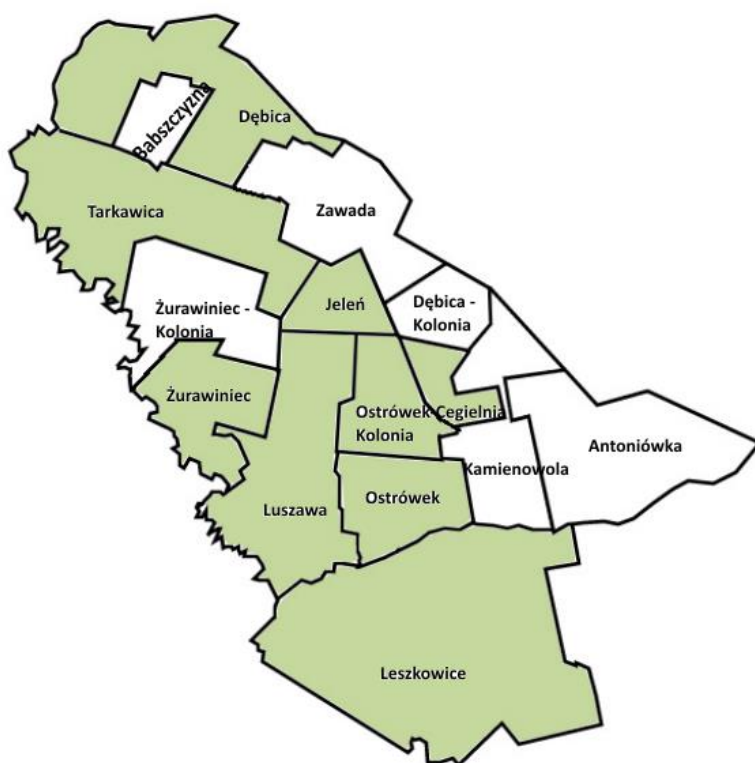
Tabela 15 Wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności*	Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Niebieskie karty” oraz interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców*	Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2021*	Wskaźnik syntetyczny dla sfery społecznej
Antoniówka	-1,82	-0,97	1,51	-0,20	-0,46	0,57	0,16	-0,18	-0,95	-0,26
Babczyzna	1,99	1,91	-1,65	-1,21	-0,78	-0,25	-0,17	0,34	-11,85	-1,30
Cegielnia	0,18	1,20	-0,04	0,52	0,67	-0,09	-0,17	0,04	5,04	0,82
Dębica	0,69	0,78	0,02	-0,30	-0,39	-0,05	-0,09	0,09	-0,16	0,07
Dębica- Kolonia	-1,61	-0,67	-0,48	0,29	0,10	-0,10	0,38	0,05	0,41	-0,18
Jeleń	1,67	0,92	-0,25	1,03	0,90	0,66	-0,17	-0,35	-3,52	0,10
Kamienowola	-1,32	-2,35	0,46	0,26	0,17	-0,10	0,37	0,06	0,92	-0,17
Leszkowice	-0,83	-0,84	-0,15	0,02	0,04	-0,06	0,01	0,20	4,33	0,30
Luszcza	-0,84	-0,28	0,99	0,44	0,36	0,31	0,25	0,20	1,82	0,36
Ostrówek	-0,21	-1,45	0,87	-0,17	-0,05	-0,15	-0,17	-0,06	1,71	0,04
Ostrówek- Kolonia	1,15	0,95	-1,01	-0,60	-0,42	0,12	0,27	0,10	0,03	0,07
Tarkawica	0,35	0,84	-0,35	0,34	0,32	-0,21	-0,17	0,18	2,10	0,38
Zawada	0,23	-0,38	-0,62	-0,89	-0,58	-0,16	-0,17	0,18	0,69	-0,19
Żurawiniec	1,02	1,82	0,06	0,32	0,37	-0,25	-0,17	-0,60	1,84	0,49
Żurawiniec - Kolonia	-0,66	-1,47	0,64	0,15	-0,23	-0,25	-0,17	-0,25	-2,39	-0,51

Rewitalizacja ma służyć przede wszystkim poprawie jakości życia mieszkańców, co oznacza, że właśnie kwestie społeczne są podstawowymi przesłankami służącymi wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, a dopiero potem – aspekt gospodarczy, środowiskowy, funkcjonalno-przestrzenny i techniczny.

Delimitacja negatywnych zjawisk społecznych występujących w Gminie Ostrówek przeprowadzona na podstawie analizy natężenia wybranych zjawisk społecznych, jak również analizy wartości bezwzględnych tych zjawisk (skala zjawisk), wykazała, że obszarem koncentracji problemów społecznych w gminie jest obszar zlokalizowany w miejscowościach: **Cegielnia, Dębica, Jeleń, Leszkowice, Luszawa, Ostrówek, Ostrówek - Kolonia, Tarkawica i Żurawiniec.**

Mapa 2 Wyniki standaryzacji w odniesieniu do problemów społecznych – Gmina Ostrówek

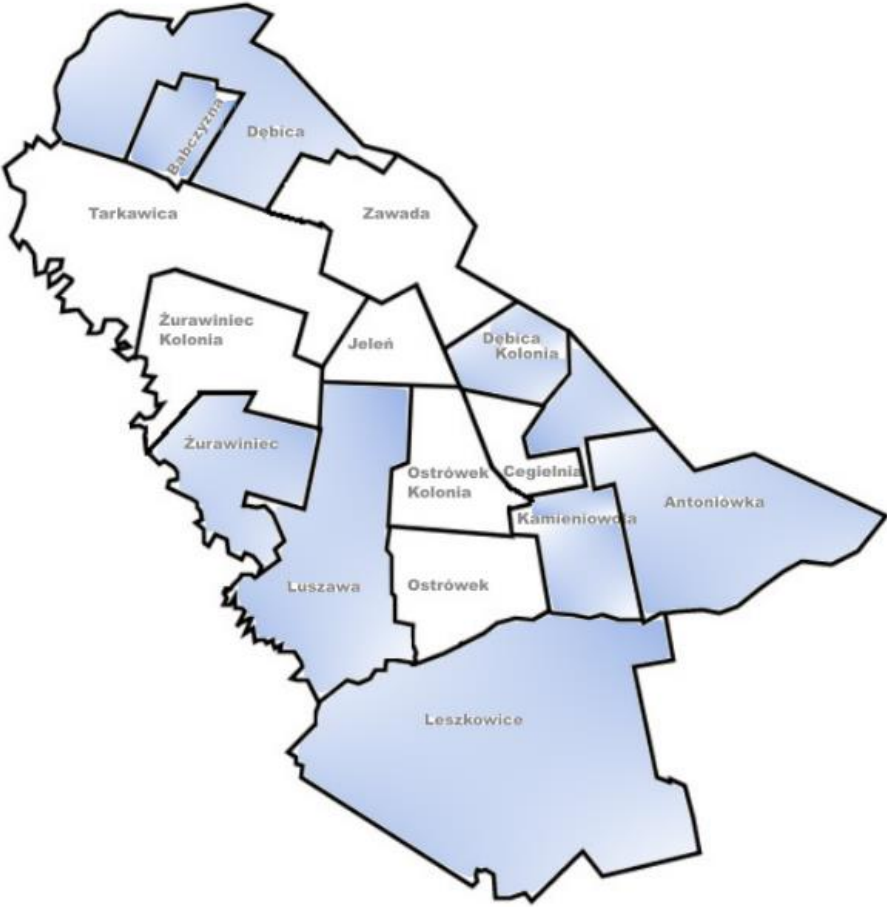
Źródło: Opracowanie własne.

Jak wcześniej wspomniano, dla poprawnego wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji należało dodatkowo zdiagnozować występowanie, **co najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno- funkcjonalnych lub technicznych.**

Sfera gospodarcza:

Tabela 16 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	5,88
Babczyzna	3,39
Cegielnia	5,97
Dębica	3,86
Dębica-Kolonia	5,07
Jeleń	6,09
Kamienowola	5,00
Leszkowice	5,58
Luszawa	3,02
Ostrówek	9,55
Ostrówek-Kolonia	8,82
Tarkawica	7,66
Zawada	6,56
Żurawiniec	4,76
Żurawiniec -Kolonia	8,27
Średnia	5,97

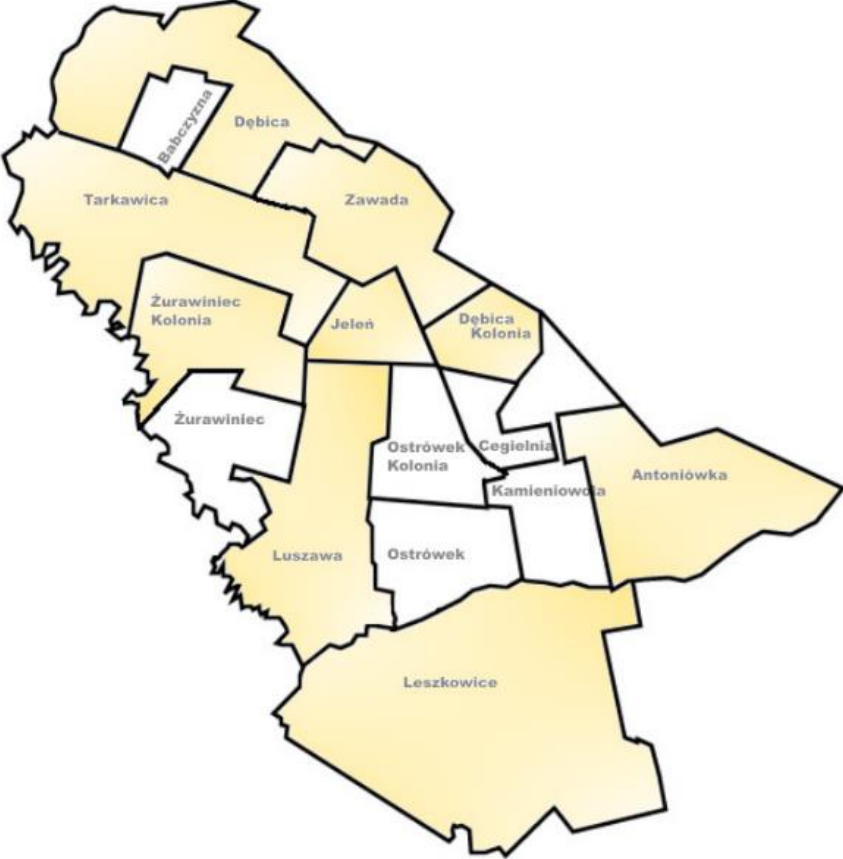
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG w Ostrówku

Sfera środowiskowa:

Tabela 17 Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	9,80
Babczyzna	13,56
Cegielnia	15,67
Dębica	12,22
Dębica-Kolonia	11,59
Jeleń	8,70
Kamienowola	17,50
Leszkowice	9,88
Luszawa	7,72
Ostrówek	13,07
Ostrówek-Kolonia	19,71
Tarkawica	12,63
Zawada	10,25
Żurawiniec	15,48
Żurawiniec -Kolonia	12,03
Średnia	12,65

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG w Ostrówku

Sfera funkcjonalno- przestrzenna:

Tabela 18 Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców (instytucje kultury, banki, apteki, przychodnie, świetlice wiejskie, obiekty sportowe)

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	0,00
Babczyzna	0,00
Cegielnia	0,00
Dębica	0,00
Dębica-Kolonia	0,00
Jeleń	0,00
Kamienowola	0,00
Leszkowice	0,23
Luszawa	0,34
Ostrówek	0,00
Ostrówek-Kolonia	1,18
Tarkawica	0,41
Zawada	0,41
Żurawiniec	0,00
Żurawiniec -Kolonia	0,00
Średnia	0,17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG w Ostrówku/ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ostrówek.

Sfera techniczna:

Tabela 19 Udział terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]

Nazwa obszaru/ sołectwa	Wartość wskaźnika
Antoniówka	0,00
Babczyzna	0,00
Cegielnia	1,42
Dębica	0,00
Dębica-Kolonia	0,00
Jeleń	0,00
Kamienowola	0,00
Leszkowice	0,31
Luszawa	0,05
Ostrówek	0,00
Ostrówek-Kolonia	1,87
Tarkawica	0,00
Zawada	0,00
Żurawiniec	0,11
Żurawiniec -Kolonia	0,00
Średnia	0,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG w Ostrówku

Tabela 20 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców	Udział terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]
Antoniówka	5,88	9,80	0,00	0,00
Babczyzna	3,39	13,56	0,00	0,00
Cegielnia	5,97	15,67	0,00	1,42
Dębica	3,86	12,22	0,00	0,00
Dębica-Kolonia	5,07	11,59	0,00	0,00
Jeleń	6,09	8,70	0,00	0,00
Kamienowola	5	17,50	0,00	0,00
Leszkowice	5,58	9,88	0,23	0,31
Luszawa	3,02	7,72	0,34	0,05
Ostrówek	9,55	13,07	0,00	0,00
Ostrówek-Kolonia	8,82	19,71	1,18	1,87
Tarkawica	7,66	12,63	0,41	0,00
Zawada	6,56	10,25	0,41	0,00
Żurawiniec	4,76	15,48	0,00	0,11
Żurawiniec -Kolonia	8,27	12,03	0,00	0,00
Średnia arytmetyczna	5,97	12,65	0,17	0,25
Odchylenie standardowe	2,97	3,50	2,92	4,32

Tabela 21 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców	Udział terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]
Antoniówka	-0,03	-0,82	-0,06	-0,06
Babczyzna	-0,87	0,26	-0,06	-0,06
Cegielnia	0,00	0,86	-0,06	0,27
Dębica	-0,71	-0,12	-0,06	-0,06
Dębica-Kolonia	-0,30	-0,30	-0,06	-0,06
Jeleń	0,04	-1,13	-0,06	-0,06
Kamienowola	-0,32	1,39	-0,06	-0,06
Leszkowice	-0,13	-0,79	0,02	0,01
Luszawa	-0,99	-1,41	0,06	-0,05
Ostrówek	1,21	0,12	-0,06	-0,06
Ostrówek-Kolonia	0,96	2,02	0,35	0,37
Tarkawica	0,57	-0,01	0,08	-0,06
Zawada	0,20	-0,69	0,08	-0,06
Żurawiniec	-0,41	0,81	-0,06	-0,03
Żurawiniec -Kolonia	0,78	-0,18	-0,06	-0,06

Tabela 22 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej po określeniu stymulanty i destymulanty

Nazwa obszaru/ sołectwa	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców*	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców*	Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców*	Udział terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]
Antoniówka	0,03	0,82	0,06	-0,06
Babczyzna	0,87	-0,26	0,06	-0,06
Cegielnia	0,00	-0,86	0,06	0,27
Dębica	0,71	0,12	0,06	-0,06
Dębica-Kolonia	0,30	0,30	0,06	-0,06
Jeleń	-0,04	1,13	0,06	-0,06
Kamienowola	0,32	-1,39	0,06	-0,06
Leszkowice	0,13	0,79	-0,02	0,01
Luszawa	0,99	1,41	-0,06	-0,05
Ostrówek	-1,21	-0,12	0,06	-0,06
Ostrówek-Kolonia	-0,96	-2,02	-0,35	0,37
Tarkawica	-0,57	0,01	-0,08	-0,06
Zawada	-0,20	0,69	-0,08	-0,06
Żurawiniec	0,41	-0,81	0,06	-0,03
Żurawiniec -Kolonia	-0,78	0,18	0,06	-0,06

*stymulanta

Tabela 23 Poziom występowania wskaźników kryzysowych dla sfery, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej

Nazwa obszaru/ sołectwa	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców*	Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców*	Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców*	Udział terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]	Obecność wskaźników kryzysowych
Antoniówka	0,03	0,82	0,06	-0,06	TAK
Babczyzna	0,87	-0,26	0,06	-0,06	TAK
Cegielnia	0,00	-0,86	0,06	0,27	TAK
Dębica	0,71	0,12	0,06	-0,06	TAK
Dębica-Kolonia	0,30	0,30	0,06	-0,06	TAK
Jeleń	-0,04	1,13	0,06	-0,06	TAK
Kamienowola	0,32	-1,39	0,06	-0,06	TAK
Leszkowice	0,13	0,79	-0,02	0,01	TAK
Luszawa	0,99	1,41	-0,06	-0,05	TAK
Ostrówek	-1,21	-0,12	0,06	-0,06	TAK
Ostrówek-Kolonia	-0,96	-2,02	-0,35	0,37	TAK
Tarkawica	-0,57	0,01	-0,08	-0,06	TAK
Zawada	-0,20	0,69	-0,08	-0,06	TAK
Żurawiniec	0,41	-0,81	0,06	-0,03	TAK
Żurawiniec -Kolonia	-0,78	0,18	0,06	-0,06	TAK

2.5. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Analiza wskaźnikowa pozwoliła zidentyfikować obszary Gminy Ostrówek, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk, co powoduje stan kryzysowy. Wskazanie obszarów było możliwe dzięki ocenie nasilenia koncentracji negatywnych zjawisk w oparciu o ocenę sumaryczną liczby wskaźników w poszczególnych sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej), których wartości wypadają gorzej w porównaniu do średniej wartości dla obszaru gminy. Jak wynika z powyższej tabeli obszary kryzysowe można zdiagnozować w zasadzie w każdej miejscowości Gminy Ostrówek.

Tabela 24 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową

Nazwa obszaru/ sołectwa	Dodatnia wartość wskaźnika syntetycznego w sferze społecznej	Obecność wskaźników kryzysowych w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	Obecność terenów zdegradowanych	stan infrastruktury : zły (wymaga inwestycji), zadowalający, dobry (nowa lub zmodernizowana)	Udział ludności [%]	Udział powierzchni [%]
Antoniówka	-0,26	TAK	-	zadowalający	3,99	9,05
Babczyzna	-1,30	TAK	-	zadowalający	1,54	2,16
Cegielnia	0,82	TAK	TAK	wymaga inwestycji	3,50	2,03
Dębica	0,07	TAK	-	zadowalający	8,12	9,90
Dębica-Kolonia	-0,18	TAK	-	zadowalający	3,60	2,50
Jeleń	0,10	TAK	-	zadowalający	3,00	2,48
Kamienowola	-0,17	TAK	-	zadowalający	7,31	5,62
Leszkowice	0,30	TAK	TAK	wymaga inwestycji	22,45	20,77
Luszawa	0,36	TAK	TAK	wymaga inwestycji	7,78	9,61
Ostrówek	0,04	TAK	-	zadowalający	5,19	4,35
Ostrówek-Kolonia	0,07	TAK	TAK	wymaga inwestycji	8,87	3,52
Tarkawica	0,38	TAK	-	zadowalający	12,61	11,58
Zawada	-0,19	TAK	-	zadowalający	6,37	5,66
Żurawiniec	0,49	TAK	TAK	wymaga inwestycji	2,19	5,14
Żurawiniec -Kolonia	-0,51	TAK	-	zadowalający	3,47	5,64

Źródło: Opracowanie własne.

Powierzchnia wyznaczonych obszarów zdegradowanych stanowi 41,04% powierzchni gminy i są one zamieszkiwane przez 44,79% mieszkańców gminy.

Cechuje je nagromadzenie negatywnych zjawisk kryzysowych, którym należy przeciwdziałać poprzez integrację działań w sferze społecznej i sferach współwystępujących (tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej).

Rewitalizacja dla swojej skuteczności na wyznaczonym obszarze na terenie gminy wymaga wieloletnich, wieloaspektowych i kompleksowych działań, a jej osiągnięcie będzie możliwe poprzez aktywność w ramach wyznaczonych celów we wszystkich 5 sferach:

- ✓ społecznej – likwidacja oraz ograniczenie zjawisk patologicznych, ograniczenie ubóstwa i poprawa dostępności do usług publicznych,
- ✓ gospodarczej – rozwój przedsiębiorczości na terenie obszaru rewitalizacji, ograniczenie zjawiska bezrobocia,
- ✓ środowiskowej – promocja postaw proekologicznych, rozwój odnawialnych źródeł energii,
- ✓ przestrzenno-funkcjonalnej – uporządkowanie przestrzeni publicznej, ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych,
- ✓ technicznej - poprawa i rozwój infrastruktury technicznej, modernizacja zabudowy.

Mapa 3 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową

2.6. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Konieczne było zatem przystąpienie do kolejnego etapu delimitacji, by móc wskazać na podstawie analizy natężenia wybranych zjawisk społecznych, jak również analizy wartości bezwzględnych tych zjawisk (skala zjawisk) na obszarach zdegradowanych, obszaru rewitalizacji, który będzie się zawierał na terenie nie większym niż 20% udziału powierzchni ogółem gminy i zamieszkałym nie więcej niż 30% ogółu ludności Gminy Ostrówek.

W celu jednoznacznego wyznaczenia Obszaru Rewitalizacji (OR) na terenie Gminy Ostrówek oraz wskazania na jakim obszarze Gminy Ostrówek (OZ) występuje największe natężenie negatywnych zjawisk, poszczególnym zjawiskom problemowym (negatywnym) przypisano odpowiadające im wskaźniki.

Punktem odniesienia terytorialnego było wyodrębnienie w ramach miejscowości zdegradowanych Obszaru Rewitalizacji (OR) w oparciu o czynniki kryzysowe:

1. stan przestrzeni publicznej oraz infrastruktury technicznej, która po przeprowadzeniu działań inwestycyjnych może być wykorzystana w celu znaczącej poprawy stanu przestrzeni publicznej szczególnie w obszarze grup dysfunkcyjnych,
2. koncentracja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji w związku z gęstością zaludnienia obszaru, co generuje i wzmacnia z natury negatywne postawy zachowania, szczególnie ze strony osób wykluczonych oraz pochodzących ze środowisk patologicznych.

Procedura wyznaczania OR opierała się na następujących założeniach:

OBSZAR REWITALIZACJI

Ponadto na przeznaczonym do rewitalizacji obszarze występują negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne ze względu na brak odpowiedniego zagospodarowania terenu oraz zdegradowane technicznie budynki, które po renowacji technicznej i funkcjonalnej będą stanowić miejsce działań na rzecz rozwiązania problemów grup dysfunkcyjnych. **Miejsce to jest w sposób zdecydowany wskazywane przez mieszkańców rozwiązywać komplementarnie problemy obszarów spójnych przestrzenie i funkcjonalnie.**

Ze względu na ograniczenia związane z liczbą ludności i wielkością obszaru do rewitalizacji nie ma możliwości uznania całego obszaru zdegradowanego za obszar rewitalizacji. Aby prawidłowo określić obszar rewitalizacji uznano za konieczne ustalenie dodatkowych kryteriów. **Według ustawy o rewitalizacji na obszarze rewitalizacji powinno istnieć nagromadzenie negatywnych zjawisk przynajmniej w takim zakresie jak na obszarze zdegradowanym.**

Na terenach tych występuje koncentracja usług publicznych, zwłaszcza w sferze społecznej. Tereny te są zurbanizowane lub leżą w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych

Dodatkowymi argumentami wyznaczającym strefy zdegradowane są istotne funkcje społeczno-gospodarcze tych obszarów oraz stan zagospodarowania terenu, możliwego do przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych

W skład obszaru rewitalizacji obszaru wchodzi podobszary, nieposiadające ze sobą wspólnych granic:

- **Podobszar I: Ostrówek – Kolonia:** powierzchnia – 90 ha, liczba ludności - 250 osób
- **Podobszar II: Leszkowice:** powierzchnia – 75,45 ha, liczba ludności - 550 osób
- **Podobszar III: Żurawiniec:** powierzchnia – 18 ha, liczba ludności - 84 osoby

Tabela 25 Delimitacja Obszaru Rewitalizacji Gminy Ostrówek

Podobszar Rewitalizacji			
Numer Podobszaru	I	II	III
Nazwa obszaru/sołectwa	Ostrówek Kolonia	Leszkowice	Żurawiniec
Powierzchnia podobszaru (ha)	90	75,45	18
Odsetek powierzchni podobszaru w ogólnej powierzchni gminy (%)	1,02	0,85	0,20
Liczba ludności podobszaru (2021 r.)	250	550	84
Odsetek ludności podobszaru w ludności ogółem gminy (%)	6,53	14,35	2,20

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 26 Zakres obszaru rewitalizacji

Miejscowość	Numer działki
Ostrówek - Kolonia	229/1, 230,231,232,233,234,235,2,56,58,59,60,61,62,63,64,65,66,67,68,69,70,71 72,73,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89/1,89/2,90,91,92,93,94,95 96,97,98,99,100,101,102,103,104,105,106,107,108,109,110,111,112,113,114,115 116,117,118,119,120,121,122,123,124,125,126,127,128,129,130,131,132,133,134 135,136,137,138,139,140,141,142,143,144,145,146,147,148,149,150,151,152,153 154,155,156/2,156/3,156/4,157,158,159,160,161,162,163,164,165,166,167,168 169,170,171,172,173,174,175,176,177,178,179,180,181,183,184/3,,184/4,184/5 184/7,184/8,184/10,184/11,184/12,184/13,184/14,184/15,185/2,185/3,185/4 185/5,186,187,188,189,190,191,192,193,194,195,196,197,198,199,200, 562
Leszkowice	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10/1,10/2,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24/1,24/2,25 26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,38,39,40,41/1,41/2,42,43,44,45,46,47/1,47/2 48,49,50,51,52,53,54/1,54/2,55,56,57,58,59,60,61,62,63,64,65/1,65/2,65/3,66,67 68,69,70,71,72,73,74,75,76/1,76/2,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89,90,91 92,93,94,95,96,97/1,97/2,98,99,100,101,102,103,104/1,104/2,105/1,105/2,106 107,108,109,110,111,112,113,114,115,116,117,118,119,120,121,122,123,124,125 126,127,128,129,130,131/1,131/2,,132,133,134,135/1,135/2,136,137,138,139,140 141,142,143,144,145,146,147,148,149,150,151,152,153,154,155,156,157,158,159 160,161,162,163,164,165,166,167,168,169,170,171,173,174,176,177,178,179,180 181,182,183,184,185,186,187,188,189,190,191,192,193,194,195,196,197,198,199 200,201,202,203/1,203/2,203/3,204,205,206,207,208,209,210,211,212,213,214 215,216/1,216/2,217,218,219,220,221,222,223,224,225,226,227,228/2,228/3, 229/2,229/3,230,231,232,233,234,235,236,237,238/1,238/2,239,240/1,240/2,241 242,243,244,245,246,247,248,249,250,251,252,253,254,255,256,257,258,259,260 261,262,263,266,267,268,269,270,271/1,271/2,272,273,274,275,276,277,278,279

	280,281,282/1,432,465,466/1,466/2,466/3,468,469,470,471,490/1,492,508,518 519/1,519/2,519/3,520,521,522,523/2,523/3,523/4,523/5,524/1,524/2,524/3, 525/1,525/2,525/3,525/4,526,528,529,530,531,532,533,534,593,594,595,596,597 598,599,600/1,600/2,601,602,603,604,605,606/1,606/2,607/1,607/3,607/4,608 609,610,617,618,626,627/1,628,648,649,650,651/1,652,653,654,655,656,657/2 657/3,657/4,657/5,658/1,658/2,658/3,658/4,658/5,658/6,659,660,661,662/1, 662/2,663,664,665,666,667,668,669,670,671,672,673,674,675,676,677,678,679 680,681,682/1,683/1,683/2,684,685/1,685/4,685/5,685/6,686/1,686/2,686/3 686/4,687,688,689,690,691,692,693,694,695,696,697,698,699,700,701,702,703 704,705,706,707,708,709,716,717,718,719,720,721,722,723,724,725,726,921,932 933/2,934,1900,2500,4191/1,4191/2,4191/3
Żurawiniec	26,100/1,134/1,135/1,136/1,138/1,138/2,139/1,141/1,141/2,142/1,144/1,244 245,271,468,469,470,471,472,473,474,475,476,477,494,495,496,497,498,499,500 501,502,503,504,505,506,507,508,509,510,511,512,513,514,515,516,517,518,519 520,521,522,523,524,525,526,527,528,529,542,543,544,545,546,547,548,549,550 551,552,568,596,597,598,599,600,601,602,603,604,605,606,607,608,609,610,611 612,613,614,660/5,691/1,693/1,695/1,696/1,1490/1

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Ostrówek

W myśl ustawy o rewitalizacji (art. 10 ust. 1), obszar obejmujący całość, bądź część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako Obszar Rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji ustala się, wybierając z obszarów zdegradowanych te sołectwa, w których występuje najgorsza sytuacja społeczna, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów, przy czym, z uwagi na wymóg łączna powierzchnia wybranych sołectw nie może przekroczyć 20% powierzchni gminy, a ich ludność nie może stanowić więcej niż 30% liczby jej mieszkańców.

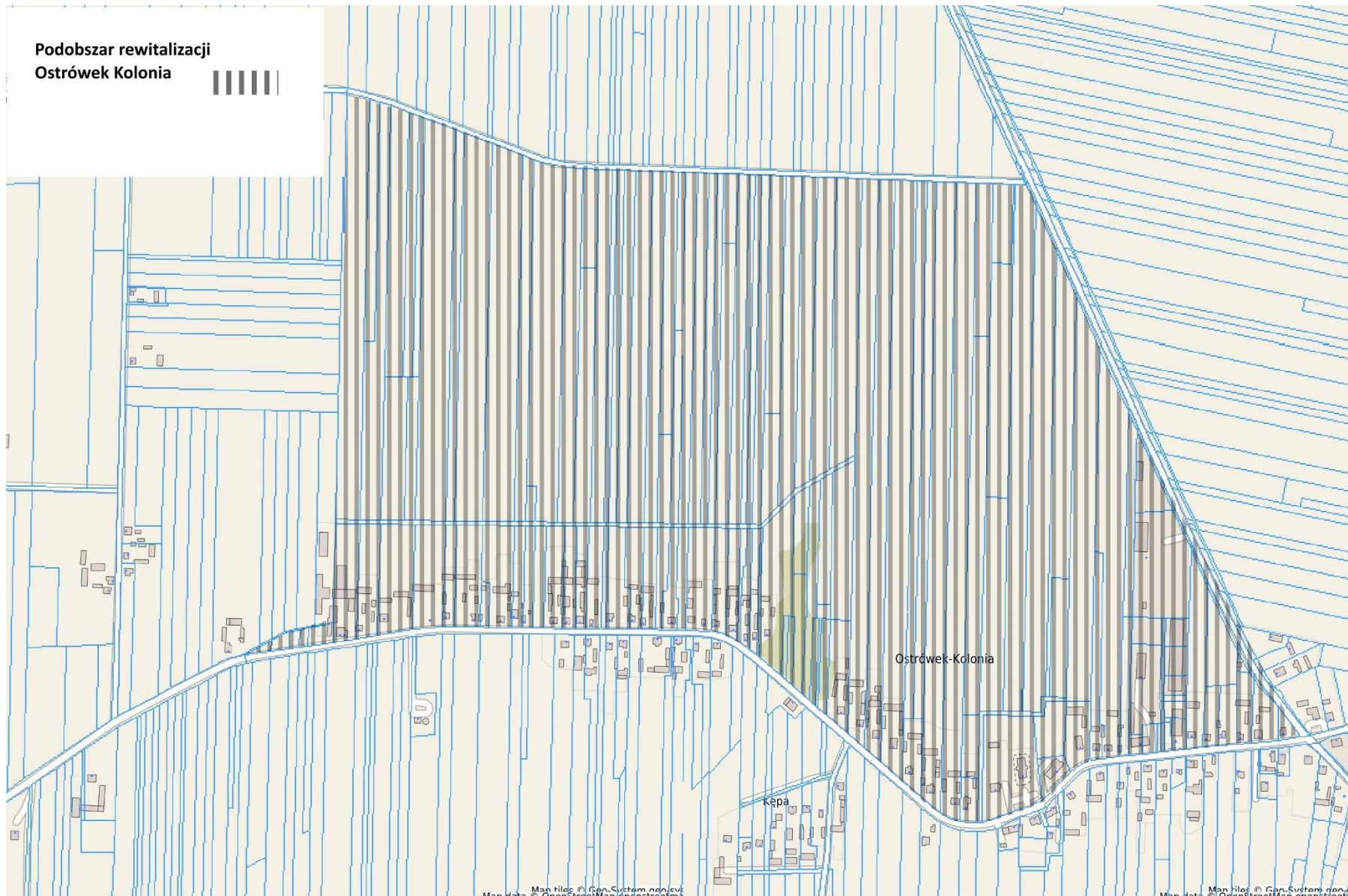
Wyznaczony obszar rewitalizacji w Gminie Ostrówek spełnia powyższe kryteria ponieważ stanowi 2,07 % powierzchni gminy (183,45 ha) i jest zamieszkały przez 23,08 % jej mieszkańców (884 osoby).

Tym samym obszar rewitalizacji mieści się w limitach określonych w Ustawie (< 20% powierzchni gminy i < 30% liczby jej mieszkańców).

3. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

3.1. PODOBSZAR REWITALIZACJI OSTRÓWEK - KOLONIA

Demografia:

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności w Ostrówku-Kolonii to 329 z czego 51,4% mieszkańców stanowią kobiety, a 48,6% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 8,9% mieszkańców gminy. Podobszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię – 90 ha i jest zamieszkiwany przez 250 osób.

W latach 1998-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 19,2%. Współczynnik feminizacji w wynosi 106 i jest porównywalny do współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz porównywalny do współczynnika dla całej Polski. 57,4% mieszkańców Ostrówka-Kolonii jest w wieku produkcyjnym, 15,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 27,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada w kolonii Ostrówek-Kolonia 74,1 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc większy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Mieszkalnictwo i urządzenia sieciowe:

W 2020 roku na ołpodobszarze rewitalizacji oddano do użytku 1 mieszkanie.

Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 3,04 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach

w Ostrówku-Kolonii to 7,00 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce.

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w Ostrówku-Kolonii to 135,00 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Przedsiębiorczość:

Na podobszarze rewitalizacji w roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 29 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 17 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

W 2022 roku zarejestrowano 1 nowy podmiot, a 2 podmioty zostały wyrejestrowane. Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (6) podmiotów zarejestrowano w roku 2020, a najmniej (0) w roku 2021.

W tym samym okresie najwięcej (3) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (0) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Ostrówku-Kolonii najwięcej (1) jest stanowiących spółki cywilne.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (27) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 31,0% (9) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało przemysł i budownictwo, natomiast 69,0% (20) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Ostrówku-Kolonii najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (35.3%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (11.8%).

Kultura:

W gminie brak jest gminnego ośrodka kultury. Instytucją upowszechniania kultury w gminie jest Gminna Biblioteka Publiczna w miejscowości Ostrówek - Kolonia która przejęła funkcje ośrodka kultury oraz jej dwie filie: w Tarkawicy i Leszkowicach.

Zabytki wpisane w Gminną ewidencję zabytków: Zespól kościelny 1921 r.

Zagospodarowanie przestrzenne:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek wyznacza podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Zwarta zabudowa po obu stronach drogi jest charakterystyczna dla ulicówek, do których należy wieś Ostrówek - Kolonia, która wykazuje największe tendencje rozwojowe i przekształca się stopniowo w wielodrożnicę. Ostrówek – Kolonia prezentuje dominujący krajobraz współczesny, sprzeczny z dawnym, o nieczytelnym układzie kompozycji i zdegradowanej zabudowie tradycyjnej.

Podobszar rewitalizacji Ostrówek – Kolonia posiada wykształcone centrum usługowe z usługami jak: Urząd Gminy, szkoła podstawowa, apteka, ośrodek zdrowia, kościół parafialny, bank, poczta, stacja paliw płynnych oraz usługi rolnicze w zakresie zaopatrzenia w środki do produkcji rolnej i inne.

Zgodnie z zapisami Studium rehabilitacji, przekształceń oraz działań naprawczych (rozumianej ogólnie jako działania mające na celu przywrócenie pierwotnych lub nadanie nowych cech zarówno zdegradowanej przestrzeni i zabudowie zarówno historycznej jak i współczesnej) wymagają obszary miejscowości Ostrówek - Kolonia. Na tych obszarach przekształcenia powinny być prowadzone w celu podtrzymania istniejących funkcji i substancji budowlanych. Zarówno zabudowa, jak i funkcje będą ulegać pewnym zmianom, modyfikacjom, wynikającym z dostosowania do wymaganych obecnie warunków technicznych i funkcjonalnych. Działania prowadzić powinny do wzbogacania funkcji i uzupełniania zabudowy.

W zakresie zdiagnozowanego kryzysu **w sferze społecznej** zwraca się uwagę, iż zdelimitowany obszar charakteryzuje się on niekorzystną strukturą demograficzną, z niższym niż średnia dla gminy (19,32) wskaźnikiem osób w wieku przedprodukcyjnym (15,00) i wyższym niż średnia dla gminy (23,58) – w wieku poprodukcyjnym (26,18).

Duża liczba seniorów rodzi różne potrzeby w zakresie szeroko rozumianej dostępności związanej z zapotrzebowaniem na usługi związane z ochroną zdrowia, ale też bliskością usług i placówek handlowych. Oznacza również konieczność dostosowania budynków użyteczności publicznej dla osób ze specjalnymi potrzebami, jak i przestrzeni publicznej, by umożliwić łatwiejsze przemieszczanie się. W kontekście rosnącej liczby osób starszych wyzwaniem staje się zjawisko alienacji społecznej, samotności, co przekłada się na potrzeby aktywizacyjne. Skupienie się na kwestiach jakości życia osób starszych jest istotne nie tylko z perspektywy dzisiejszych potrzeb, ale i przyszłych, co wiąże się z faktem, że udział seniorów będzie w kolejnych latach rosł. Zauważalny wzrost zostanie z pewnością odnotowany w grupie starszych seniorów, tj. powyżej 75 roku życia, których samodzielność może ulegać gwałtownemu pogorszeniu.

Obszar rewitalizacji odznacza się również wysokim poziomem przestępstw i wykroczeń. Liczba popełnionych naruszeń prawa w Ostrówku - Kolonii na 100 mieszkańców wynosi 1,76 natomiast wartość tego samego wskaźnika dla całej gminy wynosi 1,19.

Obserwowane na obszarze rewitalizacji negatywne zjawiska społeczne, takie jak przestępczość, przemoc i uzależnienia świadczą o rozpadzie więzi społecznych, dezintegracji społeczności lokalnej (Liczba założonych „niebieskich kart” na 100 mieszkańców wynosi 1,76, przy średniej gminnej – 0,67). Wysokiej przestępczości na obszarze rewitalizacji należy upatrywać m.in. w charakterze funkcjonalnym obszaru śródmiejskiego. Liczne obiekty usług publicznych, komercyjnych i innych obiektów o znaczeniu lokalnym, przyciągają osoby spoza obszaru, mogące łamać prawo. Dlatego poprawa bezpieczeństwa jest istotnym zadaniem dla polepszenia jakości życia lokalnych mieszkańców.

Aktywność społeczności lokalnej również pozostaje na niskim poziomie (Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców wynosi 0,59, przy średniej gminnej 0,86). Jednym z istotnych zadań polityki rewitalizacyjnej jest aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru.

Problemem **sfer gospodarczej** jest rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej, z której duża część to placówki handlowe i usługowe. Te miejsca generują negatywne zachowania społeczne, wpływając na ogólną atmosferę panującą na obszarze i bezpieczeństwo mieszkańców. Obecność osób spożywających alkohol w miejscach publicznych kształtuje niekorzystne wzorce konsumpcji wśród mieszkańców, w tym szczególnie młodzieży. Jednocześnie działające na obszarze firmy są relatywnie stabilne – notuje się tu mniej wyrejestrowań niż przeciętnie w gminie.

Jeśli chodzi o **sferę techniczną** należy zwrócić uwagę na poprawę stanu technicznego istniejącej infrastruktury i zabezpieczenie tych obiektów przed degradacją techniczną oraz podjąć działania w celu dalszej poprawy dostępu mieszkańców do urządzeń sieciowych (kanalizacja). Znacznym problemem obszaru są tereny zdegradowane – pogłębiona diagnoza wykazała, iż na obszarze Ostrówka – Kolonii występuje wysoki poziom degradacji przestrzeni publicznej, która wymaga odnowienia.

W **sferze środowiskowej** ważnym problemem zdiagnozowanym na obszarze jest zabudowa wymagająca poprawy w zakresie energochłonności. Jedynie z rzadka można tu znaleźć budynki, które można określić mianem niskoemisyjnych. Potrzebna jest więc kontynuacja i intensyfikacja działań mających na celu wymianę źródeł ogrzewania oraz termomodernizację i zmniejszanie emisyjności zabudowy, a także zwiększenie promowania odnawialnych źródeł energii.

W przypadku **sfer przestrzenno-funkcjonalnej** podobszar rewitalizacji charakteryzuje się stosunkowo niewielką skalą zjawisk kryzysowych na tle reszty gminy Ostrówek.

Wyznaczony Podobszar rewitalizacji stanowi 90 ha i jest zamieszkiwany przez 250 mieszkańców. Ostrówek-Kolonia, pełni funkcję gminnego ośrodka obsługi mieszkańców, w obszarze którego koncentrują się usługi publiczne (administracja samorządowa, kultury, ochrony zdrowia, edukacja) oraz usługi rynkowe.

Działalność wymienionych instytucji, wzmacnia potencjał rewitalizacji co pozwala na rozwój przestrzeni integrującej i aktywizującej mieszkańców obszaru rewitalizacji (jak także, w dalszej kolejności, potencjał obszaru jako miejsca realizacji usług różnego rzędu przez mieszkańców innych części gminy, a także turystów).

Dokumentacja zdjęciowa Podobszaru Rewitalizacji Ostrówek-Kolonia:

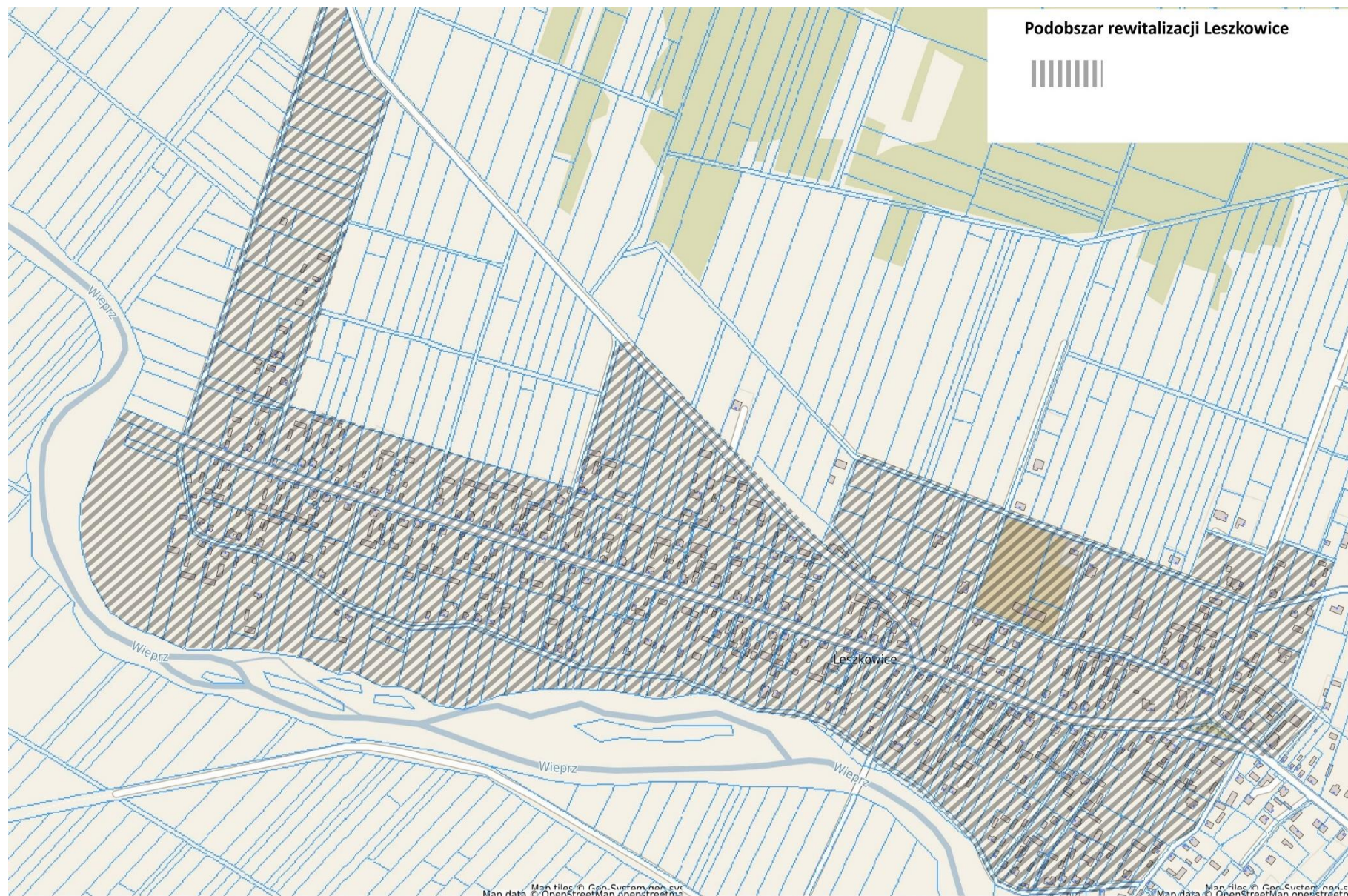

Fot. Teren Targowiska
wiejskiego w Ostrówku -
Kolonii

3.2. PODOBSZAR REWITALIZACJI LESZKOWICE

Demografia:

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Leszkowice to 857 z czego 53,0% mieszkańców stanowią kobiety, a 47,0% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 23,1% mieszkańców gminy. Podobszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 75,45 ha i jest zamieszkiwany przez 550 osób.

W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 11,1%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 113 i jest nieznacznie większy od współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz nieznacznie większy od współczynnika dla całej Polski. 56,1% mieszkańców wsi Leszkowice jest w wieku produkcyjnym, 22,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Leszkowice 78,2 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie większy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz znacznie większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Mieszkalnictwo i urządzenia sieciowe:

W 2021 roku na podobszarze rewitalizacji oddano do użytku 5 mieszkań.

Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 5,83 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa lubelskiego oraz nieznacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach we wsi Leszkowice to 5,60 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2021 roku we wsi Leszkowice to 134,60 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Przedsiębiorczość:

We wsi Leszkowice w roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 50 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 42 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

W 2022 roku zarejestrowano 5 nowych podmiotów, a 2 podmioty zostały wyrejestrowane.

Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (9) podmiotów zarejestrowano w roku 2020, a najmniej (2) w roku 2015. W tym samym okresie najwięcej (6) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2018 roku, najmniej (0) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2019 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną we wsi Leszkowice najwięcej (3) jest stanowiących spółki cywilne.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (48) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 56,0% (28) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało przemysł i budownictwo, natomiast 44,0% (22) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą we wsi Leszkowice najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (54.8%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (23.8%).

Istotnym potencjałem w zakresie rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej w obszarze gminy Ostrówek jest skoncentrowany przestrzennie zasób terenów inwestycyjnych w miejscowości Leszkowice, stanowiących w przewadze własność Samorządu Województwa Lubelskiego, w mniejszości własność Skarbu Państwa i osób prywatnych.

Edukacja:

W roku 2021 we wsi Leszkowice placówkę miała 1 szkoła podstawowa wraz przedszkolem, w której w 8 oddziałach uczyło się 80 uczniów (33 kobiety oraz 47 mężczyzn).

Kultura i turystyka:

Według danych z 2022 na podobszarze rewitalizacji działała 1 biblioteka/filia publiczna posiadająca księgozbiór liczący 6 904 wolumeny. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 1 pracownik.

Wieś Leszkowice jest najciekawsza pod względem krajobrazowym jest największa i najliczniejsza, położona w strefie krawędziowej doliny rzeki Wieprz. Posiada dobrze zachowany zwarty wielodrożnicowy układ urbanistyczny. Na jej terenie znajdują się dobrze zachowane domy drewniane o charakterystycznym dla tej części województwa detalu i formie architektonicznej oraz kościoł z początku XX wieku.

Możliwości tworzenia gospodarstw agroturystycznych istnieją w obszarze całej gminy, jednak największe predyspozycje rozwoju tej formy działalności posiadają Leszkowice. Zachowały się tutaj formy tradycyjnej zabudowy drewnianej z XIX i początku XX wieku. Ponadto walory turystyczne tej miejscowości wspomaga bliskość doliny rzeki Wieprz, jak również innych obszarów cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym.

Zagospodarowanie przestrzenne:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek wyznacza podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Obecnie historyczny układ wsi Leszkowice został w dużym stopniu zniekształcony poprzez niekorzystne rozpraszanie zabudowy. Leszkowice, charakteryzują się krajobrazem historycznie nawarstwionym o czytelnym układzie kompozycji i zaniedbanym stanie zachowania zabudowy tradycyjnej.

Kształtując sieć osadniczą obszaru, należy uwzględnić potrzebę zapewnienia mieszkańcom odpowiedniego dostępu do usług, w tym usług sektora publicznego. Ostrówek - Kolonia jest wielofunkcyjnym ośrodkiem obsługi ludności gminy, konieczne jest jednak stopniowe, na miarę możliwości wzmacnianie funkcji usługowych na terenie gminy (w szczególności we wsi Leszkowice).

W zakresie zdiagnozowanego kryzysu **w sferze społecznej** zwraca się uwagę, iż zdelimitowany obszar charakteryzuje się podwyższonym poziomem bezrobocia. Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 4,77 natomiast wartość tego samego wskaźnika dla całej gminy wynosi 4,69. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku bezrobocia długotrwałego, które na terenie Leszkowic wynosi 3,37 na 100 mieszkańców (3,22 – wskaźnik dla gminy).

Spośród problemów społecznych występujących na podobszarze najpoważniejsze wiążą się z bezrobociem, ubóstwem wymagającym dużego wsparcia przez pomoc społeczną, bezradnością wychowawczą rodziców skutkującą słabym funkcjonowaniem dzieci i młodzieży w szkołach i trudnościami socjalizacyjnymi, a także problemy związane z przemocą, uzależnieniami itp. Przekładają się one na niski kapitał społeczny dużej części

mieszkańców, brak aktywności społecznej i obywatelskiej. Zidentyfikowane w trakcie badania problemy świadczą o występowaniu na tym podobszarze kumulacji problemów społecznych, w której jedne deficyty generują inne, wzmacniając się w czasie. Spirala tych problemów sprawia, że osoby narażone najpierw na marginalizację, a następnie popadające w wykluczenie społeczne, bez wsparcia z zewnątrz nie potrafią ani odnaleźć się na rynku pracy, ani radzić sobie w codziennym funkcjonowaniu.

Problemy związane z bezrobociem, najprawdopodobniej leżą u podstaw innych negatywnych zjawisk społecznych obecnych na obszarze rewitalizacji. Osoby bezrobotne, szczególnie te długotrwale, zmagają się z utratą poczucia własnej wartości i izolacją społeczną.

Obserwowane na obszarze rewitalizacji negatywne zjawiska społeczne, takie jak przestępczość, przemoc i uzależnienia świadczą o rozpadzie więzi społecznych, dezintegracji społeczności lokalnej (Liczba założonych „niebieskich kart” oraz interwencje domowe na 100 mieszkańców wynosi 0,70 przy średniej gminnej – 0,67). Aktywność społeczności lokalnej również pozostaje na niskim poziomie (Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców wynosi 0,35, przy średniej gminnej 0,86).

Analizując pozostałe sfery największe zagęszczenie problemów obszaru dostrzega się **w kwestiach środowiskowych**. Obszar charakteryzuje się niskim wskaźnikiem zamontowanych urządzeń OZE (9,88) na 1000 mieszkańców. W sferze środowiskowej ważnym problemem zdiagnozowanym na obszarze jest zabudowa wymagająca poprawy w zakresie energochłonności. Jedynie z rzadka można tu znaleźć budynki, które można określić mianem niskoemisyjnych. Potrzebna jest więc kontynuacja i intensyfikacja działań mających na celu wymianę źródeł ogrzewania oraz termomodernizację i zmniejszanie emisyjności zabudowy, a także zwiększenie promowania odnawialnych źródeł energii.

Problemem sfery gospodarczej jest niska liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (5,58, przy średniej gminnej 5,97). Słabość lokalnej gospodarki wywiera niekorzystny wpływ na stabilność dochodów i sytuację materialną mieszkańców. Problem stanowi duża rotacja prowadzonych działalności usługowych, co prowadzi do mniejszego przywiązania mieszkańców do lokalnie działających firm. Problemy ekonomiczne mogą również dotyczyć osób w wieku poprodukcyjnym. Osoby wchodzące w wiek senioralny nie są tak chętnie zatrudniane i często również posiadają wykształcenie, które z perspektywy dzisiejszego rynku pracy jest niekonkurencyjne. Jednocześnie duży udział tych osób oznacza mniejszą pulę aktywnej siły roboczej.

W przypadku **sfery przestrzenno-funkcjonalnej** obszar rewitalizacji charakteryzuje się stosunkowo niewielką skalą zjawisk kryzysowych na tle reszty gminy Ostrówek.

Jeśli chodzi o **sferę techniczną** należy zwrócić uwagę na poprawę stanu technicznego istniejącej infrastruktury i zabezpieczenie tych obiektów przed degradacją techniczną oraz podjąć działania w celu stopniowej poprawy dostępu mieszkańców do urządzeń sieciowych

Wyznaczony Podobszar rewitalizacji stanowi 75,45 ha i jest zamieszkiwany przez 550 mieszkańców.

Wieś Leszkowice jest ośrodkiem wspomagającym ośrodek gminny Ostrówek – Kolonia.

Postępująca urbanizacja obszaru wsi, wzmacnia potencjał rewitalizacji co pozwala na rozwój przestrzeni integrującej i aktywizującej mieszkańców obszaru rewitalizacji (jak także, w dalszej kolejności, potencjał obszaru jako miejsca realizacji usług różnego rzędu przez mieszkańców innych części gminy, a także turystów).

Dokumentacja zdjęciowa Podobszaru Rewitalizacji Leszkowice:

Podobszar rewitalizacji Żurawiniec

Demografia:

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Żurawiniec to 80 z czego 50,0% mieszkańców stanowią kobiety, a 50,0% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 2,2% mieszkańców gminy. Wyznaczony Podobszar rewitalizacji stanowi 18 ha i jest zamieszkiwany przez 84 mieszkańców.

W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 55,1%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 100 i jest nieznacznie mniejszy od współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz mniejszy od współczynnika dla całej Polski. 53,8% mieszkańców wsi Żurawiniec jest w wieku produkcyjnym, 16,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 30,0% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Żurawiniec 86,0 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie większy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz znacznie większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Mieszkalnictwo i urządzenia sieciowe:

W 2008 roku na podobszarze rewitalizacji Żurawiniec oddano do użytku 1 mieszkanie.

Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 12,50 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach we wsi Żurawiniec to 2,00 i jest znacznie mniejsza od przeciętnej liczby izb dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejsza od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2008 roku we wsi Żurawiniec to 52,00 m² i jest znacznie mniejsza od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejsza od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Przedsiębiorczość:

We wsi Żurawiniec w roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 5 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 3 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 1 nowy podmiot, a 0 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (2) podmiotów zarejestrowano w roku 2014, a najmniej (0) w roku 2021. W tym samym okresie najwięcej (1) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2019 roku, najmniej (0) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2022 roku. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (5) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 40,0% (2) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało przemysł i budownictwo, natomiast 60,0% (3) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą we wsi Żurawiniec najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (66.7%) oraz Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (33.3%).

Zagospodarowanie przestrzenne:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek wyznacza podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Wieś Żurawiniec cechuje dominujący krajobraz współczesny harmonizujący z dawnym, o słabo czytelnym układzie kompozycji i zaniedbanym lub zdegradowanym stanie zachowania tradycyjnej zabudowy

Zwarta zabudowa po obu stronach drogi jest charakterystyczna dla ulicówek, do których należy Żurawiniec.

W zakresie zdiagnozowanego kryzysu w sferze społecznej zwraca się uwagę, iż zdelimitowany obszar charakteryzuje się podwyższonym poziomem bezrobocia. Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 5,95 natomiast wartość tego samego wskaźnika dla całej gminy wynosi 4,69. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku bezrobocia długotrwałego, które na terenie Żurawińca wynosi 4,76 na 100 mieszkańców (3,22 – wskaźnik dla gminy). Wysoka jest liczba osób korzystających z pomocy społecznej (9,52 na 100 mieszkańców). Na pierwszy plan wysuwają się problemy związane z bezrobociem, które najprawdopodobniej leżą u podstaw innych negatywnych zjawisk społecznych obecnych na obszarze rewitalizacji. Osoby bezrobotne, szczególnie te długotrwale, zmagają się z utratą poczucia własnej wartości i izolacją społeczną.

Niekorzystna pozostaje także sytuacja demograficzna obszaru (udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru wynosi 15,48 i jest niższy od średniej dla gminy – 19,32, udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru wynosi 28,57 i jest wyższy niż średnia dla gminy – 23,58.) W kontekście rosnącej liczby osób starszych wyzwaniem staje się zjawisko alienacji społecznej, samotności, co przekłada się na potrzeby aktywizacyjne. Skupienie się na kwestiach jakości życia osób starszych jest istotne nie tylko z perspektywy dzisiejszych potrzeb, ale i przyszłych, co wiąże się z faktem, że udział seniorów będzie w kolejnych latach rosnąć. Zauważalny wzrost zostanie

z pewnością odnotowany w grupie starszych seniorów, tj. powyżej 75 roku życia, których samodzielność może ulegać gwałtownemu pogorszeniu

Problemem sfery gospodarczej jest relatywnie mała liczba zarejestrowanych działających podmiotów gospodarczych (4,76) na 100 mieszkańców. Słabość lokalnej gospodarki wywiera niekorzystny wpływ na stabilność dochodów i sytuację materialną mieszkańców. Problem stanowi duża rotacja prowadzonych działalności usługowych, co prowadzi do mniejszego przywiązania mieszkańców do lokalnie działających firm.

Problemy ekonomiczne mogą również dotyczyć osób w wieku poprodukcyjnym. Osoby wchodzące w wiek senioralny nie są tak chętnie zatrudniane i często również posiadają wykształcenie, które z perspektywy dzisiejszego rynku pracy jest niekonkurencyjne. Jednocześnie duży udział tych osób oznacza mniejszą pulę aktywnej siły roboczej.

W przypadku **sfery przestrzenno-funkcjonalnej** należy zauważyć, że podobnie jak w obszarze rewitalizacji, obejmujący część sołectwa Żurawiniec, jest peryferyjnym obszarem gminy. Znacznym problemem obszaru są tereny zdegradowane – pogłębiona diagnoza wykazała, iż na obszarze Żurawińca występuje wysoki poziom degradacji przestrzeni publicznej, która wymaga odnowienia.

Mieszkańcy tracą poczucie tożsamości lokalnej, co wpływa na ich funkcjonowanie w społeczności.

Ponadto brak integracji społeczności lokalnej, wpływa na więzi sąsiedzkie i społeczne, co przekłada się na poczucie wyobcowania i szerzenia się zjawisk patologicznych.

Podjęcie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji znaczenie wpłynie na poprawę zidentyfikowanych problemów w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Pomogą one odzyskać dotychczasowe funkcje pełnione przez obszar i wykreować nowe funkcje, które wynikają z aktualnych potrzeb mieszkańców.

Jeśli chodzi o **sferę techniczną** należy zwrócić uwagę na poprawę stanu technicznego istniejącej infrastruktury i zabezpieczenie tych obiektów przed degradacją techniczną oraz podjąć działania w celu stopniowej poprawy dostępu mieszkańców do urządzeń sieciowych.

W przypadku **sfery środowiskowej** podobszar rewitalizacji charakteryzuje się stosunkowo niewielką skalą zjawisk kryzysowych na tle reszty gminy Ostrówek.

Wyznaczony Podobszar rewitalizacji stanowi 18 ha i jest zamieszkiwany przez 84 mieszkańców.

Wieś Żurawiniec charakteryzuje brak podstawowych usług, kanalizacji sanitarnej oraz gazyfikacji, niski potencjał ludnościowy. Z drugiej strony mocnym jej atutem jest atrakcyjne położenie w dolinie Wieprza, stanowiska archeologiczne, możliwość rozwoju turystyki kwalifikowanej pieszej i wodnej, rozwój agroturystyki.

Dokumentacja zdjęciowa Podobszaru Rewitalizacji Żurawiniec:

3.4. SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH WYNIKAJĄCA Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

W 19.06.2023 r. o godzinie 14:00 w siedzibie Urzędu Gminy Ostrówek (sala konferencyjna), w ramach konsultacji społecznych odbyło się spotkanie podczas którego omówiony został projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Ostrówek.

W spotkaniu wzięły udział 14 osób (przedstawiciel Urzędu Gminy Ostrówek, przedstawiciel GOPS, przedstawiciele: Stowarzyszenie Aktywności Społecznej w Leszkowicach, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Ostrówek „Wspólna Sprawa”, KGW „Luszawianki”, oraz mieszkańcy gminy).

W trakcie spotkania konsultacyjnego przedstawiono i omówiono między innymi następujące kwestie:

- ✓ Projekt uchwały Rady Gminy Ostrówek w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- ✓ Mapę określającą granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- ✓ Planu wdrożenia GPR Gminy Ostrówek,
- ✓ Ogólne informacje dotyczące obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji,
- ✓ Metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji,
- ✓ Przedstawiono podział gminy na jednostki referencyjne,
- ✓ Omówiono przeprowadzoną diagnozę z podziałem na strefę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną,
- ✓ Przedstawiono wyznaczony obszar zdegradowany,
- ✓ Przedstawiono wyznaczony obszar rewitalizacji,
- ✓ W trakcie spotkania omówiono wstępnie możliwości realizacji przyszłych projektów oraz kwestie możliwości pozyskania finansowania.

Podczas spotkania zdiagnozowano również problemy, które na obszarze rewitalizacji zostały zidentyfikowane podczas konsultacji społecznych w odniesieniu do obszarów rewitalizowanych.

Obszar rewitalizacji to centrum miejscowości, charakteryzujący się niekorzystnymi wskaźnikami społecznymi. Główną przyczyną stanu kryzysowego jest występowanie problemów społecznych prowadzących w konsekwencji do występowania zjawiska wykluczenia społecznego mieszkańców obszaru.

Bierność w podjęciu działań mających na celu poprawę własnej sytuacji życiowej utrwała przyjęte wzorce, przyczyniając się do dziedziczenia negatywnych zachowań.

Różnice w dochodach skutkują pogłębieniem dysproporcji między mieszkańcami, a znaczny udział osób niepełnosprawnych i uzależnionych od alkoholu przyczynia się do wykluczenia z uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym i ekonomicznym.

Analiza liczby świadczeń udzielanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej wykazuje, że rodziny które korzystają ze wsparcia społecznego często też dotknięte są kilkoma problemami jednocześnie. Długotrwałe utrzymywanie się tego stanu generuje kolejne problemy społeczne, wpływające negatywnie na jakość życia. Niski poziom integracji i aktywizacji mieszkańców, skutkującej większym poczuciem anonimowości i osamotnienia, spowodowane jest biernością w podejmowaniu inicjatyw na rzecz rozwoju społeczności lokalnej.

Negatywny wizerunek obszaru rewitalizacji kształtowany jest również poprzez znaczną liczbę popełnionych przestępstw i wykroczeń. Liczba przestępstw i wykroczeń mierzona liczbą interwencji policji ma wpływ na obniżenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Brak infrastruktury sportowej i rekreacyjnej dopasowanej do potrzeb powoduje, że młodzi ludzie nie mając alternatywy spędzania wolnego czasu,

nierzadko wchodzą w konflikt z prawem.

Uczestnicy spotkania zgodzili się, że podjęcie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji znaczenie wpłynie na poprawę zidentyfikowanych problemów w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Pomogą one odzyskać dotychczasowe funkcje pełnione przez obszar i wykreować nowe funkcje, które wynikają z aktualnych potrzeb mieszkańców.

W terminie 09.11.2023 r. do 30.11.2023 r. mieszkańcy obszaru rewitalizacji mieli możliwość wypełnienia ankiety celem zebrania niezbędnych opinii na temat jakości życia na obszarze rewitalizacji.

Poniżej przedstawiono główne problemy i postulaty opisane w ankietach od mieszkańców:

Ostrówek - Kolonia

- Brak integracji społecznej
- Brak wydarzeń skierowanych do mieszkańców
- Potrzeba podjęcia działań dla seniorów
- Zanieczyszczenie powietrza

Leszkowice

- Istnienie dzikich wysypisk śmieci
- Brak zaplecza dla organizacji imprez plenerowych
- Brak oświetlenia

Żurawiniec

- Słabe warunki prowadzenia działalności gospodarczej
- Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej
- Brak obiektów usługowych
- Rozpad więzi społecznych
- Brak miejsca wspólnych spotkań mieszkańców
- Brak inicjatyw ciekawego spędzania czasu
- Potrzeba działań aktywizacyjnych dla młodych pod kątem np. sportu
- Potrzeba lepiej rozwiniętej komunikacji
- Słaba dostępność infrastruktury sportowej (brak boiska)

Przedstawione powyżej wnioski z przeprowadzonych w gminie konsultacji pokrywają się w dużej mierze z wnioskami z przeprowadzonej analizy statystycznej obszarów rewitalizacji i wskazują na znaczne potrzeby rewitalizacyjne tych terenów. Wybór zatem właściwych zadań rewitalizacyjnych pozwoli na zniwelowanie dysproporcji rozwojowych tych terenów.

Podsumowując, na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano zespół kluczowych problemów, które powinny zostać rozwiązane w pierwszej kolejności. Pozwoli to na odpowiednią, skoncentrowaną tematycznie i przestrzennie interwencję zapewniającą osiągnięcie wymiernych korzyści w postaci poprawy jakości mieszkańców obszaru rewitalizacji. W celu podsumowania pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji posłużono się analizą SWOT, tj. metodą umożliwiającą kompleksową analizę strategiczną sytuacji na danym obszarze, z uwzględnieniem wszystkich istotnych aspektów. Zastosowanie tej metody pozwoliło zrozumieć zidentyfikowane zależności

pomiędzy danymi i umożliwiło dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji¹. Proces definiowania elementów analizy SWOT, jak też identyfikacji problemów i potencjałów na obszarze rewitalizacji przeprowadziła grupa ekspercka, wykorzystując w tym celu również m.in. wyniki badań ankietowych mieszkańców oraz wnioski z dyskusji przeprowadzonej podczas spotkań służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wyniki obu analiz przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 27 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Czyste, nieskażone przemysłem środowisko • Położenie przy rzece Wieprz i Tyśmienica • Istniejące trasy turystyczne i rowerowe • Tereny leśne – możliwość korzystania z runa leśnego, dzika zwierzyna • Różnorodność terenu (lasy, bagna, łąki) • Obszary z korzystnym mikroklimatem (miejscowości: Żurawiniec, Luszawa, Leszkowice) • Duży potencjał terenów inwestycyjnych • Aktywna działalność Gminnej Biblioteki Publicznej i Centrum Informacji, Kół Gospodyń Wiejskich • Organizacja cyklicznych imprez gminnych: Dożynki Gminno-Parafialne, Biegi Pierwiosnka, turnieju sołectw, Biesiady Świętojańskiej, Rajdu Rowerowego oraz konkursów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyższy poziom przestępczości • Pogarszająca się sytuacja demograficzna gminy, rosnąca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym, starzenie się społeczeństwa, malejący przyrost naturalny • Niski poziom estetyki przestrzeni publicznej i infrastruktury komunalnej • Wąskie grono mieszkańców gminy angażujące się społecznie i obywatelsko (bierność części mieszkańców) • Brak infrastruktury wolnego czasu pozwalającej na integrację i rozwijanie kompetencji i zainteresowań dzieci i młodzieży a także osób starszych • Słabe wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych, pozabudżetowych, w tym funduszy Unii Europejskiej w okresie 2021-2027 • Wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań wzmacniających lokalną integrację i rozwój gminy w oparciu o zasoby kulturowe • Wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań proekologicznych/zwiększająca się świadomość ekologiczna • Rosnące zainteresowanie różnymi formami rekreacji i spędzania wolnego czasu • Wykorzystanie potencjału gminy do rozwoju turystyki (spływy kajakowe, piesze wędrówki po lasach, zbieranie runa leśnego) • Rozwój przedsiębiorczości oraz zwiększenie liczby miejsc pracy • Wykorzystanie potencjału społeczności lokalnych • Pomoc sąsiedzka i rozwój więzi społecznych • Wzrost aktywności społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatywne konsekwencje dla rozwoju gospodarczego w wyniku przedłużającej się wojny w Ukrainie • Długotrwałe, negatywne skutki wywołane izolacją społeczną podczas pandemii COVID-19 (nauka i praca w trybie zdalnym) dla mieszkańców (np. rozluźnienie więzi społecznych, kryzysy psychiczne, pogorszenie stanu zdrowia i kondycji fizycznej) • Migracja edukacyjna i zarobkowa młodych ludzi poza teren gminy, bez planów powrotu • Niedobór kapitału społecznego i prywatnego na przedsięwzięcia rewitalizacyjne na terenie gminy • Wzrost przestępczości wśród mieszkańców • Wzrost patologii społecznych • Zagrożenie używkami wśród młodzieży uzależnienia, zagrożenie przestępczością • Wzrost kosztów życia, ubożenie społeczeństwa • Brak centralnej wizji rozwoju społecznego

Źródło: Opracowanie własne

¹ Analiza SWOT – technika analityczna pozwalająca na porządkowanie danych, dotyczących problemu w czterech kategoriach czynników strategicznych: S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia.

Tabela 28 Pogłębiona diagnoza problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji.

Numer problemu	Opis zidentyfikowanych problemów		Opis potencjału umożliwiającego rozwiązanie zidentyfikowanych problemów
P1	Brak infrastruktury wolnego czasu pozwalającej na integrację i rozwijanie kompetencji i zainteresowań dzieci i młodzieży a także osób starszych	⇒	Dostępność obiektów, w których można zapewnić pełną dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami, wysokie poparcie społeczne dla działań skierowanych do tych grup społecznych
P2	Słabe wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji	⇒	Potencjał gminy do rozwoju turystyki (spływy kajakowe, piesze wędrówki po lasach, zbieranie runa leśnego),
P3	Wąskie grono mieszkańców gminy angażujące się społecznie i obywatelsko (bierność części mieszkańców)	⇒	Organizacje pozarządowe działające na obszarze rewitalizacji, które stanowią potencjał do aktywizacji społecznej mieszkańców, wysokie poparcie społeczne dla działań integracyjnych, rosnące zainteresowanie różnymi formami rekreacji i spędzania wolnego czasu, wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań proekologicznych/zwiększająca się świadomość ekologiczna.
P4	Niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości	⇒	Możliwość pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych, pozabudżetowych, w tym funduszy Unii Europejskiej w okresie 2021-2027 na rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców
P5	Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	⇒	Wysoki potencjał terenów atrakcyjnych krajobrazowego oraz przestrzeni publicznej umożliwiającej rozwój oferty czasu wolnego, Organizacja cyklicznych imprez gminnych: Dożynki Gminno-Parafialne, Biegi Pierwiosnka, turnieju sołectw, Biesiady Świętojańskiej, Rajdu Rowerowego, Grzybobrania
P6	Wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej	⇒	Dostępność obiektów, które można wykorzystać na potrzeby rozwoju usług komunalnych
P7	Niski poziom estetyki przestrzeni publicznej	⇒	Wysoki potencjał przestrzeni publicznej, która może zostać odnowiona i zagospodarowana w sposób przyjazny mieszkańcom

Źródło: Opracowanie własne.

Jak wynika z powyższego zestawienia, na obszarze rewitalizacji liczba identyfikowanych „słabych” stron zdecydowanie przeważa nad liczbą „mocnych stron”, jednocześnie relatywnie zrównoważona jest liczba zdefiniowanych „szans” i „zagrożeń”. Oznacza to, iż mimo obecnych deficytów, istnieje szereg możliwości wykorzystania pojawiających się szans, a także neutralizacji zdefiniowanych zagrożeń, przynajmniej w zakresie, który zależy od Gminy Ostrówek. Program zakłada dążenie do przewyciężenia zjawisk kryzysowych przy wykorzystaniu dostępnych potencjałów. Bazując na diagnozie obszaru rewitalizacji zidentyfikowano konkretne potrzeby rewitalizacyjne, które zostały ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 29. Zdefiniowane potrzeby obszaru rewitalizacji w Gminie Ostrówek

Sfera	Potrzeby
Społeczna	<p>Integracja i rozwijanie kompetencji i zainteresowań dzieci i młodzieży a także osób starszych obszaru rewitalizacji</p> <p>Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P1</p> <p>Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców nie związanych z żadnymi organizacjami pozarządowymi oraz nie uczestniczących w życiu lokalnym/ zajęciach/kołach zainteresowań
	<p>Zapotrzebowanie na większą różnorodność i dostępność oferty turystyczno-rekreacyjnej i oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców i turystów z wykorzystaniem walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy.</p> <p>Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P2, P5 i P7.</p> <p>Zdefiniowano m.in. szczegółową potrzebę: Modernizacji przystani kajakowej w Leszkowicach wraz z zagospodarowaniem działki oraz Rewitalizacji centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiórkę budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej.</p>
	<p>Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P3.</p> <p>Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwoju współpracy lokalnego samorządu z organizacjami pozarządowymi i nieformalnymi grupami mieszkańców, - organizacji imprez sąsiedzkich oraz innych wydarzeń lokalnych, sprzyjających integracji mieszkańców
	<p>Zwiększenie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P4</p> <p>Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój kompetencji i umiejętności mieszkańców obszaru rewitalizacji
Przestrzenno-funkcjonalna	<p>Poprawa estetyki przestrzeni publicznej i infrastruktury komunalnej</p> <p>Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P7.</p> <p>Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: Rewitalizacji centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiórkę budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej oraz Przebudowy targowiska wiejskiego w Ostrówku-Kolonii</p>
Techniczna	<p>Wprowadzenie rozwiązań służących poprawie jakości i dostępności infrastruktury komunalnej</p> <p>Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P1, P6.P7.</p> <p>Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: Rewitalizacji centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiórkę budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej oraz Przebudowy targowiska wiejskiego w Ostrówku-Kolonii</p> <p>Realizacja projektów będzie odbywać się zgodnie z obowiązującymi zasadami uniwersalnego projektowania i zasadami powszechnej dostępności obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej.</p>
Środowiskowa	<p>Rozwój turystyki i rekreacji z wykorzystaniem walorów przyrodniczo - krajobrazowych</p> <p>Potrzeba ta powiązana jest z problemem rewitalizacyjnym nr P2.</p> <p>Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: Modernizacji przystani kajakowej w Leszkowicach wraz z zagospodarowaniem działki, edukacji ekologicznej mieszkańców.</p>

Źródło: opracowanie własne

3.4. POTENCJAŁY OBSZARU REWITALIZACJI I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA

Przedmiotem pogłębionej diagnozy jakościowej obszaru rewitalizacji były wybrane problemy zidentyfikowane w wyniku analizy wskaźnikowej, oraz potencjały tego obszaru.

Narzędzia diagnozy jakościowej oraz partycypacji społecznej pozwoliły przyjrzeć się bliżej wybranym kwestiom problemowym, dały również możliwość rozpoznania potrzeb i oczekiwań poszczególnych grup społecznych: młodzieży, seniorów, rodziców małych dzieci, społeczników i aktywnych mieszkańców, przedsiębiorców - czyli mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji.

Badana problematyka dotyczyła wzajemnych powiązań kwestii społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych.

Obszar rewitalizacji, jak i cała gmina Ostrówek, dysponuje bogatym potencjałem środowiskowym, przestrzenno-technicznym jak i społeczno-gospodarczym.

Wskazać należy w szczególności na walory krajobrazowo - kulturowe (położenie na obszarach Natura 2000, położenie przy rzece Wieprz i Tyśmienica, istnienie stawów rybnych Dębica, obszary z korzystnym mikroklimatem (miejscowości: Żurawiniec, Luszawa, Leszkowice) **(sfera środowiskowa i funkcjonalno-przestrzenna)**, które w połączeniu z możliwością pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych, pozabudżetowych, w tym funduszy Unii Europejskiej w okresie 2021-2027 stanowią bardzo duży potencjał na wykorzystanie posiadanych zasobów do promocji obszaru rewitalizacji oraz rozwoju turystyki i związanych z nią infrastruktury i usług i aktywizacji mieszkańców w celu rozwijania własnej działalności **(sfera gospodarcza)**. Realizacja inwestycji infrastrukturalnych będzie odzwierciedlała zapisy koncepcji działań rewitalizacyjnych ujętych w GPR gminy Ostrówek, tak aby dostrzegalne było pozytywne oddziaływanie projektu na zrewitalizowaną przestrzeń szczególnie w aspektach społecznych oraz gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz środowiskowych zgodnie z przeprowadzoną diagnozą i opisem obszaru poddawanego przekształceniom - rewitalizacji. Celem realizacji zamierzeń GPR jest przeciwdziałanie postępującej degradacji środowiska, dziedzictwa naturalnego poprzez rewitalizację zdegradowanych obszarów o znacznej wartości społecznej, turystycznej oraz przyrodniczej.

Planowane działania zwiększą potencjał regionu oraz wpłyną pozytywnie na pobudzenie rozwoju i zmian jakościowych w następstwie ożywienia aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawy stanu zamieszkiwanego środowiska.

Ponadto, obszar rewitalizacji dysponuje bogatym rezerwuarem zasobów przestrzenno-technicznych – gminnych nieruchomości i terenu, którym należy nadać nowe funkcje oraz poprawić ich kondycję i stan zagospodarowania **(sfera funkcjonalno-przestrzenna)**, co w połączeniu z wysokim poziomem wsparcia mieszkańców dla działań wzmacniających lokalną integrację i rozwój gminy w oparciu o zasoby kulturowe **(sfera społeczna)** będzie stanowić podstawę działań zmierzających do modernizacji zdegradowanych budynków służącej celom społecznym **(sfera techniczna)**. Wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań proekologicznych **(sfera społeczna)** przyczyni się do propagowania zastosowania w budynkach nowoczesnych, odnawialnych źródeł energii i poprawy jakości środowiska **(sfera środowiskowa)**.

Sfera społeczna

- Organizacje pozarządowe działające na obszarze rewitalizacji, które stanowią potencjał do aktywizacji społecznej mieszkańców, wysokie poparcie społeczne dla działań integracyjnych, rosnące zainteresowanie różnymi formami rekreacji i spędzania wolnego czasu, wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań proekologicznych/zwiększająca się świadomość ekologiczna.

Sfera gospodarcza

- Możliwość pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych, pozabudżetowych, w tym funduszy Unii Europejskiej w okresie 2021-2027
- Potencjał rozwoju postaw przedsiębiorczych, który stanowi dobrą podstawę do wprowadzenia zmian w lokalnej gospodarce

Sfera środowiskowa

- Posiadane walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz zasoby dziedzictwa kulturowego i historycznego
- Czyste środowisko

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

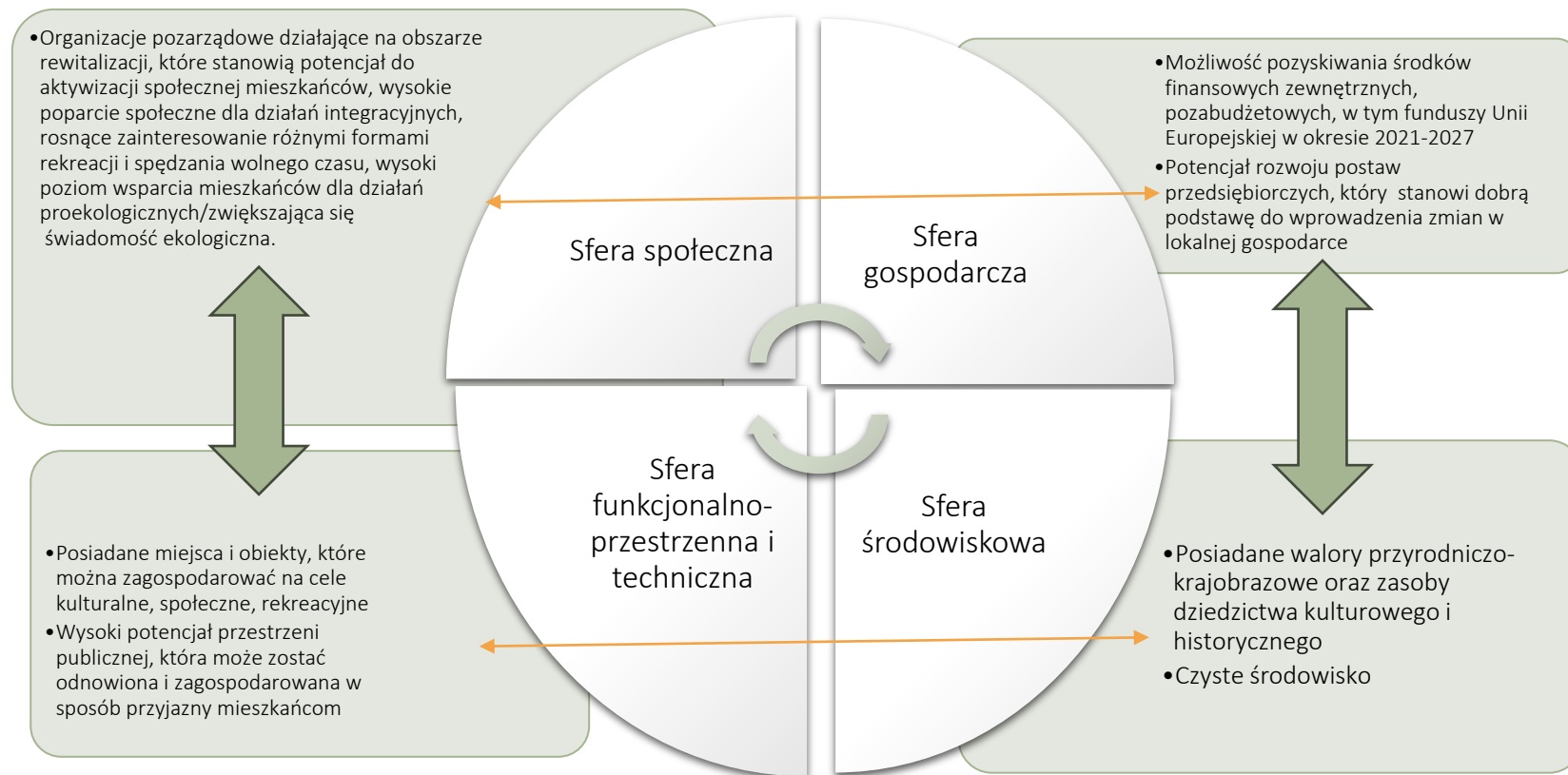
- Posiadane miejsca i obiekty, które można zagospodarować na cele kulturalne, społeczne, rekreacyjne
- Wysoki potencjał przestrzeni publicznej, która może zostać odnowiona i zagospodarowana w sposób przyjazny mieszkańcom

Sfera techniczna

- Wysoki poziom akceptacji społecznej dla działań zmierzających do stosowania rozwiązań ekologicznych/innovacyjnych oraz zasób budynków będących własnością lub współwłasnością gminy, które mogą zostać zmodernizowane

Tabela 30 Powiązania potencjałów rozwojowych w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej

Zgodnie z art. 15 ust. 3 i 4 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. gminny program rewitalizacji powinien zawierać m.in. „opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji oraz cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk”. Wizja obszaru rewitalizacji przedstawia jego obraz stanowiący efekt działań rewitalizacyjnych, będący jednocześnie pożądanym z punktu widzenia mieszkańców i innych interesariuszy. Pokazuje, jakie pozytywne skutki przyniosły wiązki przedsięwzięć. Kształt wizji odpowiada zarówno potrzebom i oczekiwaniom lokalnych społeczności, jak i zdiagnozowanym wcześniej problemom, a co za tym idzie – określonym na ich podstawie celom projektowanych działań.

Wizja stanu obszaru zdegradowanego przewidzianego do rewitalizacji została zdefiniowana następująco:

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

*Obszar rewitalizacji miejscem
zapewniającym wysoką jakość życia mieszkańcom,
atrakcyjnym dla przedsiębiorców i turystów,
generującym
korzystne procesy rozwojowe
w oparciu o posiadany potencjał i zasoby*

Rewitalizacja jest procesem, który ma na celu wyprowadzić daną jednostkę z sytuacji problemowej związanej z koncentracją przede wszystkim problemów społecznych. Przystępując do prac nad Programem Rewitalizacji Gmina Ostrówek w pierwszej kolejności podjęła działania zmierzające do określenia rodzaju oraz natężenia zjawisk niekorzystnych w przestrzeni gminy. Przeprowadzona na wstępie diagnoza pozwoliła określić główne grupy problemów charakteryzujących poszczególne jednostki (miejscowości wiejskie) oraz wyłonić te, których rozwiązanie przy wykorzystaniu dostępnych dla władz gminy (oraz pozostałych interesariuszy działań) narzędzi i możliwych źródeł finansowania są możliwe oraz przyniosą wymierne korzyści dla gminy w postaci poprawy jakości życia jej mieszkańców.

GPR cechuje podejście zintegrowane:

- przyjęte cele i kierunki działań uspołnione z wnioskami płynącymi z diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji; identyfikowała występujące problemy i potencjały rozwojowe, na podstawie których określono główne potrzeby rewitalizacyjne; takie podejście zapewnia integrację działań,

mających na celu wyprowadzanie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego przy wykorzystaniu jego potencjałów, co powinno wygenerować impuls rozwojowy;

- komplementarność problemowa oznaczała ustalenie powiązań między zaobserwowanymi negatywnymi zjawiskami na podstawie analizy sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, co pozwoliło na określenie dopełniających się celów, które oddziałują na zidentyfikowane kryzysy;
- cele i kierunki działań GPR oraz wynikające z nich przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zintegrowane – ujednoczone z zakresem programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027 (FEL) – zastosowanie takiego podejścia umożliwia wykorzystanie przy opisie przedsięwzięć wskaźników produktu i rezultatu powiązanych z realizacją FEL.

5. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W RAMACH PROCESU REWITALIZACJI

Zgodnie z ustawą zdefiniowany obszar rewitalizacji będzie rewitalizowany z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowany na stopień nasilenia problemów społecznych na danym obszarze – głównie w zakresie marginalizacji i wykluczenia społecznego mieszkańców danego obszaru.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ostrówek wyznaczone zostały główne cele rewitalizacji:

- 1 Wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału w procesie generowania pozytywnych zjawisk sfery społecznej**
- 2 Wykorzystanie posiadanych atutów, zasobów i walorów w procesie rozwoju gospodarki**
- 3 Wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni obszaru i poprawa stanu jego infrastruktury**

Cele są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji. Każdy z celów strategicznych rewitalizacji jest dopełniany przez kierunki działań.

Sfera	Cel główny	Kierunek działań	Zdiagnozowane problemy	Beneficjenci	Przewidywane efekty
Spółeczna	1. Wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału w procesie generowania pozytywnych zjawisk sfery społecznej	<p>1.1. Wspieranie aktywności lokalnej społeczności poprzez rozwój oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i społecznej</p> <hr/> <p>1.2. Rozwijanie kompetencji i zainteresowań osób starszych i wykluczonych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wysokie bezrobocie - duża liczba osób korzystających z opieki społecznej - wysoka przestępczość - niska integracja społeczna - wykluczenie społeczne osób ubogich i starszych - brak oferty czasu wolnego dla młodzieży 	<p>Wszyscy mieszkańcy obszarów rewitalizacji, a zwłaszcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osoby niepełnosprawne - Osoby bezrobotne - Dzieci i młodzież - Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Aktywizacja i integracja społeczna - Poprawa jakości życia mieszkańców - Atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży - Włączenie społeczne osób starszych i niepełnosprawnych - Wydarzenia kulturalne, integracyjne i edukacyjne - Promocja lokalnych potencjałów
Gospodarcza	2. Wykorzystanie posiadanych atutów, zasobów i walorów w procesie rozwoju gospodarki	2.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - wysokie bezrobocie - duża liczba osób korzystających z opieki społecznej - Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> - Osoby bezrobotne - Młodzież, absolwenci 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój kompetencji i umiejętności przez absolwentów szkół - doradztwo zawodowe dla mieszkańców obszaru rewitalizacji

Funkcjonalno - przestrzenna, techniczna i środowiskowa	3. Wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni obszaru i poprawa stanu jego infrastruktury	3.1. Wzmocnienie społecznych funkcji przestrzeni obszaru rewitalizacji wraz ze zwiększeniem jej dostępności i poprawą estetyki	<ul style="list-style-type: none"> – Występowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej – Brak dostosowania budynków użyteczności publicznej dla osób o szczególnych potrzebach – ograniczony dostęp do usług społecznych i publicznych – zdegradowane przestrzenie publiczne 	Wszyscy mieszkańcy miejscowości, a zwłaszcza: <ul style="list-style-type: none"> – Osoby niepełnosprawne – Osoby bezrobotne – Dzieci i młodzież – Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> – Uporządkowanie przestrzeni publicznych – Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców – poprawa dostępności do obiektów użyteczności publicznej – poprawa estetyki miejscowości – poprawa jakości środowiska
		3.2. Wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji			
		3.3. Efektywne wykorzystanie przestrzeni i obiektów niezagospodarowanych lub niedostatecznie zagospodarowanych na rzecz sfery społecznej i gospodarczej			

6. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

6.1. PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. wprost wskazuje, że gminny program rewitalizacji powinien obejmować opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym. W dokumencie można wydzielić podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne i pozostałe dopuszczalne (uzupełniające). Adekwatnie pierwszy typ powinien zawierać konkretny opis, tj.: nazwę, podmiot realizujący, zakres zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji oraz opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.

W rozdziale zaprezentowano zestawienie planowanych oraz przygotowanych zgodnie z zapisami art. 15 ust.1 ustawy o rewitalizacji, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ostrów Lubelski na lata 2023- 2030 . Przedstawiona lista projektów jest zgodna z wymogami art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji oraz art. 36 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), co pozwala uznać niniejszy program rewitalizacji za strategię IIT.

Projekty identyfikowane były oddolnie w ramach otwartego naboru na przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

W terminie od 09.11.2023 r. do 30.11.2023 r. został przeprowadzony nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogły być ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Ostrówek na lata 2023-2030.

Fiszki służące do stworzenia projektów udostępniono na stronie internetowej Gminy Ostrówek. W trakcie naboru wpłynęły 3 fiszki od mieszkańców gminy oraz 3 fiszki zostały złożone przez Urząd Gminy Ostrówek.

Przedsięwzięcia na liście podstawowej zawarte w GPR zostały zweryfikowane przez Urząd Gminy w Ostrówku, przede wszystkim pod kątem:

- formalnym, tj. położenia na podobszarach rewitalizacji (lub właściwego uzasadnienia w przypadku położenia poza obszarem),
- opisu przedsięwzięcia, w tym problemów obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie, głównego celu projektu oraz zakresu realizowanych zadań,
- spójności z celami procesu rewitalizacji oraz skali ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców,
- osiągniętych prognozowanych rezultatów zgłaszanych projektów wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, ich wykonalności z punktu widzenia prawa własności nieruchomości, na których przewidziano interwencję,
- pod kątem działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie, czasu realizacji (w latach obowiązywania GPR).

Założeniem naboru było zebranie projektów przyczyniających się do poprawy lub rozwiązania problemów obszaru rewitalizacji w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno - funkcjonalnej

i technicznej – zdiagnozowanych na etapie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji.

Projekty główne to projekty, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa, a obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z sytuacji kryzysowej. Ważne, by projekty uzupełniały się i były ze sobą spójne.

Wszystkie przedsięwzięcia, które zostały ujęte na liście projektów podstawowych, spełniają warunek poprawy dostępności w stosunku do osób, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Horyzont czasowy realizacji projektów wskazano na lata 2024-2030, co umożliwia ich realizację w okresie obowiązywania GPR.

Opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opracowane w oparciu o aktualny, faktyczny stan ich przygotowania. W przypadku projektów niekompletnych na dzień składania formularza projektowego, które np. nie posiadały dokumentacji technicznej, ich opisy zostały ujęte w sposób ogólny z założeniem ich sprecyzowania na dalszym etapie.

Odpowiedzialność za deklaracje dotyczące sposobu realizacji projektów, zakładanych celów, szacowanej wartości oraz planowanych do wykorzystania źródeł finansowania jest każdorazowo przypisywana podmiotom zgłaszającym.

W zakresie wartości przedsięwzięć oraz typu ich finansowania zapisy GPR nie definiują ostatecznie rodzaju i źródła finansowania, ponieważ będą one precyzowane każdorazowo przez wnioskodawcę na etapie dokumentacji technicznej oraz analiz finansowych, wykonywanych na potrzeby aplikowania o zewnętrzne granty.

Zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiono poniżej.

1.	Nazwa przedsięwzięcia: Rewitalizacja centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiórkę budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej
Sfera rewitalizacji	
Społeczna/ Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna	
Cel GPR	
3. Wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni obszaru i poprawa stanu jego infrastruktury	
Kierunek Działań GPR	
3.1. Wzmocnienie społecznych funkcji przestrzeni obszaru rewitalizacji wraz ze zwiększeniem jej dostępności i poprawą estetyki	
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Ostrówek	
Zakres realizowanych zadań	
Zakres rzeczowy projektu będzie obejmował rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku oraz modernizacją kanalizacji i C.O. a także rozbiórkę budynku po starej remizie OSP przeznaczonym do rozbiórki i utworzeniu w tym	

miejscu przestrzeni zielonej.

- rozbudowa budynku gminnego i jego adaptacja na potrzeby świetlicy wiejskiej (budowa zbiornika bezodpływowego, ogrzewania, łazienki, ocieplenie ścian, zmiana dachu, dobudowa części garażowej/zadaszonego tarasu, uporządkowanie działki, ogrodzenie, ułożenie kostki brukowej od ulicy do wejścia do budynku, wykonanie drugiego zjazdu z drogi powiatowej, montaż fotowoltaiki),

- wyburzenie budynku po starej remizie OSP i utworzenie w jego miejscu przestrzeni publicznej – z altanką dla przejeżdżających rowerzystów, (prace ziemne – wyrównanie terenu, nasadzenia roślin, budowa altanki/wiaty – schronienia dla przejeżdżających rowerzystów, montaż stojaków na rowery, ławek, tablica informacyjna

Cele projektu

Celem projektu będzie stworzenie miejsca przeznaczonego do integracji i aktywizacji mieszkańców gminy poprzez wzrost uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Inwestycja umożliwi zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych, podniesie atrakcyjność gminy jako „dobrego miejsca” do życia, a przez to wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców. Projekt rozwiąże również problem zagrożenia bezpieczeństwa związanego z uszkodzonym budynkiem po byłej remizie OSP, przeznaczonym do rozbiórki i braku widoczności na skrzyżowaniu dróg. Znacząco poprawi się estetyka placu .

Miejsce realizacji projektu

Działka nr 507 i 509 – Żurawiniec Wieś – działki gminne w centrum miejscowości

Okres realizacji projektu

2025-2027

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
2 000 000	300 000	-	1 700 000	-	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
- Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem -50 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Realizacja inwestycji ma na celu efektywne osiągnięcie korzyści społecznych i gospodarczych, zarówno w wymiarze regionalnym, jak i lokalnym. Rewitalizacja centrum miejscowości Żurawiniec w celu poprawy jego wizerunku, funkcjonalności budynku przeznaczonego na świetlicę wiejską oraz zwiększenia bezpieczeństwa poprzez rozbiórkę uszkodzonego budynku i nadanie funkcji rekreacyjnych powstałemu wskutek rozbiórki placu.

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

- ✓ P1 Brak infrastruktury wolnego czasu pozwalającej na integrację i rozwijanie kompetencji i zainteresowań dzieci i młodzieży a także osób starszych
- ✓ P2 Słabe wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji
- ✓ P3 Wąskie grono mieszkańców gminy angażujące się społecznie i obywatelsko (bierność części mieszkańców)
- ✓ P5 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji

- ✓ P6 Wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej
- ✓ P7 Niski poziom estetyki przestrzeni publicznej

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, informacje o projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

2. Nazwa przedsięwzięcia: **Przebudowa targowiska wiejskiego w Ostrówku-Kolonii**

Sfera rewitalizacji

Społeczna/ Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna

Cel GPR

3. Wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni obszaru i poprawa stanu jego infrastruktury

Kierunek Działań GPR

3.3. Efektywne wykorzystanie przestrzeni i obiektów niezagospodarowanych lub niedostatecznie zagospodarowanych na rzecz sfery społecznej i gospodarczej

Podmiot realizujący projekt

Gmina Ostrówek

Zakres realizowanych zadań

Zakres rzeczowy projektu obejmuje przebudowę targowiska wiejskiego w Ostrówku-Kolonii wraz z przebudową drogi wewnętrznej dojazdowej.

Zakres zadań:

- budowa wiat targowych
- budowa zjazdów z drogi powiatowej, i zejścia z barierką dla osób starszych lub niepełnosprawnych
- budowa miejsc parkingowych,
- przyłącze wodociągowe z miejscem czerpania wody,
- przyłącze elektryczne i oświetlenie wiat,
- budowa miejsca odpoczynku z ławkami
- nasadzenia na obrzeżach działki,
- budowa toalety
- montaż monitoringu

Cele projektu

Celem projektu będzie rewitalizacja targowiska wiejskiego w celu poprawy jego funkcjonowania oraz dostępności produktów lokalnych i rękodzieła dla mieszkańców gminy.

Miejsce realizacji projektu

Działka nr 190 – Ostrówek-Kolonia – gminny plac targowy

Okres realizacji projektu

2025-2027

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		

3 000 000	450 000	-	2 550 000	-	-	-
Wskaźniki produktu						
<p>- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.</p> <p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.</p> <p>- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 0,43 (ha)</p>						
Wskaźniki rezultatu						
- Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem - 400 osób						
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji						
<p>Realizacja inwestycji ma na celu efektywne osiągnięcie korzyści społecznych i gospodarczych, zarówno w wymiarze regionalnym, jak i lokalnym. Poprawią się warunki funkcjonowania lokalnego wiejskiego targowiska</p> <p>Zostaną stworzone możliwości dystrybucji produktów lokalnych i rękodzieła lokalnych twórców.</p>						
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt						
<ul style="list-style-type: none"> ✓ P4 Niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości ✓ P5 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji ✓ P6 Wysoki stopień degradacji infrastruktury komunalnej ✓ P7 Niski poziom estetyki przestrzeni publicznej 						
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami						
Stromy zjazd z drogi powiatowej zostanie dostosowany do potrzeb osób starszych i osób niepełnosprawnych (zjazd dla wózków inwalidzkich i barierka dla osób starszych)						

3.	Nazwa przedsięwzięcia: Modernizacja przystani kajakowej w Leszkowicach wraz z zagospodarowaniem działki
Sfera rewitalizacji	
Społeczna/ Funkcjonalno -przestrzenna, techniczna i środowiskowa oraz gospodarcza	
Cel GPR	
3. Wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni obszaru i poprawa stanu jego infrastruktury	
Kierunek Działań GPR	
3.2. Wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji	
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Ostrówek	
Zakres realizowanych zadań	
<p>Zakres projektu obejmował będzie zagospodarowanie terenu przystani kajakowej w Leszkowicach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie brzegu rzeki – usunięcie części roślinności w celu uwidocznienia przystani kajakowej, wysypanie piachem, budowa pomostu, miejsca do cumowania kajaków, - budowa wiaty/wiat zadaszonych ze stołami, ławkami, koszami na śmieci, miejscami na ogniska, - doprowadzenie do działki prądu i wody – oświetlenie działki, możliwość podłączenia np. nagłośnienia niezbędnego przy organizacji imprez, 	

stworzenie punktu czerpania wody ,

- remont boiska do piłki plażowej
- wyrównanie terenu działki, nasadzenia roślin na obrzeżach działki
- uporządkowanie zakrzaczonych miejsc,
- poprawa dojazdu do brzegu rzeki – wyrównanie (utwardzenie) drogi,
- utwardzenie miejsc postojowych dla samochodów (np. wysypanie tłuczniem i obsadzenie krawężnikami miejsc parkingowych).

Cele projektu

Celem projektu będzie poprawa jakości infrastruktury przystani kajakowej, uwidocznienie mało widocznego punktu na trasie spływów kajakowych, poprawa integracji społecznej.

Miejsce realizacji projektu

Działka 677 - Leszkowice

Okres realizacji projektu

2025-2027

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
2 000 000	300 000	-	1700 000	-	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba wybudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych – 1 szt.
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach -1 szt.
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 2,91 (ha)
- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem - 350 osób

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych przystani kajakowej w celu poprawy funkcjonowania przystani z której korzystają kajakarze oraz stworzenie przestrzeni publicznej w celu integracji społecznej mieszkańców Leszkowic

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

- ✓ P2 Słabe wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji
- ✓ P5 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
- ✓ P7 Niski poziom estetyki przestrzeni publicznej

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OZn. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, informacje o projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.

4.	Nazwa przedsięwzięcia: Program wspierania aktywności lokalnej społeczności
Sfera rewitalizacji	
Społeczna, Gospodarcza	
Cel GPR	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału w procesie generowania pozytywnych zjawisk sfery społecznej 2. Wykorzystanie posiadanych atutów, zasobów i walorów w procesie rozwoju gospodarki 	
Kierunek Działań GPR	
<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Wspieranie aktywności lokalnej społeczności poprzez rozwój oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i społecznej 2.1. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców 	
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Ostrówek we współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, instytucjami kultury	
Zakres realizowanych zadań	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ W zmodernizowanym budynku świetlicy wiejskiej w Żurawieńcu planuje się realizację szeregu działań polegających na prowadzeniu szkoleń oraz warsztatów z następujących dziedzin: <ul style="list-style-type: none"> • kursy językowe, kursy plastyczne, zajęcia dodatkowe dla dzieci, młodzieży i seniorów, • szkolenia dot. możliwości założenia własnej działalności, • kursy tańca dla dorosłych, zwłaszcza seniorów • akcje charytatywne, • warsztaty ludowe - kultywowanie rodzinnych tradycji np. wikliniarstwo, hafciarstwo, szycie, wycinanki, malowanie na szkle, rzeźba, <ul style="list-style-type: none"> • zdrowy styl życia, poprawa nawyków żywieniowych. ✓ organizacja współpracy pomiędzy samorządem, przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu w celu zwiększenia inwestycji w turystykę ✓ Udzielanie konsultacji przez ekspertów w zakresie wsparcia merytoryczno - technicznego niezbędnego do sprawnego prowadzenia firmy 	
<p>Pozwoli to na ograniczenie zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji, które związane są m.in. z niedostateczną aktywnością społeczną, gospodarczą i kulturalną mieszkańców.</p>	
Cele projektu	
<p>Celem projektu będzie prowadzenie działań związanych z integracją i aktywizacją mieszkańców gminy poprzez organizację zajęć, warsztatów, imprez i innych działań pozwalających na pobudzenie i wspieranie aktywności lokalnych. Pozwoli to na aktywizowanie i mobilizowanie ludzi do działania, podejmowania własnej działalności gospodarczej oraz budowanie sieci lokalnej współpracy.</p>	
Miejsce realizacji projektu	
Działka nr 507– Żurawiniec Wieś	

Okres realizacji projektu						
2025 - 2029						
Szacunkowa wartość projektu [PLN]						
Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
300 000	50 000	-	-	250 000	-	-
Wskaźniki produktu						
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem – 40 osób - Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem – 30 osób 						
Wskaźniki rezultatu						
- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu –50 osób						
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt						
<p>P1 Brak infrastruktury wolnego czasu pozwalającej na integrację i rozwijanie kompetencji i zainteresowań dzieci i młodzieży a także osób starszych</p> <p>P3 Wąskie grono mieszkańców gminy angażujące się społecznie i obywatelsko (bierność części mieszkańców)</p> <p>P4 Niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości</p> <p>P5 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>						
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami						
<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projekt realizowany będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla OzN. Organizator zapewni działania włączające dla osób z mniejszymi szansami, informacje o projekcie spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjnej.</p>						

5.	Nazwa przedsięwzięcia: Aktywni i potrzebni
Sfera rewitalizacji rewitalizacji	
Społeczna	
Cel GPR	
1. Wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału w procesie generowania pozytywnych zjawisk sfery społecznej	
Kierunek Działań GPR	
1.2. Rozwijanie kompetencji i zainteresowań osób starszych i wykluczonych	
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Ostrówek we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, KP Policji w Kocku	
Zakres realizowanych zadań	
W projekcie grupę docelową stanowią: osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej, w tym w szczególności osoby doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub	

wykluczeniem.

Każdy z uczestników otrzyma ofertę wsparcia odpowiadającą kompleksowo na zidentyfikowane u niego potrzeby. Uczestnicy projektu zostaną wyposażeni w szerokie kompetencje społeczne, zwłaszcza w zakresie zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, wzmocniona zostanie u nich zdolność podejmowania decyzji, a także w uzasadnionych przypadkach podniesione zostaną ich kompetencje

Dodatkowo planowane jest przeprowadzenie kampanii Świadomy Senior, której tematem będą zagadnienia związane, m.in. z zagrożeniami: czyhającymi w Internecie, podczas użytkowania kart płatniczych, komputerów, telefonów czy bankomatów.

Cele projektu

Celem projektu będzie zwiększenie dostępności zintegrowanych usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb seniorów i osób wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osób starszych przebywających samotnie w swoich domach, chorych i niesamodzielnych. Projekt przewidywał będzie kompleksowe wsparcie kierowane do ww. osób poprzez zapewnienie dostępności do wysokiej jakości usług społecznych, odpowiadających na ich specyficzne potrzeby.

Miejsce realizacji projektu

Działka nr 507– Żurawiniec Wieś

Okres realizacji projektu

2025-2029

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
150 000	50 000	-	-	100 000	-	-

Wskaźniki produktu

- Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem – 40 osób

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu – 30 osób

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P1 Brak infrastruktury wolnego czasu pozwalającej na integrację i rozwijanie kompetencji i zainteresowań dzieci i młodzieży a także osób starszych

P5 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- ✓ umożliwienie udziału w wydarzeniach osobom ze szczególnymi potrzebami (preferencje podczas zapisów na warsztaty i zajęcia)

6. Nazwa przedsięwzięcia: Program wydarzeń integrujących społeczność lokalną gminy Ostrówek

Sfera rewitalizacji

Społeczna

Cel GPR

1. Wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału w procesie generowania pozytywnych zjawisk sfery społecznej

Kierunek Działań GPR

1.1. Wspieranie aktywności lokalnej społeczności poprzez rozwój oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i społecznej

Podmiot realizujący projekt

Gmina Ostrówek we współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami

Zakres realizowanych zadań

Projekt zakłada organizację w obszarze przystani kajakowej w Leszkowicach oraz targowiska wiejskiego w Ostrówku - Kolonii, które zostaną poddane rewitalizacji imprez kulturalno-artystycznych. Działania te będą realizowane w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, kształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Organizacja przez lokalny samorząd uzupełniających działań np. Biesiady Świętojańskiej, Rajdu Rowerowego, konkursów potraw regionalnych; turnieje rywalizacji rodzin, grup sąsiedzkich; wspólne śniadania na trawie, festyny sąsiedzkie, kiermasze, półkolonie dla dzieci w okresie wakacji i ferii złomowych, itp.

Cele projektu

Projekt jest odpowiedzią na zidentyfikowany problem związany z niedostatecznym zaangażowaniem mieszkańców w aktywność społeczną i kulturalną oraz częściowym brakiem identyfikacji z miejscem zamieszkania. Zidentyfikowane potrzeby: niedostateczna liczba działań integrujących społeczność obszaru rewitalizacji, niedostateczny poziom dostępu do oferty kulturalnej, niska aktywność społeczna, ograniczona oferta działań skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji a dotyczących spędzania wolnego czasu.

Miejsce realizacji projektu

Działka nr 190 – Ostrówek-Kolonia – gminny plac targowy, Działka 677 - Leszkowice

Okres realizacji projektu

2025-2029

Szacunkowa wartość projektu [PLN]

Szacunkowy koszt ogólny	Budżet Gminy	Środki prywatne	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
			EFRR	EFS+		
1 000 000	300 000	-	-	-	700 000	

Wskaźniki produktu

- Liczba wspartych wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 4 szt.

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób odwiedzających wydarzenia integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 350 osób

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt

P1 Brak infrastruktury wolnego czasu pozwalającej na integrację i rozwijanie kompetencji i zainteresowań dzieci i młodzieży a także osób starszych

P5 Niewystarczająca różnorodność oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

- ✓ umożliwienie udziału w wydarzeniach osobom ze szczególnymi potrzebami

6.2. UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Wyżej wymienione projekty główne uzupełnione zostaną poprzez realizację projektów komplementarnych.

Planowana jest realizacja projektów:

- ✓ Inwentaryzacja placów i innych otwartych przestrzeni publicznych ulegających degradacji, ich uporządkowanie i odnowienie, nadanie im nowych funkcji (organizacja zieleni, mała architektura);
- ✓ Współpraca Gminy i gminnych jednostek z organizacjami pozarządowymi na rzecz zachowania, dokumentowania, upowszechniania i promowania miejscowego dziedzictwa,
- ✓ Zacieśnienie współpracy pomiędzy samorządem, przedsiębiorcami i organizacjami wspierania biznesu poprzez utworzenie forum współpracy na rzecz wypracowania rozwiązań sprzyjających m.in. powstaniu nowych miejsc pracy,
- ✓ Remonty budynków świetlic wiejskich,
- ✓ Rozwój ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

GPR przewiduje także realizację, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wypełniały następujące cele:

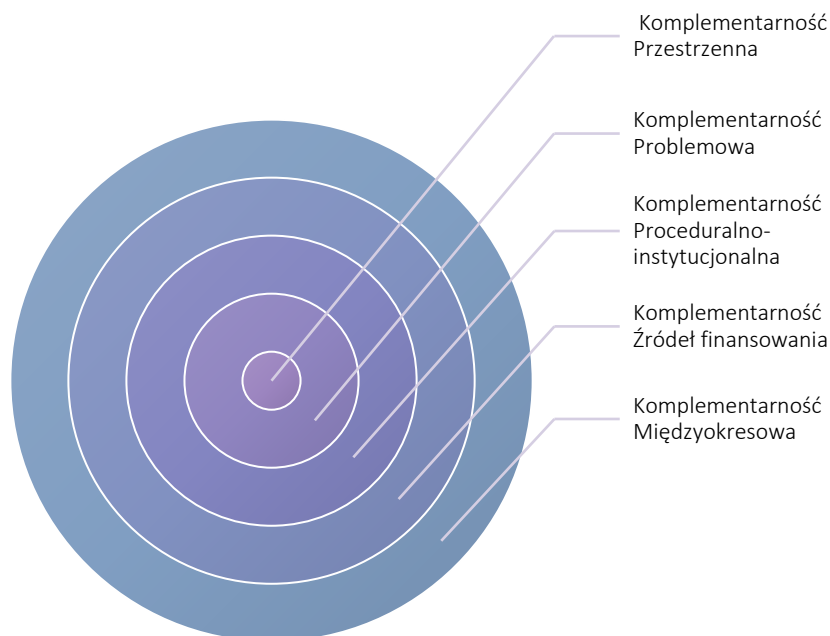
- ✓ wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrażanie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją;
- ✓ poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;
- ✓ pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne;
- ✓ zachęcenie mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego;
- ✓ zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich;
- ✓ wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym;
- ✓ wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe);
- ✓ wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności.

Ponadto wszystkie inwestycje zawarte w przedmiotowym GPR będą wykazywały zgodność z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej zgodnie z Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 869).

7. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ PODMIOTAMI I ICH DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA OBSZARZE REWITALIZACJI

W zasadach regulujących procesy rewitalizacji podkreśla się konieczność integracji realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zapewnienia ich kompleksowości. Przepisy nakazują, aby zadania były spójne i nie powodowały "rozgraniczenia" rewitalizacji na osobne sfery społeczne, gospodarcze, itd., ale aby one wzajemnie się uzupełniały.

Komplementarność stanowi istotny element budowy GPR. Wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Powiązania rozpatrywane są w 5 głównych kontekstach:

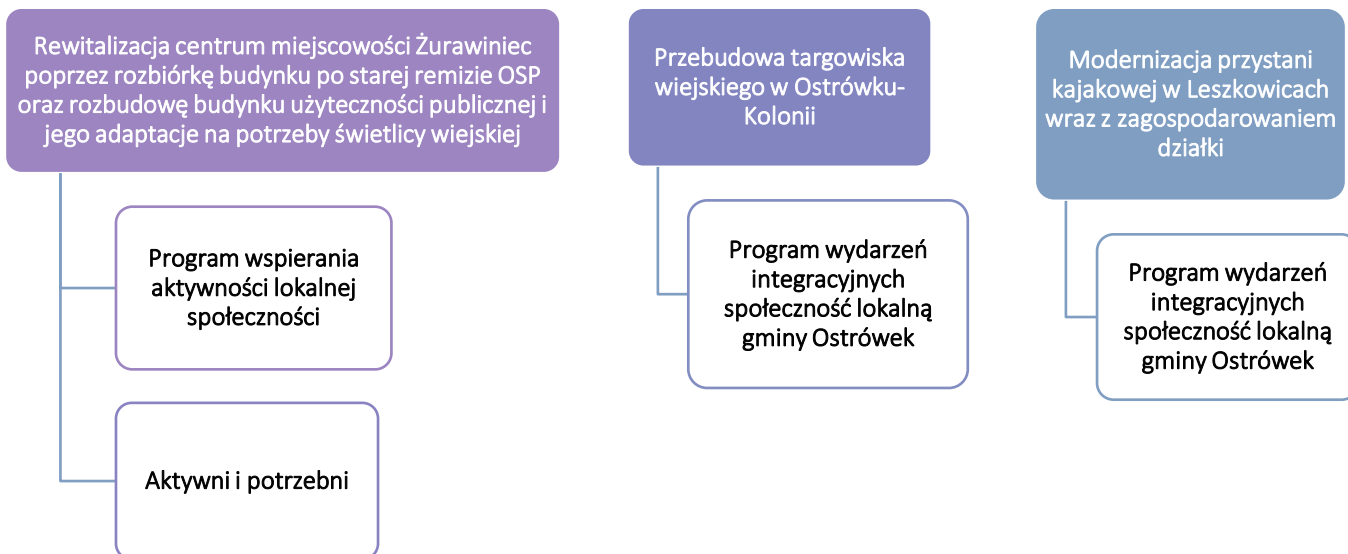

7.1. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Projekty realizowane w ramach rewitalizacji muszą oddziaływać na obszar rewitalizacji, nawet jeśli w wyjątkowych przypadkach realizowane są poza nim. Nie można doprowadzić do sytuacji, w której nastąpi rozprzestrzenienie się jakiegoś problemu poza obszar rewitalizacji.

W Programie Rewitalizacji zaproponowano szereg przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych, które realizowane będą na wyznaczonych w efekcie pogłębionej diagnozy obszarach rewitalizacji. **W żadnym wypadku działania nie będą prowadzone poza obszarem rewitalizacji.**

Realizację projektów miękkich zaplanowano w budynkach i przestrzeniach publicznych zlokalizowanych w miejscowościach objętych rewitalizacją:

Przestrzeń traktowana jest jako całość, w której efekty działań rewitalizacyjnych będą oddziaływać nie punktowo, ale poprzez efekt synergii na całe otoczenie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, przez co charakteryzują się komplementarnością przestrzenną. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na całym obszarze rewitalizacji, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru, ale także całej gminy. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe i przeciwdziałać rozlewaniu się ich na inne części gminy czy też przeciwdziałać niepożądanym efektom takim jak segregacja społeczna czy wykluczenie.

7.2. Komplementarność problemowa

Realizowane w ramach procesów rewitalizacyjnych projekty powinny się przenikać i wzajemnie uzupełniać. Komplementarność ta wymaga koordynacji na wyższym poziomie, przy uwzględnieniu strategicznych decyzji wynikających często z innych dokumentów, a odnoszących się również do obszaru rewitalizacji.

W ramach GPR zaplanowano przedsięwzięcia mające na celu przeciwdziałać występowaniu zdiagnozowanych sytuacji kryzysowych na obszarze rewitalizacji. Na liście przedsięwzięć zadbano o to, aby przedsięwzięcia infrastrukturalne stanowiły wsparcie i uzupełnienie do przedsięwzięć mających rozwiązywać problemy społeczne. Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców). Wskazane w programie zadania zostały zaprojektowane zgodnie z zasadą integrowania działań realizowanych w ramach EFRR oraz EFS +.

Działania inwestycyjne skupiają się na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć miękkich - społecznych, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, zwiększając ład przestrzenny i docelowo poprawiają jakość życia mieszkańców. Zasada komplementarności problemowej wyraża się także w tym, że

poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w kierunki działań przewidziane do rewitalizacji, a co za tym idzie również w cele główne rewitalizacji. Dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając kompleksowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Planuje się, aby wskazane w diagnozie deficyty obszaru zostały zniwelowane poprzez realizowane projekty społeczne (dla których realizacji niezbędna jest realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych) – projekty edukacyjne dla dzieci i młodzieży wyposażą uczestników zajęć w dodatkowe kompetencje ułatwiające dalszą naukę i funkcjonowanie na rynku pracy.

Projekty zintegrowane wraz z uzasadnieniem:

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
Program wspierania aktywności lokalnej społeczności	Rewitalizacja centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiorke budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptacje na potrzeby świetlicy wiejskiej
Uzasadnienie zintegrowania	
<p>Działania w ramach projektu będą realizowane na zrewitalizowanej infrastrukturze w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Rezultatem podjętych działań będzie zintegrowanie mieszkańców poszczególnych podobszarów i zachęcenie ich do podejmowania inicjatyw na rzecz poprawy jakości życia na obszarach rewitalizacji.</p> <p>W zrewitalizowanym budynku świetlicy wiejskiej w Żurawińcu planuje się realizację szeregu działań polegających na prowadzeniu szkoleń oraz warsztatów z następujących dziedzin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kursy językowe, kursy plastyczne, zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży, • szkolenia dot. możliwości założenia własnej działalności, • akcje charytatywne, • warsztaty ludowe - kultywowanie rodzinnych tradycji np. wikliniarstwo, hafciarstwo, szycie, wycinanki, malowanie na szkle, rzeźba. <p>Pozwoli to na ograniczenie zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji, które związane są m.in. z niedostateczną aktywnością społeczną i kulturalną mieszkańców, niedostatecznie rozwiniętym kapitałem ludzkim i społecznym, a także problemami wychowawczymi i niesamodzielnością rodzin w tym zakresie.</p>	

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
Aktywni i potrzebni	Rewitalizacja centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiorke budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptacje na potrzeby świetlicy wiejskiej
Uzasadnienie zintegrowania	

W projekcie grupę docelową stanowią: osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej, w tym w szczególności osoby doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem. Każdy z uczestników otrzyma ofertę wsparcia odpowiadającą kompleksowo na zidentyfikowane u niego potrzeby. Uczestnicy projektu zostaną wyposażeni w szerokie kompetencje społeczne, zwłaszcza w zakresie zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, wzmocniona zostanie u nich zdolność podejmowania decyzji, a także w uzasadnionych przypadkach podniesione zostaną ich kompetencje. Dodatkowo planowane jest przeprowadzenie kampanii Świadomy Senior, której tematem będą zagadnienia związane, m.in. z zagrożeniami: czyhającymi w Internecie, podczas użytkowania kart płatniczych, komputerów, telefonów czy bankomatów. Działania w ramach projektu będą realizowane na zrewitalizowanej infrastrukturze (budyńku świetlicy wiejskiej w Żurawińcu)

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
Program wydarzeń integracyjnych społeczność lokalną gminy Ostrówek	Przebudowa targowiska wiejskiego w Ostrówku-Kolonii Modernizacja przystani kajakowej w Leszkowicach wraz z zagospodarowaniem działki
Uzasadnienie zintegrowania	
<p>Projekt zakłada się organizację w obszarze przystani kajakowej w Leszkowicach oraz targowiska wiejskiego w Ostrówku - Kolonii, które zostaną poddane rewitalizacji imprez kulturalno-artystycznych. Działania te będą realizowane w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Organizacja przez lokalny samorząd uzupełniających działań np. Biesiady Świętojańskiej, Rajdu Rowerowego, Grzybobrańia; konkursy potraw regionalnych; turnieje rywalizacji rodzin, grup sąsiedzkich i ulic; wspólne śniadania na trawie, festyny sąsiedzkie itp.</p>	

7.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Podmiotem zarządzającym procesem rewitalizacji na obszarze Gminy Ostrówek jest Urząd Gminy Ostrówek na czele z Wójtem i Radą Gminy. Ponadto podmiotami wspomagającymi są sołtysi sołectw wchodzących w skład obszaru rewitalizacji oraz jednostki organizacyjne Urzędu Gminy.

Szczególną rolę we wdrażaniu GPR pełni Wójt Gminy Ostrówek, który jako przedstawiciel społeczności lokalnej, obszaru zdegradowanego wyznaczonego do rewitalizacji, zna najważniejsze problemy oraz potrzeby mieszkańców i będzie wspierać wszystkie działania mające na celu poprawę jakości życia i wzmocnienie kapitału ludzkiego na obszarze gminy.

Partnerami procesu rewitalizacji mogą być również podmioty lokalne, do których należą podmioty społeczne i gospodarcze, a poziom ich zaangażowania zależy od charakteru projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zaangażowanie różnych podmiotów w proces rewitalizacji poprzez współpracę jednostek funkcjonujących na obszarze gminy, w tym budowanie partnerstw różnych podmiotów (publicznych, prywatnych i społecznych) pozwoli na kompleksową rewitalizację obszaru zdegradowanego i poprawę warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego.

Z uwagi na wieloaspektowy charakter GPR w procesie jego wdrażania uczestniczyć będzie wiele podmiotów. Powołany zostanie także **Komitet Rewitalizacji**, który zgodnie z Ustawą stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta.

Przedsięwzięcia zostały określone w ramach procesu partycypacji i dialogu społecznego. Realizatorów odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych przedsięwzięć wskazano w podrozdziale dotyczącym przedsięwzięć rewitalizacyjnych. System zarządzania został szczegółowo opisany w części zarządczej Programu.

W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Instytucje te odpowiedzialne będą nie tylko za konsultowanie, opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych w ramach prac Komitetu Rewitalizacji, ale także będą uczestniczyły w realizacji poszczególnych przedsięwzięć na zasadach zlecenia zadań publicznych wg procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

Nie wyklucza się – na etapie realizacji konkretnych projektów – włączenia jako ich wykonawców także organizacji pozarządowych czy lokalnych liderów. Zwłaszcza prawdopodobne jest to na terenach wiejskich, gdzie mieszkańcy w dużej mierze sami organizują życie społeczne i kulturalne. Lokalne stowarzyszenia zajmujące się pielęgnowaniem tradycji przede wszystkim realizować mogą działania z tej sfery. Niewątpliwie jednak to gmina i jednostki publiczne będą liderami realizowanych projektów i przedsięwzięć, koordynując wszystkie związane z nimi działania.

7.4. KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Odnosi się do spójności przedsięwzięć wdrażanych w poprzednim programowaniu, a tych projektowanych obecnie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek na lata 2023-2030 stanowi kontynuację polityki rozwojowej i inwestycyjnej gminy. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach GPR są kontynuacją i niezbędnym uzupełnieniem działań prowadzonych w poprzednich latach. Podobnie jak realizowane do tej pory, nowe przedsięwzięcia założone do realizacji w GPR na lata 2023-2030 nastawione są na rozwiązywanie zdiagnozowanych w mieście problemów społecznych oraz poprawy jakości życia i funkcjonowania mieszkańców obszaru rewitalizacji. W tabeli przedstawiono zrealizowane projekty w latach 2013-2022, których ideową kontynuację stanowią projekty zaproponowane w GPR.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość i źródło finansowania	Okres realizacji	Opis zrealizowanego zakresu
1.	Obiekty turystyczne w gminie Ostrówek	RPO WL , wartość projektu 1 656 294,74PLN	2013	<p>Przedmiotem projektu była realizacja obiektów turystycznych w gminie Ostrówek, budowa powiązań między nimi, a także wyposażenie obiektów w konieczną infrastrukturę służącą realizowaniu celów turystycznych.</p> <p>Zakres robót obejmował:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowę skrzydła budynku obecnego Urzędu Gminy (prace budowlane i instalacyjne); - zakup wyposażenia do obiektu i miejsca do spotkań (w tym meble biurowe, sprzęt

				komputerowy i projektor), punktu informacji turystycznej, szlaków turystycznych (ławo-stoły z zadaszeniem); - oznaczenia turystyczne - tabliczki informacyjne z koncepcją wizualizacji; - opracowanie wideo przewodnika. - instalację monitoring; - zagospodarowanie terenu (wykonanie trawników, posadzenie drzew i krzewów).
2.	Budowa marki turystycznej i gospodarczej "Kraina Lubartowska"	RPO WL , 2013 wartość 187 033,16 PLN		Celem projektu była promocja Województwa Lubelskiego i obszaru działania LGD „Doliną Wieprza i leśnym szlakiem” poprzez kreację i promocję marki „Kraina Lubartowska”. Projekt był efektem, w wielu obszarach już zinstytucjonalizowanej współpracy 6. gmin wiejskich pow. lubartowskiego. Współpraca gmin, intensywna zwłaszcza w ramach LGD, którego strategia zakłada budowę marki turystycznej i gospodarczej „Kraina Lubartowska”. Strategia wskazuje, iż odpowiedzią na konieczność wewnętrznej integracji oraz spójności obszaru LGD winien być wspólny sposób komunikowania na zewnątrz - przedstawiający obszar jako jeden wspólny produkt, rynek. Projekt zasięgiem obejmował rynek lokalny, regionalny, krajowy, międzynarodowy, i zakładał szereg działań począwszy od wykonania pogłębionych analiz potencjału obszaru wraz z zaproponowaniem działań wynikających z tychże analiz, do opracowania koncepcji marki, jej kreację i promocję.
3.	Równi na starcie	wartość projektu 302 077,22 PLN Program Operacyjny Kapitał Ludzki	2013	Projekt dotyczy wyrównywania szans edukacyjnych i zapewnienia wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty

7.5 KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Oznacza łączenie różnych rodzajów środków do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zapewnienie komplementarności problemowej w ramach rewitalizacji w Gminie Ostrówek związane jest komplementarnością źródeł finansowania. Wśród przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono różną strukturę finansowania.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne finansowane będą ze środków publicznych (wkład własny Gminy), środków prywatnych środki właścicieli nieruchomości, oraz w ramach możliwego wsparcia z regionalnych, krajowych oraz unijnych programów. Zasadniczo planuje się, aby głównym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych były środki UE w ramach Funduszy Europejskich dla Lubelskiego,

w szczególności przeznaczone na „wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach wiejskich”.

Poza wskazanym źródłem przewiduje się także możliwość współfinansowania projektów ze źródeł sektorowych (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Fundusz Sprawiedliwości itp.) Taki montaż finansowy uwzględniający różne metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

Komplementarność źródeł finansowania obejmuje również synergii pomiędzy projektami społecznymi (finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz infrastrukturalnymi (finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego). Przewiduje się, że podczas wdrażania programu, dzięki prowadzeniu akcji informacyjnej, do realizacji projektów zachęcona zostanie większa liczba realizatorów, np. organizacje pozarządowe, a w związku z tym, rozszerzony zostanie wachlarz wykorzystanych źródeł finansowania.

Tabela 31 Źródła finansowania GPR

Źródło finansowania	Opis źródła finansowania
Środki własne gminy	Dochody gminy – dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa.
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	Podstawą opracowania FEdL jest Umowa Partnerstwa. Umowa ta określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności, w tym także środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Pieniądze na programy regionalne w nowej perspektywie finansowej podzielono według algorytmu opartego na obiektywnych kryteriach. Brano pod uwagę między innymi liczbę ludności, wartość PKB na mieszkańca, ubytek ludności, nakłady na B+R na mieszkańca, emisję zanieczyszczeń pyłowych przez zakłady szczególnie uciążliwe, wskaźnik międzygałęziowej dostępności transportowej (kolejowy/pasażerski), stopę bezrobocia osób w wieku 50+ (według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności) oraz funkcjonowanie organizacji według głównej dziedziny działalności (rozwój lokalny. Zapisy FEdL wynikają ponadto z Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Województw. Wsparciem obligatoryjnym objęte zostaną Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją.
Krajowe Programy Operacyjne	Krajowe Programy Operacyjne uwzględniają cele polityki regionalnej i są ukierunkowane na: a) innowacje, inteligentny wzrost - wsparcie wszystkich etapów tworzenia innowacji; b) rynek pracy i adaptacyjność, włączenie społeczne i walkę z ubóstwem, edukację; c) dobre rządzenie; d) poprawę jakości powietrza, niską energochłonność, czystą energię, ograniczenie ekstremalnych skutków zmian klimatu, czystą wodę, ochronę przed powodzią i suszą, różnorodność biologiczną i ochronę przyrody oraz gospodarkę o obiegu zamkniętym; d) bezpieczeństwo energetyczne; dostępność transeuropejską i międzyregionalną; f) spójność terytorialną.
Fundusz Odbudowy UE	Fundusz Odbudowy jest odpowiedzią Unii Europejskiej na kryzysowe zagrożenia i wyzwania, jakie spowodowała pandemia. Składa się on z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz mniejszych funduszy i programów. Podstawą do uzyskania pieniędzy z Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności jest Krajowy Plan Odbudowy, którego celem jest zwiększenie produktywności gospodarki oraz tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy. Główne obszary wsparcia to: odporność i konkurencyjność gospodarki; zielona energia i zmniejszenie energochłonności; transformacja cyfrowa; dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia; zielona, inteligentna mobilność.

7.7. PODSUMOWANIE KOMPLEMENTARNOŚCI

Tabela 32 Matryca komplementarności (komplementarność przedsięwzięć z celami i kierunkami działań GPR)

Lp.	Projekt	1. Wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału w procesie generowania pozytywnych zjawisk sfery społecznej		2. Wykorzystanie posiadanych atutów, zasobów i walorów w procesie rozwoju gospodarki	3. Wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni obszaru i poprawa stanu jego infrastruktury		
		1.1. Wspieranie aktywności lokalnej społeczności poprzez rozwój oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i społecznej	1.2. Rozwijanie kompetencji i zainteresowań także osób starszych i wykluczonych	2.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	3.1. Wzmocnienie turystycznych, rekreacyjnych i społecznych funkcji przestrzeni obszaru rewitalizacji wraz ze zwiększeniem jej dostępności	3.2. Wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji	3.3. Efektywne wykorzystanie przestrzeni i obiektów niezagospodarowanych lub niedostatecznie zagospodarowanych na rzecz sfery społecznej i gospodarczej
1	Rewitalizacja centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiórkę budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej						
2	Przebudowa targowiska wiejskiego w Ostrówku-Kolonii						
3	Modernizacja przystani kajakowej w Leszkowicach wraz z zagospodarowaniem działki						
4	Program wspierania aktywności lokalnej społeczności						
5	Aktywni i potrzebni						
6	Program wydarzeń integracyjnych społeczność lokalną gminy Ostrówek						

Powiązanie umiarkowane

Powiązanie silne

Źródło: opracowanie własne

8. ZARZĄDZANIE WDRAŻANIEM GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

8.1. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH ORAZ HARMONOGRAM ICH WDRAŻANIA

Tabela 33 Ramy finansowe

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Źródło finansowania	Budżet gminy	Fundusze UE		Krajowe środki publiczne	Inne
				EFRR	EFS+		
1	Rewitalizacja centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiórkę budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	300 000	1 700 000	-	-	-
2	Przebudowa targowiska wiejskiego w Ostrówku-Kolonii	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	450 000	2 550 000	-	-	-
3	Modernizacja przystani kajakowej w Leszkowicach wraz z zagospodarowaniem działki	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	300 000	1 700 000	-	-	-
4	Program wspierania aktywności lokalnej społeczności	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	50 000	-	250 000	-	-
5	Aktywni i potrzebni	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	50 000	-	100 000	-	-
6	Program wydarzeń integracyjnych społeczność lokalną gminy Ostrówek	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PS WPR 2023-2027, Polska Wschodnia+, FEnIKS, Krajowe środki publiczne, środki prywatne	300 000	-	-	700 000	-

Źródło: opracowanie własne

Tabela 34 Harmonogram wdrażania GPR

Wdrażanie GPR	Termin realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek	2024 r.
Podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji	2024 r.
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ostrówek	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji	Od 2024 do 2030 (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Projekty Rewitalizacyjne	Termin realizacji
Rewitalizacja centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiórkę budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej	2025-2027
Przebudowa targowiska wiejskiego w Ostrówku-Kolonii	2025-2027
Modernizacja przystani kajakowej w Leszkowicach wraz z zagospodarowaniem działki	2025-2027
Program wspierania aktywności lokalnej społeczności	2025-2029
Aktywni i potrzebni	2025-2029
Program wydarzeń integracyjnych społeczność lokalną gminy Ostrówek	2025-2029
Monitoring i ewaluacja	Termin realizacji
Monitoring	Od 2024 r. do 2030 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2024 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2024 r. do 2030 r.

Źródło: opracowanie własne

8.2. SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Ostrówek na lata 2023-2030 ulokowany zostanie w ogólnym systemie zarządzania gminą, co umożliwi efektywne współdziałanie instytucji samorządowych na szczeblu gminy, jak również wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur, z zapewnieniem nienaruszalności zasady subsydiarności.

System zarządzania programem zaprojektowany został z uwzględnieniem istniejących rozwiązań organizacyjnych, jakie działają w Urzędzie Gminy Ostrówek, przy czym zorientowany został na realizację zasad partycypacji, współdecydowania i partnerstwa.

Strukturalnie za tematykę rewitalizacji odpowiedzialne będą następujące organy:

Wójt Gminy Ostrówek:

Wójt zajmuje się koordynacją całego procesu, przygotowuje sprawozdania z realizacji, zapewnia obsługę administracyjną Komitetu Rewitalizacji oraz podejmuje decyzje bezpośrednio lub pośrednio oddziałujące na realizację Programu.

Rada Gminy Ostrówek:

Do zadań radnych należy uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek, uchwalanie ewentualnych zmian w treści dokumentu, podejmowanie innych decyzji (w formie uchwał), które mają wpływ na realizację GPR-u oraz przyjmowanie sprawozdań z jego realizacji.

Komitet Rewitalizacji:

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany spośród przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji i jako taki pełnił będzie funkcję opiniodawczo-doradczą w kontekście rewitalizacji. Posiada uprawnienia do wyrażania opinii m.in. dotyczących informacji z realizacji, raportów z ewaluacji. Ponadto może artykułować propozycje rozwiązań usprawniających proces rewitalizacji. Rolą Komitetu Rewitalizacji jest doradztwo Wójtowi w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR, prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy, a także uczestnictwo procesie ewaluacji. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu

Rewitalizacji określa Rada Gminy w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Wójt Gminy Ostrówek powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia przez Radę Gminy Ostrówek zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Urząd Gminy Ostrówek:

Na poziomie wdrożeniowym z kolei zostanie wyznaczona komórka organizacyjna Urzędu Ostrówek będąca niejako operatorem rewitalizacji (**Referat Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska**).

Do jej zadań należeć będzie:

- ✓ organizacja i prowadzenie monitoringu GPR-u we współpracy z innymi komórkami urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz wnioskodawcami,
- ✓ prowadzenie monitoringu zewnętrznych źródeł finansowania rewitalizacji,
- ✓ opracowanie sprawozdań z realizacji,
- ✓ utrzymanie kontaktu z Komitetem Rewitalizacji oraz interesariuszami,
- ✓ koordynacja działań promujących rewitalizację oraz wdrażanie mechanizmów włączania mieszkańców i innych podmiotów w proces rewitalizacji,
- ✓ gromadzenie danych (np. analizy, badania, sprawozdania, rejestry) dotyczących rewitalizacji.

Podmioty składające projekty odpowiadają za realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych spójnych z wizją, celami rewitalizacji oraz wytyczonymi kierunkami działania. Do ich obowiązków należy też bieżąca współpraca z operatorem rewitalizacji w zakresie prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej poziomu zaawansowania realizowanych projektów rewitalizacyjnych.

Zespoły zadaniowe:

W przypadku skomplikowanych projektów rewitalizacyjnych (wymagających współpracy specjalistów z różnych dziedzin) wójt w drodze zarządzenia może powołać zespoły zadaniowe składające się z wyspecjalizowanych komórek Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy.

Jednostki organizacyjne gminy:

Jednostki organizacyjne gminy będą bezpośrednio zaangażowane w realizację przedsięwzięć ujętych w GPR, zgodnie z ich właściwościami.

Interesariusze rewitalizacji:

Współzarządzanie procesem rewitalizacji przez interesariuszy rewitalizacji odbywać się będzie za pośrednictwem Komitetu Rewitalizacji oraz form przewidzianych w rozdziale – uspołecznienie wdrażania GPR.

8.3. KOSZTY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU

Struktura zarządzania Programem jest osadzona w strukturze organizacyjnej Gminy Ostrówek. Tym samym wszelkie prace będą wykonywane w ramach kompetencji pracowników Urzędu Gminy Ostrówek (**Referat Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska**), Wójta oraz Rady Gminy Ostrówek.

W przypadku Komitetu Rewitalizacji stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostaną określone w drodze uchwały Rady Gminy Ostrówek, poprzedzonej konsultacjami społecznymi. W zasadach tych znajdzie się zapis ujmujący, że uczestnictwo w Komitecie ma charakter społeczny tym samym za udział w posiedzeniach i pracach Komitetu nie przysługuje wynagrodzenie.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych Gminy Ostrówek, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek Urzędu i/lub jednostek organizacyjnych Gminy będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne Gminy Ostrówek będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Ostrówek Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Gminy Ostrówek oraz (**Referat ds. Finansów**).

9. SYSTEM MONITORINGU, OCENY SKUTECZNOŚCI I WPROWADZANIA MODYFIKACJI DO GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

9.1. OCENA AKTUALNOŚCI I STOPNIA REALIZACJI GPR

Monitoring zmierza do oceny stopnia wdrożenia założeń rewitalizacji określonych w *Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek na lata 2023-2030*. Realizowany będzie w cyklu trzyletnim, w oparciu o wskaźniki rewitalizacji. Źródłem ich weryfikacji będą dane statystyczne oraz dane źródłowe.

Źródłem danych pozwalających weryfikować osiągnięcie celów rewitalizacji (wskaźników) będą informacje gromadzone przez wnioskodawców i komórkę organizacyjną Urzędu Gminy Ostrówek odpowiedzialną za proces rewitalizacji.

Punkt odniesienia w procesie weryfikacji wskaźników stanowić będą dane z roku 2020 (wykorzystane do diagnozy) bądź też inne – w uzasadnionych przypadkach.

Tak jak na etapie diagnozy pochodzić będą z Urzędu Gminy Ostrówek, Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku, Powiatowego Urzędu Pracy w Lubartowie.

W procesie monitoringu, w sytuacji braku postępów, które świadczyłyby o wdrażaniu GPR-u, identyfikowane będą **bariery wdrażania**.

Tabela 35 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Cel Główny	Kierunek działań	Wskaźniki	Wartość bazowa (2023)	Wartość docelowa (2030)	Źródło pomiaru
1. Wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału w procesie generowania pozytywnych zjawisk sfery społecznej	1.1. Wspieranie aktywności lokalnej społeczności poprzez rozwój oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i społecznej	Wskaźnik produktu			
		Liczba przeprowadzonych wydarzeń integracyjnych/kursów i warsztatów (szt.)	0	20	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach integracyjnych / kursach i warsztatach (osoby)	0	210	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
	1.2. Rozwijanie kompetencji i zainteresowań osób starszych i wykluczonych	Wskaźnik produktu			
		Liczba przeprowadzonych projektów z zakresu aktywizacji osób wykluczonych (szt.)	0	6	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (osoby)	9,52	6,66	Dane OPS Ostrówek
2. Wykorzystanie posiadanych atutów, zasobów i walorów w procesie rozwoju gospodarki	2.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	Wskaźnik produktu			
		Liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów/kursów w z zakresu wspierania przedsiębiorczości (szt.)	0	2	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (szt.)	4,76	5,71	Rejestr CEIDG

3: Wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni obszaru i poprawa stanu jego infrastruktury	3.1. Wzmocnienie społecznych funkcji przestrzeni obszaru rewitalizacji wraz ze zwiększeniem jej dostępności i poprawą estetyki	Wskaźnik produktu			
		Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	3	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
		Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	0	3	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
		Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	0	1	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	50	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
	3.2. Wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy pod kątem rozwoju turystyki i rekreacji	Wskaźnik produktu			
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	2,91	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
		Wskaźnik rezultatu			
		Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	350	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
	3.3. Efektywne wykorzystanie przestrzeni i obiektów niezagospodarowanych lub niedostatecznie zagospodarowanych na rzecz sfery społecznej i gospodarczej	Wskaźnik produktu			
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	0,43	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
		Wskaźnik rezultatu			
Liczba osób odwiedzających obiekty objęte wsparciem (osoby)		0	400	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)	

Źródło: opracowanie własne

Zmiany stanu obszaru rewitalizacji

Monitorowanie stanu realizacji poszczególnych przedsięwzięć będzie polegać na ich śledzeniu, rejestrowaniu i raportowaniu postępów, ze szczególnym uwzględnieniem zaplanowanych przez podmioty rezultatów. Odnośnie przedsięwzięć wpisanych do realizacji w Programie, istotą monitoringu jest porównywanie realizacji faktycznej z wcześniej przyjętym założeniem. W przypadku ich opóźnień będzie podejmowana decyzja o ewentualnym wykreśleniu przedsięwzięcia. Oprócz monitoringu, czy poszczególne przedsięwzięcia są realizowane lub zostały już zrealizowane będzie oceniana ich efektywność przez określone mierniki/wskaźniki wskazane w przedsięwzięciach

Tabela 36 Ocena i system monitorowania stanu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa Przedsięwzięcia	Wskaźniki	Wartość bazowa (2023)	Wartość docelowa (2030)	Źródło pomiaru
Rewitalizacja centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiórkę budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	50	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)	
Przebudowa targowiska wiejskiego w Ostrówku-Kolonii	Wskaźnik produktu			
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	0,43	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
	Wskaźnik rezultatu			
Liczba osób odwiedzających obiekty publiczne objęte wsparciem (osoby)	0	400	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)	
Modernizacja przystani kajakowej w Leszkowicach wraz z zagospodarowaniem działki	Wskaźnik produktu			
	Liczba wybudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych szt.	0	1	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)

	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	1	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	0	2,91	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (dokumentacja, odbiory)
Wskaźnik rezultatu				
	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)	0	350	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna)
Program wspierania aktywności lokalnej społeczności	Wskaźnik produktu			
	Liczba osób objętych wsparciem (osoby)	0	70	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu (osoby)	0	50	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (listy uczestników szkoleń/kursów/warsztatów)
Aktywni i potrzebni	Wskaźnik produktu			
	Liczba osób objętych wsparciem (osoby)	0	40	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po realizacji projektu (osoby)	0	30	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (listy uczestników szkoleń/kursów/warsztatów)
Program wydarzeń integracyjnych społeczność lokalną gminy Ostrówek	Wskaźnik produktu			
	Liczba wspartych wydarzeń integracyjnych i aktywizujących społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	4	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)
	Wskaźnik rezultatu			
	Liczba osób odwiedzających wydarzenia integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (osoby)	0	350	Dane Urzędu Gminy Ostrówek (program wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników)

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji:

- ✓ Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- ✓ Ocena sporządzona przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię,

o której mowa w ust. 2.

✓ W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

9.2. Ewaluacja

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek polega na badaniu wpływu projektów rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania gminy oraz występowanie i kumulację negatywnych zjawisk na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.

Ewaluacja prowadzona jest na wszystkich etapach (od tworzenia, poprzez wdrażanie i zakończenie) Gminnego Programu Rewitalizacji:

Ewaluacja ex-ante prowadzona była na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, polegała na dokonaniu oceny zasadności poszczególnych działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich wpływu na społeczność lokalną i obszary strategiczne, a także logiki interwencji i przewidywanych rezultatów programu. Taka ocena dokumentu pozwoliła na poprawę jego jakości oraz przygotowanie jego ostatecznej wersji.

Ewaluacja mid-term zostanie dokonana w połowie okresu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,

z uwagi na zakładany 7-letni okres jego realizacji. Jej celem będzie oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów oraz ocena konieczności aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w kontekście identyfikacji nowych problemów i oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ewaluacja ex-post zostanie zrealizowana na zakończenie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i będzie oceną przeprowadzonej interwencji w zakresie zaspokajania potrzeb, na które miała odpowiadać oraz badaniem wpływu i trwałości zrealizowanych przedsięwzięć na społeczność lokalną i poszczególne grupy Interesariuszy. Ewaluacja ex-post wykonana zostanie za pomocą zebrania ponownie danych, umożliwiających przeprowadzenie analizy wskaźnikowej, i porównanie ich z danymi z roku bazowego. Skuteczności i efektywności Programu zostanie oceniona na podstawie wpływu podjętych działań interwencyjnych na skalę występowania zjawisk kryzysowych.

9.3. IDENTYFIKACJA I SPOSÓB OGRANICZENIA RYZYKA PODCZAS WDRAŻANIA GPR

Na poziomie indywidualnych projektów do najpoważniejszego ryzyka należy:

1. nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych produktów – do barier, które składają się na to ryzyko można zaliczyć np. niezrealizowanie robót w przewidzianym zakresie ze względu na problemy techniczne, prawne czy społeczne.
Z tego powodu prowadzony będzie monitoring wskaźników osiągniętych w wyniku realizacji projektów. W razie konieczności ich aktualizacji, Rada Gminy będzie władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian w Programie, tak aby GPR mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Każdorazowo wybierany będzie taki wykonawca, który swoim doświadczeniem i potencjałem technicznym gwarantować będzie terminową i zgodną z zakresem rzeczowym implementację zaplanowanych działań;
2. nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych rezultatów – w razie zidentyfikowania takiego problemu we wdrażaniu GPR Urząd Gminy dołoży wszelkich starań, aby wskaźniki rezultatu zostały osiągnięte w zakładanym wymiarze (odpowiednia promocja działań itd.);
3. niezyskanie środków finansowych na realizację projektów – dla każdego projektu wskazano jego potencjalne źródła finansowania, co minimalizuje ryzyko niezyskania dofinansowania zewnętrznego.

Głównym założeniem dla realizacji danego projektu jest uzyskanie współfinansowania (m.in. ze środków UE, budżetu Państwa). Brak dofinansowania może wpłynąć na przesunięcie w czasie kolejnych etapów projektów do momentu zapewnienia wystarczających środków w budżecie lub też gmina zapewni dodatkowe, brakujące środki finansowe. Zostaną podjęte wszelkie środki, aby dokumentacja aplikacyjna została przygotowana rzetelnie, a w trakcie realizacji projektu nie wystąpiły nieprawidłowości, które mogłyby skutkować cofnięciem całości lub części przyznanych środków.

Na poziomie realizacji GPR jako całości można wyróżnić następujące potencjalne sytuacje problemowe:

1. zmiana polityczna we władzach gmin – mogłaby ona skutkować odmienną wizją rewitalizacji.
Wybrane do realizacji projekty nie zostały jednak wytypowane w oparciu o sympatie polityczne, a o niezależne badania ekspertów zewnętrznych i opinie mieszkańców.
2. nieosiągnięcie porozumienia z interesariuszami GPR na etapie wdrażania Programu – brak akceptacji ze strony zainteresowanych podmiotów mógłby przekreślić zasadność Programu, jednakże dla jego akceptacji społecznej odbyły się otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i badania ankietowe, a w Programie uwzględniono zgłoszone postulaty i propozycje wysuniętych przez nich konkretnych zadań. Zagwarantowano również możliwość zgłaszania uwag już w trakcie realizacji Programu, które będą przedyskutowane wraz z osobami je zgłaszającymi w celu uzyskania porozumienia;
3. ryzyko opóźnień w związku z procedurami administracyjnymi – harmonogram realizacji poszczególnych zadań i projektów w ramach GPR przewiduje możliwe wystąpienie opóźnień, dlatego wskazane w nim terminy zostały określone z marginesem czasu potrzebnym do przeprowadzenia odpowiednich procedur urzędowych.
- 4.

9.4 MONITOROWANIE POSTĘPU REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Wyniki monitoringu przyjmowały będą postać sprawozdań z realizacji GPR-u. Za przeprowadzanie monitoringu odpowiedzialna będzie komórka organizacyjna Urzędu Gminy zajmująca się rewitalizacją. Proces monitoringu prowadzony będzie z uwzględnieniem form szerokiej partycypacji społecznej –

w tym m.in. poprzez zaangażowanie Komitetu Rewitalizacji. Informacja z realizacji GPR-u przedkładana będzie Radzie Gminy.

Bieżący monitoring, polega na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i realizacji całego programu, mając na celu zapewnienie zgodności realizacji projektów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami Programu. Monitorowanie obejmować będzie zarówno finansowe, jak i rzeczowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków.

9.5. AKTUALIZACJA GPR

Zakłada się, że proces rewitalizacji, jako rozciągnięty w czasie, podlegał będzie wpływowi czynników zewnętrznych, co wymusza konieczność założenia okresowej aktualizacji GPR oraz aktualizacji nadzwyczajnej w razie zaistnienia takich okoliczności. Gminny Program Rewitalizacji dla Ostrówek na lata 2023-2030, zgodnie z zapisami ewaluacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta, co najmniej raz na 3 lata.

Procedura okresowej aktualizacji GPR obejmuje następujące kroki:

- ✓ Ocena sporządzona przez Wójta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę, dołączając do wniosku sporządzoną ocenę aktualności i stopnia realizacji.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy uchyla uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta.
- ✓ Zaktualizowany GPR powinien zawierać uzasadnienie przeprowadzonych korekt i opis zmian oraz ich wpływu na dalszą realizację programu. Zmiana programu następuje w trybie, w jakim był on uchwalony – jeśli wprowadzone zmiany dotyczą modyfikacji w podstawowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych lub dotyczą ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, obowiązkowe są konsultacje, uzyskanie opinii, przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

10. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH W PROCES REWITALIZACJI

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji podkreśla znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji w procesie tworzenia i realizacji/wdrażania programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych.

Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- ✓ poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- ✓ prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- ✓ inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;

- ✓ zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- ✓ wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji; zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji, jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.

10.1. PROCEDURA USPOŁECZNIA NA ETAPIE PRZYGOTOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym, którego skutki wdrożenia obejmują praktycznie wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. Powoduje to konieczność zaangażowania do prac w przygotowaniu i wdrażaniu szerokiego spektrum przedstawicieli sektora samorządowego, pozarządowego i biznesowego. W celu zaangażowania w planowanie i realizację jak największej grupy mieszkańców reprezentujących sektor biznesu, samorządu i NGO proces tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji był opracowany metodą partycypacji społecznej przy dużym zaangażowaniu mieszkańców gminy, a także radnych, sołtysów, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz działaczy kultury i liderów opinii publicznej. W ramach działań informacyjnych wykonano podstronę internetową informująca o działaniach rewitalizacyjnych w gminie.

Tabela 37 Wykaz interesariuszy zaangażowanych w proces przygotowania i realizacji GPR

Lp.	Nazwa organizacji
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku
2.	KPP w Lubartowie, Komisariat Policji w Kocku
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4.	SP w Ostrówku
5.	SP w Leszkowicach
6.	SP w Dębicy
7.	Koła Gospodyń Wiejskich (14 kół)
8.	Gminna Biblioteka Publiczna i jej filie
9.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Ostrówek - "Wspólna Sprawa"
10.	Lokalna Grupa Działania "Doliną Wieprza i Leśnym Szlakiem"
11.	Lokalna Grupa Rybacka "W dolinie Tyśmienicy i Wieprza"
12.	Jednostki OSP z terenu Gminy Ostrówek

Podmioty powyższe zostały poinformowane o procesie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji oraz o potrzebie włączenia się w proces jego tworzenia.

Podmioty powyższe zostały poinformowane o procesie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji oraz o potrzebie włączenia się w proces jego tworzenia.

Bezpośrednimi interesariuszami procesu są mieszkańcy obszaru rewitalizacji, do których przede wszystkim są skierowane działania rewitalizacyjne, jak i podmioty społeczne występujące w roli wykonawców powierzonych im do realizacji zadań publicznych.

Są to:

- ✓ mieszkańcy obszaru zagrożeni wykluczeniem społecznym,
- ✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- ✓ mieszkańcy gminy inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji działalność prowadzą podmioty, w tym organizacje pozarządowe, świadczące usługi publiczne na terenie rewitalizacji:

- ✓ na rzecz ochrony środowiska naturalnego,
- ✓ na rzecz lokalnej gospodarki oraz wspierające rozwój przedsiębiorczości,
- ✓ dotyczące promowania włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji,
- ✓ w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem,
- ✓ skoncentrowane na pomocy osobom zagrożonych przemocą w rodzinie,

W szczególności są to:

- ✓ gminne jednostki organizacyjne zaangażowane w szeroki zakres działań i polityk społecznych rewitalizacji gminy Ostrówek w tym straże i służby: **(Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku, Straż Pożarna (OSP, Policja));**
- ✓ instytucje animujące działania na terenie obszarów rewitalizacji (kultura, sport, edukacja): **Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Ostrówek "**, **Gminna Biblioteka Publiczna i jej filie;**
- ✓ instytucje kultury i sztuki funkcjonujące na obszarze rewitalizacji : **Gminna Biblioteka Publiczna i jej filie;**
- ✓ instytucje odpowiedzialne za pomoc społeczną: **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku;**
- ✓ organy władzy publicznej oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy (**Referat Finansowy, Referat Organizacyjny**);
- ✓ organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia i in.).

Obszar rewitalizacji, poza interwencją zaplanowaną w GPR, będzie dodatkowo skupiał aktywność wymienionych wyżej podmiotów, realizujących na jego terenie działania statutowe. Na obszarze rewitalizacji dojdzie więc do integracji wielu polityk publicznych oraz procesu odnowy wywołanego wdrażaniem programu, w efekcie czego zwiększy się dostępność usług publicznych, a w ślad za nią aktywność mieszkańców i poziom ich udziału w życiu społecznym.

Niezwykle ważnymi interesariuszami rewitalizacji gminy Ostrówek są działające na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacje pozarządowe, które reprezentują społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji.

Z punktu widzenia procesu rewitalizacji kluczowymi podmiotami społeczno-gospodarczymi, które powinno włączyć się w proces, są stowarzyszenia prowadzące działalność w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem.

Na terenie obszaru rewitalizacji zidentyfikowano potencjalnych partnerów i inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, bądź realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, ochrony przyrody, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne: **Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Ostrówek - "Wspólna Sprawa", Koła Gospodyń Wiejskich.**

Dodatkowo, możliwymi partnerami w procesie rewitalizacji będą organizacje pozarządowe realizujące działania dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie i wykluczeniem w powiecie lubartowskim: **Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „ LIBRA”, Stowarzyszenie ALWERNIA- Franciszkańskie Dzieło Promocji Młodzieży i Rodziny.**

Z uwagi na zdiagnozowane problemy w sferze środowiskowej, gospodarczej i technicznej istotnymi interesariuszami rewitalizacji są potencjalni partnerzy działający na rzecz lokalnej gospodarki i ochrony środowiska naturalnego: **Lokalna Grupa Działania "Doliną Wieprza i Leśnym Szlakiem", Lokalna Grupa Rybacka "W dolinie Tyśmienicy i Wieprza".**

W sferze ochrony przyrody, potencjalnym partnerem procesu rewitalizacji jest m.in.: **Nadleśnictwo Lubartów.**

Do tak zidentyfikowanego kręgu interesariuszy zostały skierowane i będą kierowane działania włączeniowe – zaproszenia do wzięcia udziału w spotkaniach konsultacyjno-informacyjnych, naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych, naborze kandydatów do Komitetu Rewitalizacji czy konsultacjach społecznych poszczególnych dokumentów.

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

Integracja na poziomie celów – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania.

Etap opracowania dokumentu uwzględnił będzie takie mechanizmy jak konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR,

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji prace nad Programem rozpoczęto od wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Na podstawie art. 6 ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j.: Dz.U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm.) Wójt Gminy Ostrówek powiadomił o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Ostrówek w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

W proces przygotowania diagnozy społeczno – gospodarczej dla Gminy Ostrówek zostały zaangażowane poniższe instytucje, które przygotowały dane potrzebne do sporządzenia analizy wskaźnikowej dla wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

- ✓ **Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku (wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, ubóstwa)**
- ✓ **Komenda Powiatowa Policji w Lubartowie (wskaźniki dotyczące przestępczości i przemocy domowej)**

✓ Powiatowy Urząd Pracy w Lubartowie (wskaźniki dotyczące bezrobocia)

Konsultacje przeprowadzone były w następujących formach:

1. spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiające wyrażenie uwag, opinii i propozycji do Projektu Uchwały Rady Ostrówek w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Spotkanie odbyło się w dniu 19.06.2023 r. o godzinie 14:00 w siedzibie Urzędu Gminy Ostrówek (sala konferencyjna).
2. zbierania uwag ustnych do protokołu w dniach od 08.06.2023 r. do 07.07.2023 r. osobiście lub telefonicznie pod numerem 81 8562733.
3. zbierania uwag w postaci elektronicznej lub papierowej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej poprzez wypełnienie formularza zamieszczonego na stronie www.ostrowek.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.ugostrowek.bip.lubelskie.pl w terminie od dnia 08.06.2023 r. do dnia 07.07.2023 r.

Wypełniony formularz można było dostarczyć: drogą elektroniczną na adres: sekretariat@ostrowek.pl lub drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Ostrówek, Ostrówek-Kolonia 32, 21-102 Ostrówek lub osobiście do Urzędu Gminy Ostrówek, sekretariat - pokój nr 26 na 1 piętrze budynku.

W trakcie trwania konsultacji społecznych wpłynęły 2 formularze, jednak nie zostały one uwzględnione. Pierwszy dotyczył przebudowy szkoły w Dębicy tak, aby mogła powstać przy niej sala gimnastyczna, jednak ten typ projektu (infrastruktura sportowa) nie wpisuje się w zakres działań rewitalizacyjnych możliwych do realizacji w ramach funduszy europejskich dla województwa lubelskiego.

Drugi formularz dotyczy prac remontowych przy budynku remizy w Jeleniu, jednak nie został uwzględniony z tego powodu, że obszar miejscowości Jeleń nie wchodzi w skład obszaru rewitalizowanego zgodnie z analizą dokonaną w diagnozie.

4. badania ankietowego dotyczącego opinii na temat proponowanych granic obszaru rewitalizacji oraz zaproponowanych w uchwale rozwiązań.

Ankieta dostępna była na stronie www.ostrowek.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.ugostrowek.bip.lubelskie.pl w terminie od dnia 08.06.2023 r. do dnia 07.07.2023 r.

W ramach konsultacji wpłynęło 11 ankiet, w tym:

- ✓ 0 ankiet, z których wynikało, że granice obszarów rewitalizowanych nie zostały wyznaczone trafnie,
- ✓ 11 ankiet ze wskazaniem na trafne wyznaczenie granic obszarów rewitalizowanych.

Po zakończeniu konsultacji społecznych sporządzony został „Raport z konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Gminy Ostrówek w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Ostrówek”.

Etap I zakończył się podjęciem Uchwały nr XLVII/270/23 Rady Gminy Ostrówek z dnia 22 września 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ostrówek

Treść uchwały została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego (DZ. URZ. WOJ. LUB. 2023.5940).

- etap tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ostrówek na lata 2023-2030 rozpoczęto od podjęcia Uchwały nr XLVII/271/23 Rady Gminy Ostrówek z dnia 22.09.2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ostrówek na lata 2023-2030.

Pogłębioną charakterystykę obszaru rewitalizacji wykonano w oparciu o dane ilościowe i jakościowe. Zostały one zebrane na podstawie danych przekazanych przez Urząd Gminy Ostrówek. Zebrane informacje o przestrzeni obszaru rewitalizacji i istotnych problemach dla mieszkańców uzupełniono po uzyskaniu ankiet, które dotyczyły obszarów rewitalizacji. Do Urzędu Gminy Ostrówek wpłynęło 10 ankiet od mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W terminie od 09.11.2023 r. do 30.11.2023 r. został przeprowadzony nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogły być ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Ostrówek na lata 2023-2030. Fiszki służące do stworzenia projektów udostępniono na stronie internetowej Gminy Ostrówek. W trakcie naboru wpłynęły 3 fiszki od mieszkańców gminy oraz 3 fiszki zostały złożone przez Urząd Gminy Ostrówek.

Propozycje projektów w nich zawartych zostały uznane za istotne dla realizacji celów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ostrówek na lata 2023-2030 i zawarte na liście przedsięwzięć podstawowych w przedmiotowym programie.

W dniu 11 listopada 2023 r. odbył się spacer studyjny, który prowadził Tomasz Piecak - Wójt Gminy Ostrówek oraz pracownicy Urzędu Gminy Ostrówek.

Spacer odbył się ramach konsultacji społecznych związanych z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ostrówek. W spacerze wzięli udział pracownicy wydziałów Urzędu Gminy, sołtysi oraz mieszkańcy gminy. Podczas spaceru dyskutowano z mieszkańcami o problemach społecznych, gospodarczych i przestrzennych oraz o ich oddziaływaniu na jakość życia mieszkańców. Zebrano również cenne uwagi i propozycje dotyczące potrzeb oraz możliwych kierunków działań rewitalizacyjnych.

Trasa spaceru obejmowała podobszary rewitalizacji: Ostrówek – Kolonia (targowisko wiejskie), Żurawiniec oraz Leszkowice (przystań).

Zgromadzone karty projektów, a także pomysły mieszkańców przedstawione na spotkaniach i w ankiecie internetowej zostały uwzględnione w Programie, celem stworzenia dokumentu odpowiadającego na realne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Do uzupełnienia – informacje nt. konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ostrówek na lata 2023 -2030”.

10.2. PROCEDURA USPOŁECZNIENIA NA ETAPIE REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Efektywność partycypacji społecznej zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji, co oznacza, że nie tylko gmina, jako podmiot zarządzający procesem rewitalizacji powinien informować stronę społeczną o planowanych działaniach i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szanse wyrażenia swojej opinii na temat realizowanych działań.

Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR - mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- powołanie Komitetu Rewitalizacji – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji (**monitoring i ewaluacja**),
- współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci (**wdrażanie projektów**),
- współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych (**wdrażanie projektów, zwłaszcza w sferze społecznej**),
- okresowe spotkania z interesariuszami interesariuszami (**monitoring, ocena skuteczności podejmowanych działań**),
- dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

Elementem partycypacji społecznej będzie organizacja konsultacji społecznych przeprowadzonych metodami aktywizującymi, a dotyczących realizacji konkretnych przedsięwzięć. Chodzi o danie mieszkańcom możliwości wypowiedzenia się co do sposobów zagospodarowania terenów czy szczegółów projektów miękkich tak, aby wszystkie one w jak największym stopniu odpowiadały potrzebom mieszkańców. Z drugiej strony takie spotkania stanowią wyraz otwartości władz wobec mieszkańców oraz są okazją do wyjaśnienia pewnych zagadnień czy powodów, dla których dane przedsięwzięcie musi być zorganizowane w taki, a nie inny sposób.

Inny sposób angażowania społeczności lokalnej to ankietyzacja podmiotów/interesariuszy (osób, podmiotów gospodarczych, społecznych, itd.) z obszarów rewitalizacji na etapie oceny efektów wdrażania Programu Rewitalizacji. Przeprowadzanie takich ankiet pozwoli na uzupełnienie danych statystycznych gromadzonych na potrzeby monitoringu o odczucia i wnioski indywidualne. Jednocześnie - przy odpowiednio skonstruowanej ankiecie - pozwoli poznać propozycje rozwiązań ewentualnych pojawiających się problemów.

Wreszcie partycypacja społeczna może zostać zagwarantowana na etapie wdrażania dokumentu poprzez włączanie mieszkańców do realizacji konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Mowa tu zarówno o pojedynczych mieszkańcach, jak i osobach zrzeszonych np. w organizacjach pozarządowych. Zaangażowanie to może przyjmować formę wolontariatu, przy czym coraz popularniejszy staje się on nie tylko wśród młodzieży szkolnej, ale również osób starszych. W tym drugim przypadku przynosi pozytywne efekty, ponieważ z jednej strony wykorzystuje wiedzę i doświadczenie życiowe, a z drugiej sprawia, że osoby starsze czują się potrzebne i są bardziej dowartościowane. Włączenie to odnosi się przede wszystkim do realizacji projektów „miękkich”. Gmina będzie zachęcać mieszkańców do zaangażowania i promować możliwości włączania się do procesu rewitalizacji.

W proces realizacji GPR będą zaangażowane następujące podmioty:

- ✓ **Urząd Gminy Ostrówek (Referat Strategii i Funduszy)** - (zaangażowanie w realizację projektów: Rewitalizacja centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiórkę budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej, Przebudowa targowiska wiejskiego w Ostrówku-Kolonii, Modernizacja przystani kajakowej w Leszkowicach wraz z zagospodarowaniem działki, Program wspierania aktywności lokalnej społeczności, Aktywni i potrzebni, Program wydarzeń integracyjnych

społeczność lokalną gminy Ostrówek);

- ✓ **Urząd Gminy Ostrówek (Referat Strategii i Funduszy), Koła Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Ostrówek - "Wspólna Sprawa"** (zaangażowanie w realizację projektów z zakresu aktywizacji społeczności lokalnej, tj. Program wspierania aktywności lokalnej społeczności);
- ✓ **Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku, Komenda Powiatowa Policji w Lubartowie** (zaangażowanie w realizację projektu Aktywni i potrzebni);

Zaangażowanie mieszkańców może przyjmować również formę wolontariatu, przy czym coraz popularniejszy staje się on nie tylko wśród młodzieży szkolnej, ale również osób starszych. W tym drugim przypadku przynosi pozytywne efekty, ponieważ z jednej strony wykorzystuje wiedzę i doświadczenie życiowe, a z drugiej sprawia, że osoby starsze czują się potrzebne i są bardziej dowartościowane. Włączenie to odnosi się przede wszystkim do realizacji projektów „miękkich”. Gmina będzie zachęcać mieszkańców do zaangażowania i promować możliwości włączania się do procesu rewitalizacji.

Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

Zasady partycypacji w projekcie:

1. Dwustronny przepływ informacji.
2. Rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji.
3. Angażowanie społeczności na możliwie wielu etapach działań rewitalizacyjnych.
4. Wieloetapowość konsultacji społecznych.
5. Wieloaspektowość konsultacji społecznych.

W procesie rewitalizacji wykorzystywane zostaną bierne i czynne formy konsultacji społecznych:

1. Formy bierne, a więc takie, w których prowadzona komunikacja jest jednokierunkowa to m.in. artykuły w informatorach samorządowych oraz krótkie informacje na stronach internetowych Gminy, bądź też w lokalnych mediach. Komunikacja jednokierunkowa będzie miała głównie charakter informacyjny.
2. Formy czynne tzn. komunikacja dwukierunkowa będzie miała charakter informacyjno-konsultacyjny i prowadzona będzie w sposób dedykowany.

Założenia koncepcji procesu konsultacji społecznych:

1. Proces uspołecznienia realizacji programu rewitalizacji realizowany będzie wśród interesariuszy programu rewitalizacji, a więc podmiotów (osób fizycznych i prawnych), na które rezultaty będą miały wpływ.
2. W ramach procesu następować będzie komunikacja jedno- i dwukierunkowa z zespołami i osobami zarówno biorącymi bezpośredni udział w projektach rewitalizacji, jak również z zespołami i osobami, powiązanymi pośrednio z działaniami rewitalizacyjnymi.
3. Wstępnie zidentyfikowane w niniejszym opracowaniu grupy interesariuszy (przedsiębiorcy, organizacje społeczne, lokalni liderzy, mieszkańcy poszczególnych sołectw, jednostki organizacyjne gminy, parafie) będą szczegółowo zweryfikowane na etapie prac realizacyjnych.
4. Uspołecznienie będzie prowadzone w sposób bezpośredni.

5. Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu uspołecznienia zostaną szczegółowo zweryfikowane po zapoznaniu się z oczekiwaniami, potrzebami i możliwościami uczestników procesu.
6. Po każdym spotkaniu konsultacyjnym/warsztatowym dotyczących programu rewitalizacji zostanie sporządzony raport. Istotnym narzędziem partycypacji społecznej jest działalność Komitetu Rewitalizacji, który zostanie powołany Zarządzeniem Wójta.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa) gminny program rewitalizacji jest uznawany za **Inny Instrument Terytorialny (ITT)**, dzięki czemu gmina po spełnieniu wymogów dotyczących IIT może ubiegać się o środki unijne dostępne w ramach m.in. programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027.

Wymogi ustawy o rewitalizacji i Zasad realizacji IIT, a także regulacje ustawy wdrożeniowej w art. 36, pokrywają się ze sobą, wyjątkiem jest nieco inaczej sformułowany katalog interesariuszy.

W ustawie o rewitalizacji katalog interesariuszy wskazany został w art. 2 ust. 2. W ustawie wdrożeniowej (art. 36 ust. 8 pkt 4) mowa jest o partnerach społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotach reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotach działających na rzecz ochrony środowiska i podmiotach odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.

W związku z tym, przystępując do prac nad procesem rewitalizacji, gmina Ostrów Lubelski przy okazji identyfikacji interesariuszy rewitalizacji wzięła pod uwagę także wymogi wynikające z ustawy wdrożeniowej.

W toku analizy za partnerów społecznych realizujących działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne, uznano przede wszystkim organizacje pozarządowe opisane w podrozdziale 10.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji.

Zidentyfikowani partnerzy społeczno-gospodarczy oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie lub realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne zostaną zaproszeni do prac związanych z realizacją GPR.

Dzięki kampanii informacyjnej udało się pozyskać partnerów społeczno-gospodarczych i inne podmioty określone w ustawie wdrożeniowej.

Partnerzy ci zostali zaproszeni do procesu partycypacji na etapie przygotowania GPR, na etapie jego wdrażania będą zaś brali udział w dalszych działaniach partycypacyjnych, przede wszystkim w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Kluczowymi partnerami rewitalizacji biorącymi udział we wdrażaniu programu są podmioty, które zgłosiły swój projekt w otwartym naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W celu pełnego włączenia partnerów społeczno-gospodarczych i podmiotów wskazanych w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej skład Komitetu Rewitalizacji zostanie ustalony z ich

uwzględnieniem, dzięki czemu, oprócz innych interesariuszy procesu rewitalizacji, będą oni mieć także wpływ na sposób wdrażania, monitorowanie i ocenę prowadzonej interwencji.

W tym celu w zasadach dotyczących składu komitetu zostaną uwzględnieni przedstawiciele podmiotów wymienionych m.in. w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej,

Włączenie społeczne wyżej wymienionych partnerów w proces rewitalizacji gminy Ostrów Lubelski spełnia wymogi ustawy wdrożeniowej, sprawiając że GPR można uznać za Inny Instrument Terytorialny zgodnie z regulacjami ustawy wdrożeniowej i Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

11. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001), Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022r. poz. 1029) oraz Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022r. poz. 916) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

W celu identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz oceny ich natężenia, a także określenia, czy w programie w należyty sposób został uwzględniony interes środowiska przyrodniczego i kulturowego rozpatruje się wpływ realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji na poszczególne komponenty środowiska:

1. różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny,
2. ludzi,
3. wodę,
4. powietrze i środowisko akustyczne,
5. powierzchnię ziemi,
6. krajobraz i zabytki,
7. klimat, zasoby naturalne

W przypadku powierzchni ziemi, klimatu i zasobów naturalnych, stwierdzono neutralny wpływ realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, natomiast na wszystkie pozostałe komponenty środowiska realizacja projektów będzie miała wpływ pozytywny.

W przypadku realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych niekorzystne oddziaływanie może nastąpić jedynie w fazie ich wykonywania i może być związane bezpośrednio z uciążliwościami powstającymi w trakcie prowadzonego procesu budowlanego. Wówczas oddziaływania mają charakter odwracalny, chwilowy oraz występują w relatywnie krótkim czasie (krótkoterminowo).

Oddziaływanie na środowisko poszczególnych zadań ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji, może spowodować nakładanie się działań w przypadku ich równoczesnej realizacji. Dlatego też,

harmonogram realizacji zadań jest tak skonstruowany, aby z jednej strony uwzględnić technologię robót, a z drugiej ograniczyć kumulację uciążliwych oddziaływań.

W przypadku zadań związanych z budową lub modernizacją uzbrojenia podziemnego o podejmowanych w tym zakresie pracach będą informowani wszyscy zarządcy sieci, tak by w jednym czasie uporządkować całość zidentyfikowanych spraw na danym terenie.

Minimalizacja oddziaływań inwestycji na środowisko, to różnego rodzaju działania, które mają wpłynąć na zmniejszenie uciążliwości przedsięwzięcia na otoczenie, zarówno w fazie realizacji jak i eksploatacji.

Są to m.in. następujące działania:

- ✓ w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy,
- ✓ stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- ✓ właściwe kierowanie pracami,
- ✓ dotrzymywanie terminów wykonywania prac budowlanych,
- ✓ nadzór nad skutecznością i jakością realizacji,
- ✓ stosowanie wysokiej klasy rozwiązań technicznych,
- ✓ ograniczanie i oszczędzanie podczas budowy surowców takich jak woda, piasek i energia,
- ✓ maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach Programu ma charakter lokalny, zatem oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie również miało zasięg lokalny. Natomiast realizacja Programu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Mówiąc o znacząco negatywnym oddziaływaniu na środowisko trzeba zaznaczyć, że będzie miało ono charakter tymczasowy i ograniczy się do realizacji planowanych inwestycji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. W perspektywie długoterminowej działania, które będą realizowane, korzystnie wpłyną nie tylko na znacząca poprawę warunków korzystania ze środowiska naturalnego, ale też na komfort życia mieszkańców Gminy Ostrówek.

Środki zapobiegawcze negatywnemu oddziaływaniu na środowisko to przede wszystkim rozwiązania, jakie zostały zaproponowane w przedmiotowym dokumencie. Są to przede wszystkim: wybór odpowiedniej lokalizacji, wybór właściwych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych.

Do uzupełnienia proces Strategicznej Oceny OOS

12. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH

12.1. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek na lata 2023 – 2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

12.2. ZMIANY W DOKUMENTACH PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

12.2.1. NIEZBĘDNE ZMIANY W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

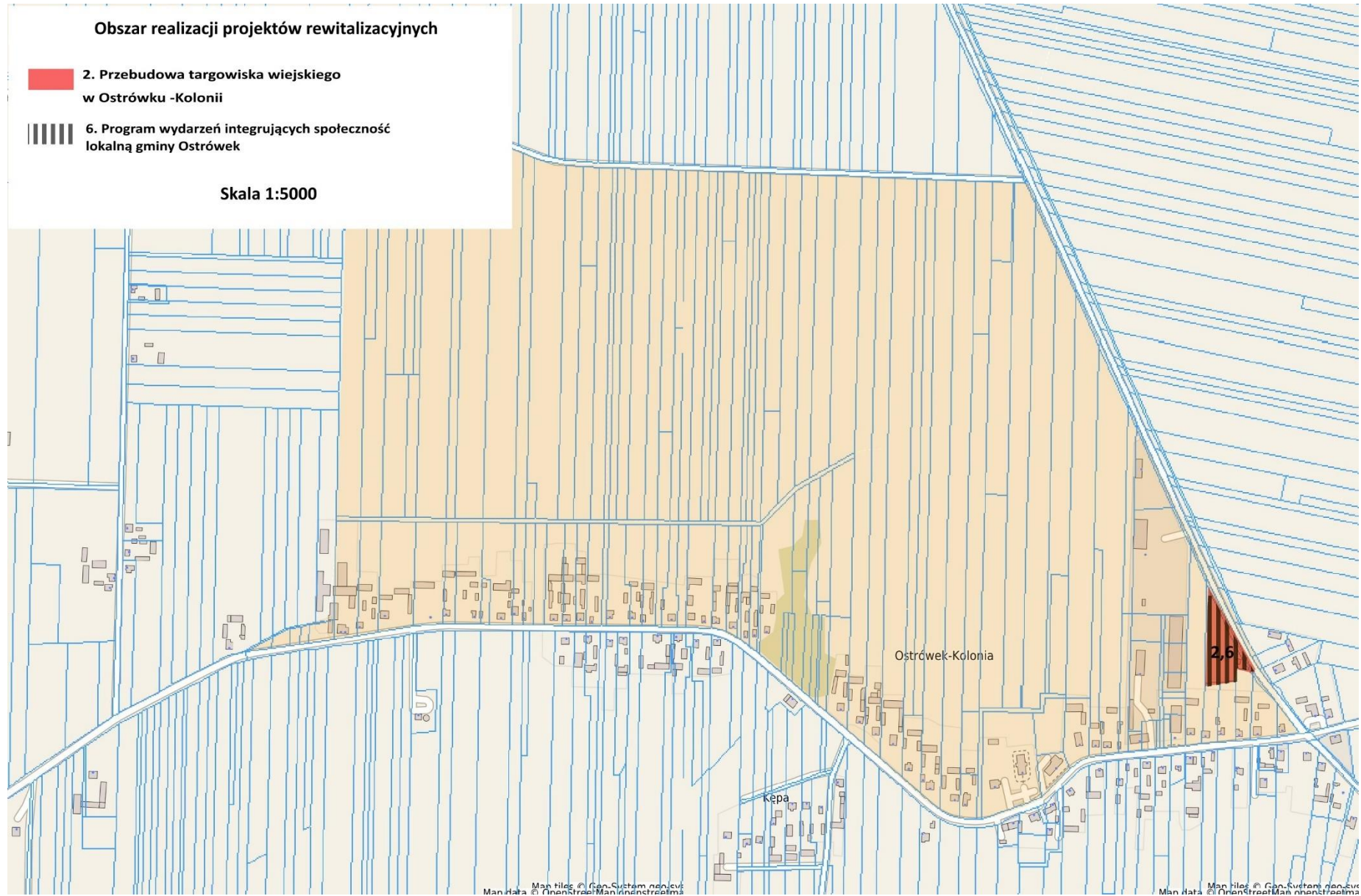
Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ostrówek na lata 2023 – 2030, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ostrówek.

12.2.2. NIEZBĘDNE ZMIANY W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ostrówek na lata 2023 – 2030, nie przewiduje się wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

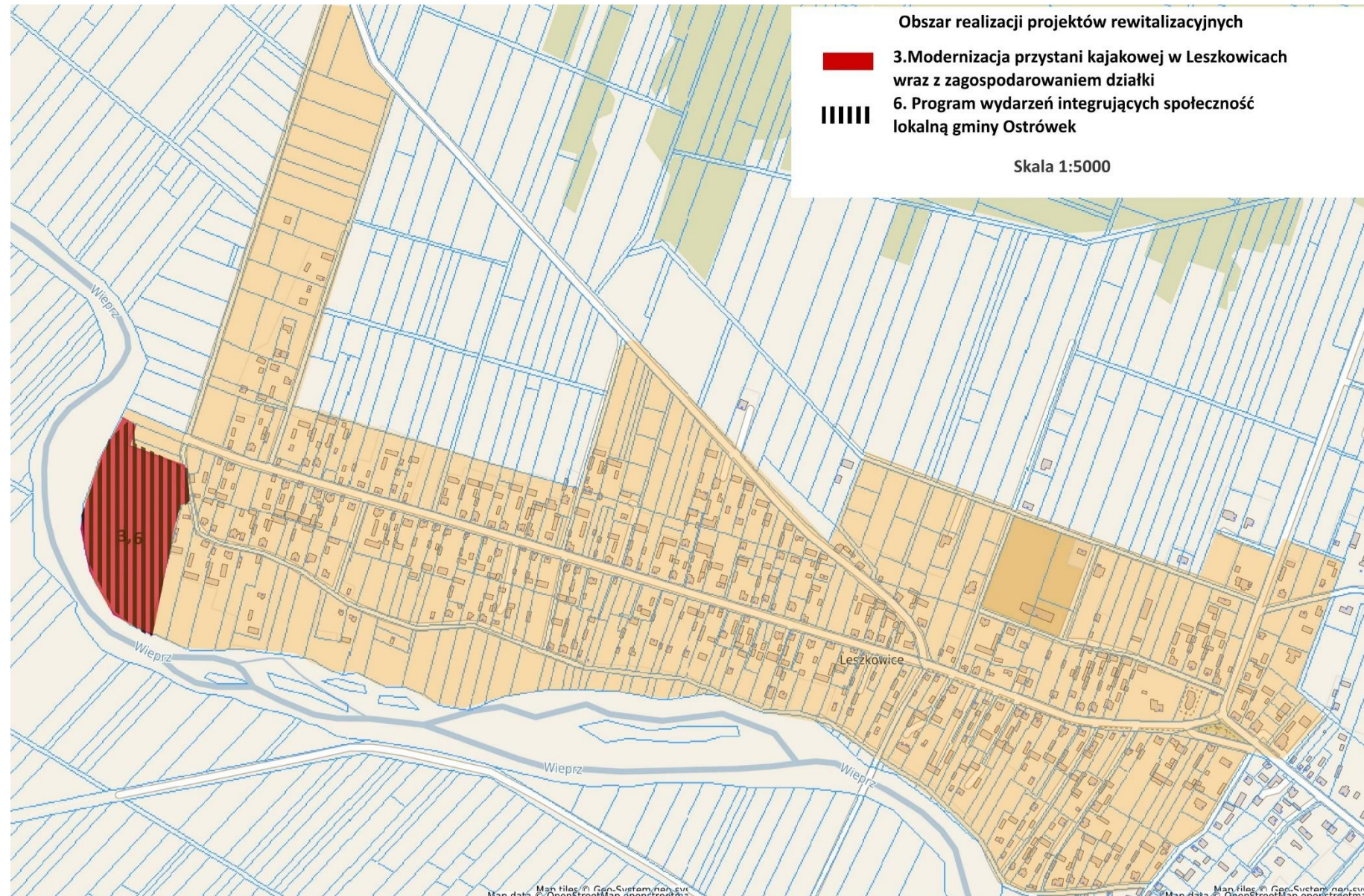
9. ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY PRZEDSTAWIAJĄCY PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

Mapa 4 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Ostrówek - Kolonia

Mapa 5 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Leszkowice

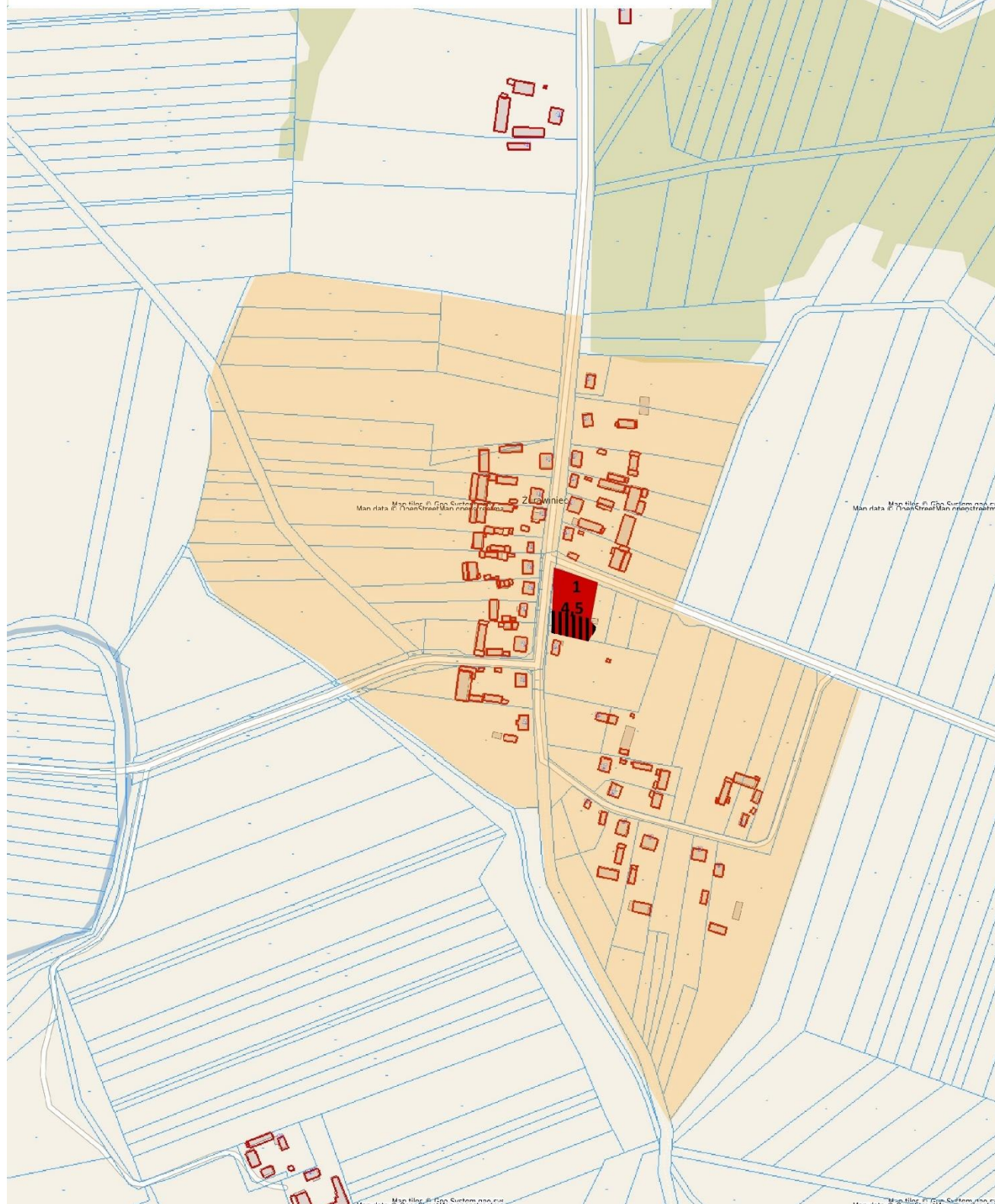

Mapa 6 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Żurawiniec

Obszar realizacji projektów rewitalizacyjnych

- 1. Rewitalizacja centrum miejscowości Żurawiniec poprzez rozbiórkę budynku po starej remizie OSP oraz rozbudowę budynku użyteczności publicznej i jego adaptację na potrzeby świetlicy wiejskiej
- 4. Program wspierania aktywności lokalnej społeczności
- 5. Aktywni i potrzebni

Skala 1:5000

SPIS TABEL:

Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji	15
Tabela 2 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego.....	18
Tabela 3 Udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa w roku 2021 [%]	21
Tabela 4 Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru/sołectwa [%]	22
Tabela 5 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	23
Tabela 6 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	24
Tabela 7 Liczba bezrobotnych długotrwałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	24
Tabela 8 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców.....	26
Tabela 9 „Niebieskie karty” oraz interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	27
Tabela 10 Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców.....	28
Tabela 11 Kwota uzyskana na fundusz sołecki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2015-2018	29
Tabela 12 Wartości wskaźników dla sfery społecznej	30
Tabela 13 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery społecznej	31
Tabela 14 Wartości wskaźników dla sfery społecznej po określeniu stymulanty i destymulanty.....	32
Tabela 15 Wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej	33
Tabela 16 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców.....	35
Tabela 17 Liczba gospodarstw, w których zamontowano OZE na 100 mieszkańców	36
Tabela 18 Dostępność do usług kultury i usług społecznych na 100 mieszkańców (instytucje kultury, banki, apteki, przychodnie, świetlice wiejskie, obiekty sportowe)	37
Tabela 19 Udział terenów zdegradowanych w powierzchni ogółem obszaru / sołectwa [%]	38
Tabela 20 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	39
Tabela 21 Znormalizowane wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej.....	40
Tabela 22 Wartości wskaźników dla sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej po określeniu stymulanty i destymulanty	41
Tabela 23 Poziom występowania wskaźników kryzysowych dla sfery, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej.....	42
Tabela 25 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową.....	43
Tabela 26 Delimitacja Obszaru Rewitalizacji Gminy Ostrówek	47
Tabela 27 Zakres obszaru rewitalizacji	47
Tabela 28 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji.....	65
Tabela 29 Pogłębiona diagnoza problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji.	66
Tabela 30. Zdefiniowane potrzeby obszaru rewitalizacji w Gminie Ostrówek	67
Tabela 31 Powiązania potencjałów rozwojowych w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej	70
Tabela 32 Źródła finansowania GPR	92
Tabela 33 Matryca komplementarności (komplementarność przedsięwzięć z celami i kierunkami działań GPR)....	93

Tabela 34 Ramy finansowe	94
Tabela 35 Harmonogram wdrażania GPR	95
Tabela 36 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR	99
Tabela 37 Ocena i system monitorowania stanu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	101
Tabela 38 Wykaz interesariuszy zaangażowanych w proces przygotowania i realizacji GPR	107

SPIS MAP:

Mapa 1 Podział gminy na obszary porównawcze	16
Mapa 2 Wyniki standaryzacji w odniesieniu do problemów społecznych – Gmina Ostrówek	34
Mapa 3 Obszar zdegradowany, wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową	44
Mapa 4 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Ostrówek - Kolonia	118
Mapa 5 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Leszkowice	119
Mapa 6 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Żurawiniec	120